

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2025

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΤΑΣΗ

Σύστασης Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του Ν. 3126/2003 περί της «Ποινικής Ευθύνης Υπουργών».

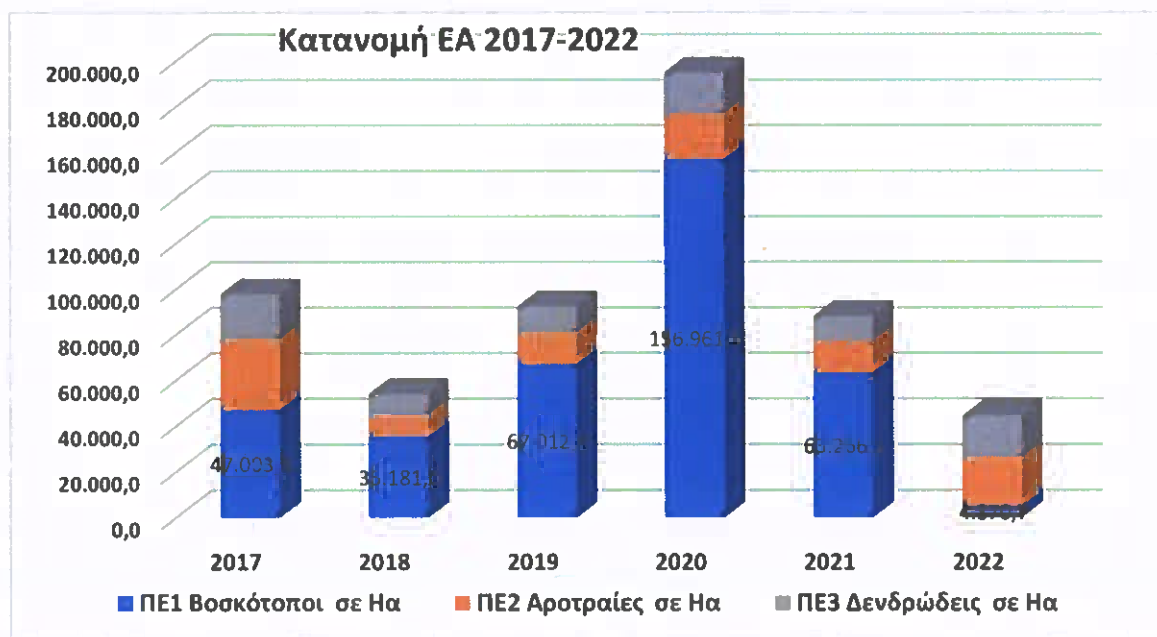
Α. Εισαγωγικά

Α1. Από το 2017 βρίσκεται σε εξέλιξη μια πρωτοφανής διαδικασία συστηματικής κλοπής των ενισχύσεων από τους παραγωγικούς αγρότες και κτηνοτρόφους, η οποία παρά τις πολλές προειδοποιήσεις και καταγγελίες από τους αγρότες, τους φορείς τους και πολιτικά κόμματα προεξάρχοντος του ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής, δεν εμποδίστηκε ούτε περιορίστηκε, με αποτέλεσμα μεγάλη οικονομική βλάβη εκατοντάδων χιλιάδων νομοταγών αγροτών για πολλά χρόνια, την διασπάθιση κοινοτικών κονδυλίων, τον καταλογισμό τεραστίων προστίμων σε βάρος της χώρας μας και τον πανευρωπαϊκό της διασυρμό. Η έκταση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του φαινομένου οδήγησαν στην ταύτιση της Ελλάδας όχι με ένα απλό ή συνηθισμένο πρόβλημα παρατυπιών, από αυτά που συναντώνται σε όλες τις χώρες που λαμβάνουν ενισχύσεις στα πλαίσια της ΚΑΠ, αλλά με ένα οργανωμένο εγκληματικό

φαινόμενο, το οποίο υπάρχουν δυστυχώς σοβαρές ενδείξεις ότι απολάμβανε κάλυψης και συνδρομής σε πολιτικό επίπεδο.

A2. Κατά την θητεία της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας από το 2019 και μετά, οι στρεβλώσεις που είχαν ξεκινήσει από την προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛΛ επιτάθηκαν και πολλαπλασιάστηκαν, αντί να αντιμετωπιστούν. Ήδη από την θητεία του πρώτου Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) κ. Μαυρουδή Βορίδη παρατηρήθηκε μία εκτόξευση στις κατανομές παράτυπου και παράνομου Εθνικού Αποθέματος με τον υπέρμετρο δανεισμό βοσκοτόπων από την Ηπειρωτική Ελλάδα στην Κρήτη τόσο το 2019 όσο και το 2020:

Πίνακας 1: Κατανομή Εθνικού Αποθέματος 2017-2022 σε Ηα (εκτάρια)

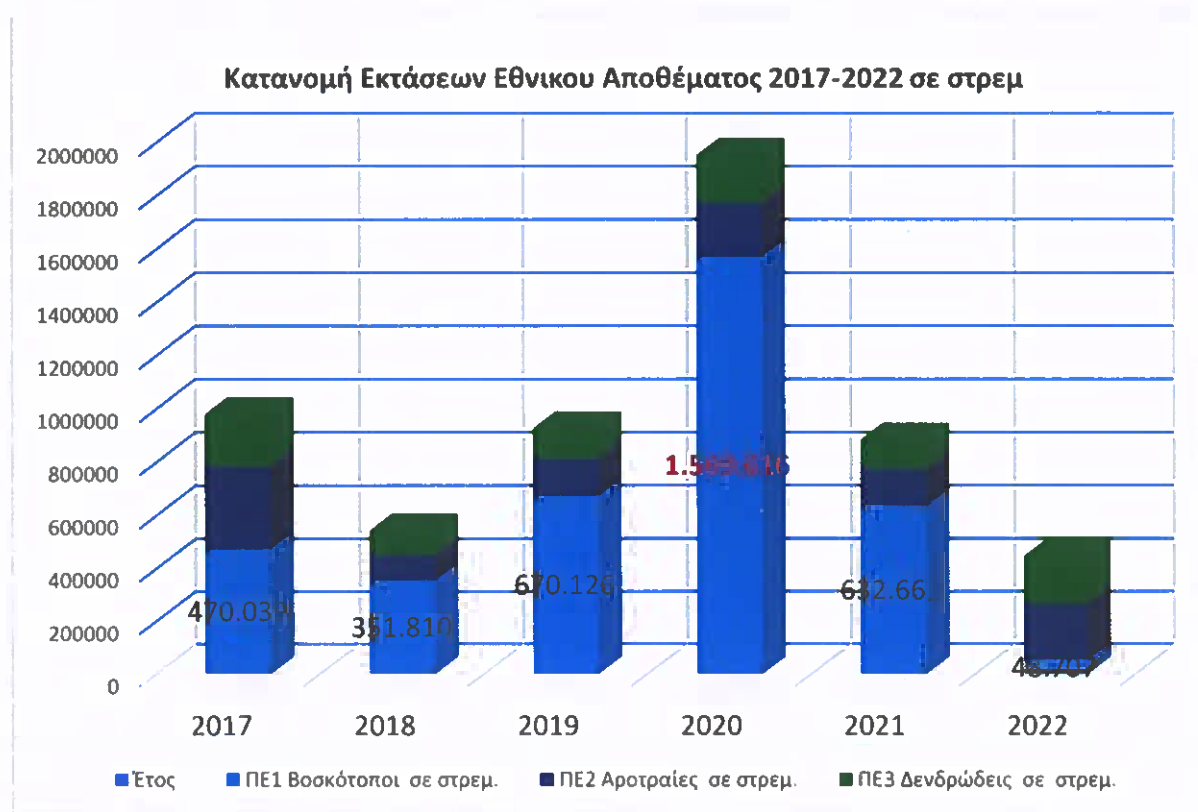

Κατά την θητεία του ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη εκτοξεύτηκε η χρήση βοσκοτόπων για λήψη Εθνικού Αποθέματος, η οποία έφτασε να είναι 5 φορές μεγαλύτερη από το 2018 και 35 φορές μεγαλύτερη (!) από το 2022 όταν μπλοκαρίστηκε η

κατανομή σε βοσκοτόπια σε καλή γεωργική κατάσταση (Βοσκοτόπια χωρίς ζώα)

Πίνακες 2 έως 3: Κατανομή εκτάσεων Εθνικού Αποθέματος (στρέμματα)

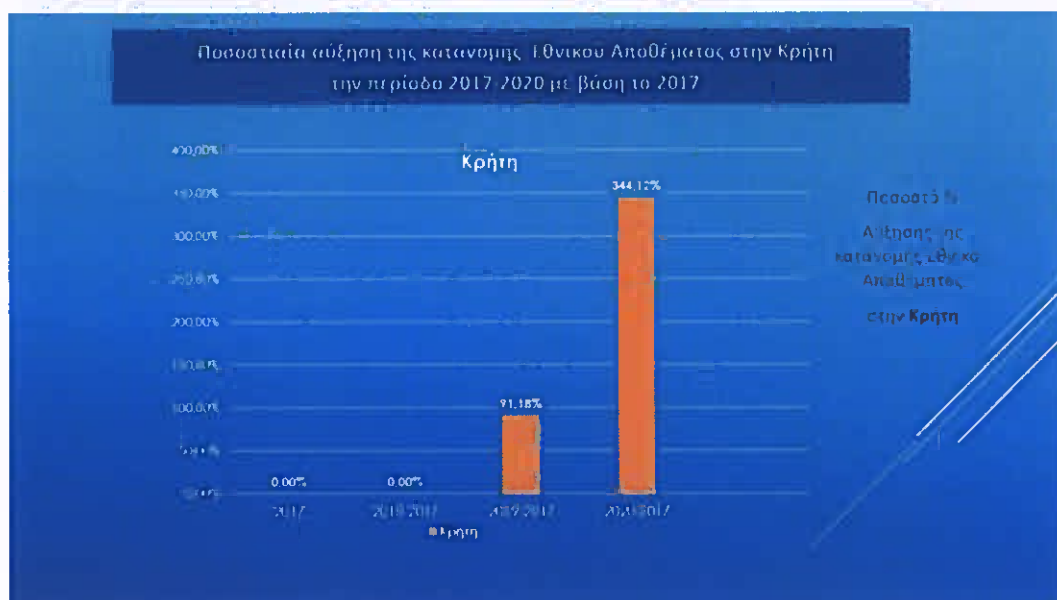
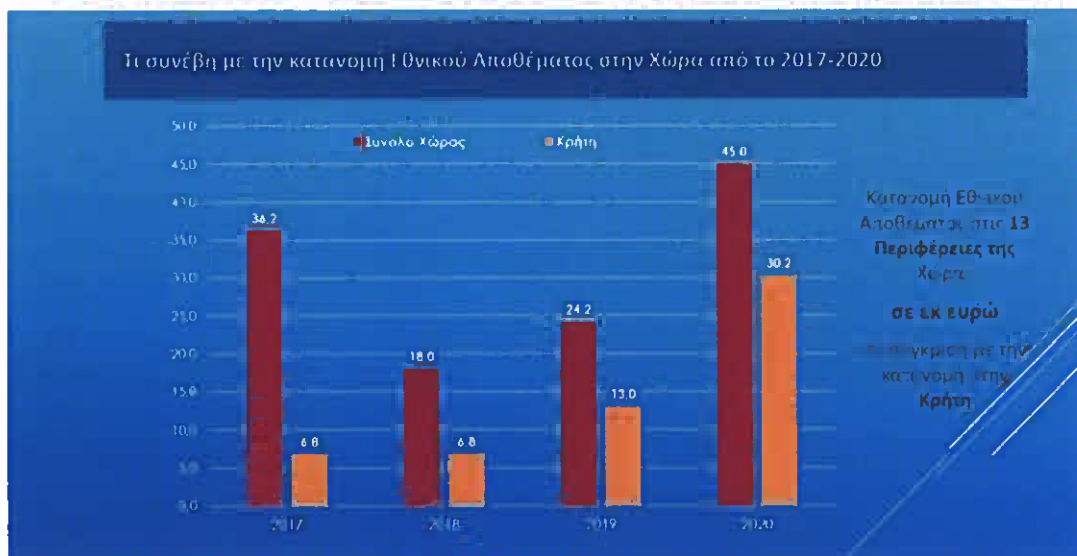
Έτος	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ΠΕ1 Βοσκότοποι σε στρεμ.	470.039	351.810	670.126	1.569.616	632.661	48.707
ΠΕ2 Αροτράιες σε στρεμ.	310.690	96.070	140.074	200.544	137.756	214.124
ΠΕ3 Δενδρώδεις σε στρεμ.	196.470	91.700	112.753	179.719	110.014	180.467
Σύνολο χώρας σε στρεμ.	977.199	539.580	922.953	1.949.879	880.431	443.298

Πίνακας 4: Κατανομή Εθνικού Αποθέματος 2017-2021 σε εκατομμύρια ευρώ (€)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	2017	2018	2019	2020	2021	Σύνολο 2017- 2020	2017- 2021 %
Ανατ. Μακεδονία & Θράκη	3,2	0,9	0,9	1,6	2,1	8,7	5,6%
Κεντρική Μακεδονία	5,4	1,5	1,8	1,8	3,6	14,1	9,1%
Ήπειρος	1,3	0,8	0,6	0,8	1,8	5,3	3,4%
Δυτική Μακεδονία	2,4	0,7	0,8	1,2	1,9	5,8	3,7%
Θεσσαλία	3,8	1,3	1,8	1,9	3,2	12,0	7,7%
Πελοπόννησος	2,5	1,6	1,9	1,4	2,5	9,9	6,3%
Στερεά Ελλάδα	2,3	1,4	1,3	2,0	2,3	9,3	6,0%
Δυτική Ελλάδα	3,9	1,5	1,6	2,0	3,2	12,2	7,8%
<u>Σύνολο - 8 Περιφέρειες</u>	24,8	9,7	10,7	11,5	21,4	<u>78,1</u>	50,2%
Σύνολο 8 Περιφέρειες %	68,5%	53,9%	44,2%	25,6%	66,3%	45,9%	
Κρήτη	6,8	6,8	13,0	30,2	8,2	65,0	41,8%
Σύνολο Κρήτης %	18,8%	37,8%	53,7%	67,1%	25,4%	46,0%	
Υπόλ.4 Περιφέρειες -B & Ν Αιγαίο, Ιόνιο, Αττική.	4,6	1,5	0,5	3,3	2,7	12,6	8,1%
%	12,7%	8,3%	2,1%	7,3%	8,2%	8,0%	
<u>Σύνολο Χώρας</u>	36,2	18,0	24,2	45,0	32,3	155,7	100,0%

Πίνακες 5 έως 6. Εξέλιξη της κατανομής Εθνικού αποθέματος στην Κρήτη σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες και το σύνολο της χώρας.

Τα συντριπτικά αυτά στοιχεία των πινάκων 1 έως, ως προς την ανισοκατανομή δικαιωμάτων ενίσχυσης σε εκτάσεις για την χορήγηση Εθνικού Αποθέματος καθώς και των πληρωμών που τις συνόδευσαν, καταδεικνύουν μία ανεπανάληπτη, πασιφανή σε κάθε αρμόδιο και παντελώς αδικαιολόγητη στρέβλωση, που δεν θα μπορούσε να γίνει ούτε τυχαία, ούτε σποραδικά, παρά μόνο μέσα από μία οργανωμένη εγκληματική δράση με κάλυψη σε κορυφαίο επίπεδο, για την λειτουργία της οποίας εντοπίζονται σοβαρές ενδείξεις στην δικογραφία, οι οποίες χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

A3. Επιπλέον και σε ό,τι αφορά τον διατελέσαντα ΥΠΑΑΤ κ. Ελευθέριο Αυγενάκη, στην δικογραφία υπάρχει πλήθος σοβαρών ενδείξεων ότι από την πρώτη ημέρα της ανάληψης των καθηκόντων του επικεντρώθηκε στην απαλλαγή του από τον «μη συνεργάσιμο» Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Ευάγγελο Σημανδράκο ώστε να προχωρήσει η πληρωμή περίπου 6.500 φερόμενων ως δικαιούχων, οι καταβολές προς τους οποίους ήταν μπλοκαρισμένες λόγω διερεύνησής τους για απάτη, ψευδείς δηλώσεις κλπ., η συντριπτική πλειονότητα των οποίων προερχόταν από την Κρήτη, επιτυγχάνοντας τελικά την αντικατάσταση του ανωτέρω από τον Κυριάκο Μπαμπασίδη (όπως άλλωστε και ο προκάτοχός του Μ. Βορίδης είχε εξαναγκάσει σε παραίτηση τον επίσης μη συνεργάσιμο Γρ. Βάρρα).

A4. Η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί προφανώς βλάπτει πολλαπλώς τα οικονομικά συμφέροντα της χώρας μας στο πλαίσιο της Ε.Ε., υπονομεύει την διαπραγματευτική της θέση στο πλαίσιο των διαδικασιών επανακαθορισμού της ΚΑΠ και φαλκιδεύει τα οικονομικά συμφέροντα των Ελλήνων αγροτών, δικαιούχων σημαντικότερων κοινοτικών ενισχύσεων ύψους 3 δισ. ευρώ περίπου ετησίως και την ίδια την επιβίωση της ελληνικής υπαίθρου. Κι αυτό διότι για να τροφοδοτηθούν με σημαντικά παράνομα ποσά τα μέλη της εγκληματικής ομάδας που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ, στην οποία μετείχαν ή ενεπλάκησαν και μερικοί αγρότες και κτηνοτρόφοι, είτε έμμεσα παθητικά είτε άμεσα ενεργά, μειώνονταν συνεχώς οι ενισχύσεις των πραγματικών ενεργών γεωργών, στρεβλώνοντας την ουσία και το γράμμα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που είναι η ενίσχυση της γεωργικής δραστηριότητας και η είσοδος νέων αγροτών στον κλάδο.

A5. Η επί σειρά ετών υπονόμηση των οικονομικών συμφερόντων της χώρας και των αγροτών φαίνεται πως αναπτύχθηκε και εδραιώθηκε από έναν παράνομο μηχανισμό με όλα τα χαρακτηριστικά εγκληματικής οργάνωσης, η οποία είχε καθιερωμένη δομή και κεντρική καθοδήγηση, λειτουργούσε με την ανοχή, συμμετοχή και ενίοτε καθοδήγηση στελεχών του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ, που απέφυγαν να ενεργήσουν με βάση το καθήκον τους, μπροστά στην συστηματική και ευκόλως αντιληπτή αφαίρεση ενισχύσεων και

εισοδημάτων από τους πραγματικούς δικαιούχους. Οι ενδείξεις για την ύπαρξη της οργάνωσης αποτυπώνονται συστηματικά στις συνομιλίες των παραγόντων του εγκληματικού δικτύου και ιδιαίτερα στις συνομιλίες μεταξύ διοικήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ και προς υπαλλήλους και αγρότες όσο και υπευθύνων του ΥΠΑΑΤ, μέχρι και πριν λίγους μήνες, δηλαδή σε χρονική περίοδο, κατά την οποία ο ΟΠΕΚΕΠΕ είχε ήδη τεθεί σε επιτήρηση από την Ε.Ε.. Οι συστηματικές συνεννοήσεις με παρεμβάσεις διοίκησης και ΥΠΑΑΤ για την αποφυγή ελέγχων που είχε δοθεί εντολή να γίνουν από τις δικαστικές αρχές καταδεικνύουν την βεβαιότητα αλληλοκάλυψης των μελών της οργάνωσης και την πεποίθηση ότι όλα μπορεί να συγκαλυφθούν με τα κατάλληλα πρόσωπα στην αλληλουχία των ελέγχων και των αποφάσεων, με στόχο πάντα να αποκομίσει κάθε μέλος όφελος.

Σε αυτό συνηγορεί η επί μακρόν και με μεγάλη ένταση δράση του υπό εξέταση εγκληματικού κυκλώματος: Παρά την εναλλαγή Διοικήσεων και Υπουργών και παρά το ότι μεσολάβησαν κάποιες μεμονωμένες ενέργειες ανάσχεσης ή μείωσης του φαινομένου, ο μηχανισμός που προωθούσε αυτή την στρέβλωση και κλοπή των ενισχύσεων εκατοντάδων χιλιάδων αγροτών είχε διαχρονική επιτυχία λόγω της ανοχής ή και της στήριξης των υπευθύνων, όπως δείχνουν οι συνομιλίες που περιέχονται στην δικογραφία. Σύμφωνα άλλωστε με συγκεκριμένα στοιχεία της δικογραφίας (μαρτυρικές καταθέσεις, έγγραφα, αναφορές και τηλεφωνικές συνομιλίες) που εκτίθενται αναλυτικώς στην παρούσα, οι πολιτικές ηγεσίες του ΥΠΑΑΤ εμφανίζονται να παρεμβαίνουν τόσο οι ίδιες, όσο και μέσω των πλέον στενών έμπιστων συνεργατών τους, που οι ίδιοι προώθησαν σε κρίσιμες θέσεις στο ΥΠΑΑΤ και στον ΟΠΕΚΕΠΕ, προς διευκόλυνση του κυκλώματος, προς κάλυψη και ευνοϊκό χειρισμό ελέγχων και καταγγελιών και προς απομάκρυνση των «ενοχλητικών» Προέδρων (Γρ. Βάρρα και Ευ. Σημανδράκου), υπαλλήλων ([redacted] [redacted] και [redacted]), ακόμα και Εισαγγελέων (Π. Παπανδρέου) που απειλούσαν την εγκληματική δράση των υπαιτίων.

A6. Η εν λόγω εγκληματική οργάνωση βρίσκεται ήδη υπό διερεύνηση, ως τέτοια, από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO). Στο πλαίσιο της σχετικής ποινικής δικογραφίας, που διαβιβάστηκε στην Βουλή, σύμφωνα με τα

οριζόμενα στο άρθρ. 86 Σ και τον Ν. 3126/2003, υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι η ελεγχόμενη συμπεριφορά των στελεχών του ΟΠΕΚΕΠΕ και του ΥΠΑΑΤ δεν ήταν απλώς αποτέλεσμα παθητικής στάσης ή αμέλειας, αλλά ενεργητικής συμμετοχής, η έκταση και το εύρος της οποίας επιβάλλεται να ελεγχθεί, τόσο προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, όσο και για την προστασία της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς, η οποία έχει αναντίλεκτα πληγεί από τις συνεχιζόμενες αποκαλύψεις για εστίες γενικευμένης και συστημικής διαφθοράς στην διακυβέρνηση της χώρας. Άλλωστε η οργάνωση που λειτουργούσε εντός και εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ έχει αφήσει τα ίχνη της και κάνει αισθητή την παρουσία της σε πολλές περιοχές της υπαίθρου δημιουργώντας εύλογα πλην αναπάντητα ερωτηματικά στους ενεργούς γεωργούς της χώρας πώς με τόση γενικευμένη παρουσία δεν υπήρξε θεσμική παρέμβαση για τον περιορισμό της.

B. Διαδικαστικό Ιστορικό

B1. Η παρούσα πρόταση στηρίζεται στο περιεχόμενο και στα αποδεικτικά στοιχεία της διαβιβασθείσας από το Ελληνικό Γραφείο Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων ποινικής δικογραφίας με το ΓΕΕΕ ΕΜΠ 367/16.6.2025 έγγραφό τους προς την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Με αυτό, οι υπογράφουσες Ευρωπαϊές Εντεταλμένες Εισαγγελείς διαβίβασαν προς την Βουλή δια του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τα άρθρα 86 Σ, 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και 5 Ν. 3126/2003 την σχετική δικογραφία (η οποία έχει λάβει ΑΒΜ ΕΕΕ 2024/98 – Reference Number 1299/2024), όπως αυτή έχει μέχρι στιγμής διαμορφωθεί κατά την συνεχιζόμενη προκαταρκτική εξέταση, η οποία διενεργείται αυτοπροσώπως για την διακρίβωση τυχόν τέλεσης των ακόλουθων αξιόποινων πράξεων σε βαθμό κακουργήματος: α) Απιστία σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε., από την οποία προκλήθηκε ζημία άνω των 120.000 ευρώ, κατά συναυτουργία, κατ' εξακολούθηση, β) συνέργεια στην ως άνω πράξη, κατ' εξακολούθηση και γ) εγκληματική οργάνωση (άρθρα 26α, 27, 47, 94, 98, 187 παρ. 1 και 390 παρ. 1, 2 ΠΚ και 24 παρ. 4, 26 παρ. 1 και 3 Ν. 4689/2020).

Όπως αναφέρεται στο ως άνω διαβιβαστικό έγγραφο, στο πλαίσιο της ως άνω προκαταρκτικής εξέτασης προέκυψαν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τους πρώην Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: α) Μαυρουδή (Μάκη) Βορίδη και β) Ελευθέριο Αυγενάκη για τα αδικήματα της συνέργειας σε απιστία εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε., από την οποία προκλήθηκε ζημία άνω των 120.000 ευρώ, τα οποία υποβάλλονται, χωρίς οποιαδήποτε αξιολόγηση, προκειμένου να διαβιβαστούν στη Βουλή πριν τη λήξη της τρέχουσας δεύτερης τακτικής βουλευτικής συνόδου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 1, 2 Σ και 4 παρ. 1,2,3,4 του Ν. 3126/2003.

B2. Μαζί με την δικογραφία συνυποβλήθηκε η από 16.6.2025 απόφαση του 10ου Μόνιμου Τμήματος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στην αγγλική γλώσσα, λόγω του κατεπείγοντος, καθώς επίσης και η από 12.6.2025 πρόταση του Ελληνικού Γραφείου Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων προς το ως άνω Μόνιμο Τμήμα, επίσης στην αγγλική γλώσσα.

Όπως περιγράφεται στην ως άνω Πρόταση, η διαβιβασθείσα δικογραφία με ABM ΕΕΕ 2024/98 προέκυψε μετά από χωρισμό από την ABM ΕΕΕ 2024/33 ποινική δικογραφία που σχηματίστηκε προς διερεύνηση ενδεχόμενης τέλεσης των αδικημάτων: 1. Απάτης σχετικής με τις επιχορηγήσεις, το ποσό της οποίας υπερβαίνει συνολικά τα 120.000 ευρώ, κατ' εξακολούθηση, 2. Συνέργειας στην ανωτέρω πράξη, 3. Δωροληψίας και δωροδοκίας υπαλλήλου σχετικής με τα οικονομικά συμφέροντα της Ε.Ε., 4. Συγκρότησης και ένταξης σε εγκληματική οργάνωση, 5. Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στην ως άνω δικογραφία είχαν συσχετιστεί λόγω συνάφειας σειρά καταγγελιών που είχαν υποβληθεί τόσο στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, όσο και στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων (μεταξύ άλλων δικογραφίες με α.π. 35/2023, 687/2024, 1299/2025), καθώς και η δικογραφία με ABM Α2024/1411 της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ρεθύμνου.

Β3. Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής διερεύνησης της υπόθεσης έλαβαν χώρα άρσεις απορρήτου τηλεφωνικών συνδιαλέξεων με τα 1165/2021, 1431/2021, 1705/2021, 228/2022, 613/2022, 2919/2024 και 3526/2024 βουλευμάτα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών, από την δε διερεύνηση της υπόθεσης μετά από την αποδεικτική αξιοποίηση των σχετικών ευρημάτων στο σύνολο των δικογραφιών (βάσει των 848/2025 και 1662/2025 βουλευμάτων του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών) προέκυψαν σοβαρά στοιχεία διάπραξης κακουργηματικών πράξεων και ύπαρξης εκτεταμένης διαφθοράς εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως διαφαίνεται στις συνομιλίες υψηλόβαθμων υπηρεσιακών παραγόντων του ΟΠΕΚΕΠΕ μεταξύ τους, με πολιτικά πρόσωπα και με στενούς συνεργάτες τους, αλλά και με ισχυρούς γεωργοκτηνοτρόφους, εκπροσώπους ιδιωτικών εταιρειών που συνεργάζονταν με τον ΟΠΕΚΕΠΕ και Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων, έχοντας ως μοναδικό σκοπό την παραβίαση των διατάξεων και την παράνομη λήψη επιδοτήσεων με παράκαμψη των διαδικασιών ελέγχων.

Τα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία της δικογραφίας όπως στοιχειοθετούνται κατωτέρω και ιδιαίτερα οι καταθέσεις των Γρηγορίου Βάρρα και Ευάγγελου Σημανδράκου, σε συνδυασμό με τα έγγραφα και τις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες, καθιστούν απαραίτητη την περαιτέρω ποινική διερεύνηση και

αξιολόγηση ενδεχόμενων ευθυνών μελών της Κυβέρνησης, η οποία κατά το Σύνταγμα ανήκει στην Βουλή.

B4. Στο ίδιο συμπέρασμα, άλλωστε, περί ενδείξεων τέλεσης των αξιόποινων πράξεων της συνέργειας και της ηθικής αυτοουργίας στην πράξη της απιστίας σε βάρος των συμφερόντων της Ε.Ε., σε βαθμό κακουργήματος, που προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση σε βάρος των πρώην Υπουργών ΑΑΤ κ. Μαυρουδή Βορίδη και Ελευθερίου Αυγενάκη καταλήγουν ρητά και οι Ευρωπαϊκές Εντεταλμένες Εισαγγελίες στην τελευταία σελίδα της από 12.6.2025 πρότασής τους προς το 10^ο Μόνιμο Τμήμα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και βάσει αυτού προτείνουν την παραπομπή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 (1) του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, της παρούσας ποινικής δικογραφίας στο ελληνικό Κοινοβούλιο, ώστε να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 86 Σ. και του Ν. 3126/2003.

Γ. Πραγματικό ιστορικό

Από την εκτίμηση όλων ανεξαιρέτως των αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία περιέχονται στην κατά τα προεκτεθέντα διαβιβασθείσα στην Βουλή δικογραφία, προκύπτουν κατά την κρίση μας τα ακόλουθα:

Γ1. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) δημιουργήθηκε το 1962 από τις έξι ιδρυτικές χώρες της ΕΕ και είναι η μακροβιότερη πολιτική της ΕΕ. Στόχος της είναι να παρέχει οικονομικά, προσιτά, ασφαλή τρόφιμα για τους πολίτες της ΕΕ, να εξασφαλίζει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τους αγρότες και να διατηρεί τους φυσικούς πόρους και το σεβασμό για το περιβάλλον. Παρόλο που οι αρχικοί στόχοι εξακολουθούν να ισχύουν, η σύγχρονη ΚΑΠ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση ακμαίων αγροτικών περιοχών σε ολόκληρη την ΕΕ, στην χρήση των φυσικών πόρων με πιο βιώσιμο τρόπο και στον αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 προβλέπει μεταξύ άλλων προϋπολογισμό ύψους 336,4 δις για την ΚΑΠ, από τα οποία 19,6 δις. ευρώ αφορούν την Ελλάδα. Οι ενισχύσεις ύψους περίπου 3 δις ετησίως καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και αποτελούν το 43% του συνολικού εισοδήματος των αγροτών. Ως εκ τούτου η προβληματική λειτουργία του Οργανισμού έχει συνέπειες στον τρόπο καταβολής των ενισχύσεων – δημοσιονομικές διορθώσεις – καθώς και στρεβλωτική ζημιά από την μη ορθή κατανομή των ενισχύσεων στους παραγωγικούς αγρότες όπως συμβαίνει με την περίοδο 2019-2022 που περιλαμβάνει η παρούσα δικογραφία. Διότι πέραν των προβλημάτων κλοπής των ενισχύσεων υπήρξε και παραβίαση της αρχής ότι οι ενισχύσεις προορίζονται για την γεωργική δραστηριότητα από ενεργούς αγρότες.

Ειδικότερα, ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου τομέα, το οποίο συστάθηκε με τον Ν.2637/1998 και λειτουργεί από την 1.9.2001. Τελεί υπό τον άμεσο έλεγχο και εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), που διορίζει τον Πρόεδρο και το Διοικητικό του Συμβούλιο. Βασικό του έργο είναι οι πληρωμές των κοινοτικών ενισχύσεων προς τον αγροτικό τομέα, για τις οποίες έλαβε

οριστική διαπίστευση στις 2.9.2002 ως οργανισμός πληρωμών. Από το 2005 είναι ο μοναδικός φορέας στην Ελλάδα που έχει την ευθύνη για τις επιδοτήσεις της νέας ΚΑΠ, η οποία εφαρμόστηκε στη χώρα μας από το 2006. Την ίδια χρονιά, λόγω της αναδιοργάνωσης του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, έγινε ο υπεύθυνος οργανισμός πληρωμής των δύο γεωργικών ταμείων, του ΕΓΤΕ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων) και του ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης). Σκοπός λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ ως Οργανισμού Πληρωμών είναι η έγκαιρη, νομότυπη και διαφανής καταβολή των αγροτικών ενισχύσεων της Ε.Ε.. Στο πλαίσιο αυτό, ο Οργανισμός διαχειρίζεται ως εντολοδόχος για λογαριασμό του ελληνικού Δημοσίου τις ενισχύσεις των δύο ως άνω κοινοτικών ταμείων (ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ) για την χρηματοδότηση των γεωργικών δαπανών, καθώς και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ). Έχει την ευθύνη του ελέγχου και της σύννομης καταβολής κοινοτικών επιδοτήσεων ύψους περί τα 3.000.000.000 ευρώ ετησίως σε περίπου 900.000 δικαιούχους (αγρότες, συνεταιρισμούς, εξαγωγικές επιχειρήσεις κ.α.).

Στους καταστατικούς σκοπούς του ΟΠΕΚΕΠΕ, σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο (άρθρα 13 επ. Ν.2637/1998) ανήκουν πέραν της διαχείρισης και καταβολής των πιστώσεων, η πρόληψη και η πάταξη κάθε ατασθαλίας σε βάρος των παραπάνω πιστώσεων, όπως και η ανάκτηση τυχόν χρηματικών ποσών, τα οποία έχουν καταβληθεί παρανόμως ή αχρεωστήτως. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού ο Οργανισμός οφείλει μεταξύ άλλων να ελέγχει τα δικαιολογητικά, να διενεργεί αναγνώριση και εκκαθάριση των πληρωμών και να τηρεί σχετικά αρχεία, να διενεργεί κάθε είδους ελέγχους για την νομιμότητα των πληρωμών, να κινεί διαδικασίες ανάκτησης ποσών που τυχόν καταβλήθηκαν παρανόμως ή αχρεωστήτως, να επιβάλλει σχετικές κυρώσεις κλπ.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έχει κεντρική υπηρεσία και έξι περιφερειακές διευθύνσεις. Η κεντρική υπηρεσία περιλαμβάνει τις εξής Διευθύνσεις: Πληροφορικής, Τεχνικών Ελέγχων, Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς, Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας, Αγροτικών Πληρωμών, Διοικητικής & Οικονομικής Υποστήριξης, και Εσωτερικού Ελέγχου. Σύμφωνα με την ΥΑ 132537 (ΦΕΚ Β' 684/28.04.2011) περί έγκρισης του Κανονισμού Λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ, η Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για εξέταση αιτημάτων,

σχεδιασμό και αξιολόγηση τεχνικών ελέγχων, ενώ η Διεύθυνση Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των ενισχύσεων, έκδοση πληρωμών, έλεγχο εγγράφων και προτάσεις ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οι υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο Πρόεδρος και τα μέλη του ΔΣ, υπό την εποπτεία και έλεγχο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εφαρμόζουν τη σχετική ενωσιακή αγροτική νομοθεσία. Σε ό,τι αφορά τον κρίσιμο χρόνο της υπόψη υπόθεσης εφαρμόζεται κυρίως ο Κανονισμός (ΕΕ) 1307/2013 της 17.12.2013 για τους κανόνες άμεσων ενισχύσεων στο πλαίσιο της ΚΑΠ.

Γ2. Οι μόνιμοι βοσκότοποι στην Ελλάδα είναι κυρίως δημόσια γη (βλ. αιτιολογική σκέψη 6 της ΥΑ 221/22172/ΦΕΚ Β 3464/23-12-2014 για την «εφαρμογή της διάθεσης επιλέξιμων δημόσιων βοσκοτόπων σε αγρότες που δηλώνουν κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στο ΟΣΔΕ για το έτος 2014»). Μέχρι το 2009, η διαχείριση των βοσκοτόπων αυτών είχε ανατεθεί στην τοπική αυτοδιοίκηση, που τους διέθεταν στους κτηνοτρόφους της περιοχής ανάλογα με το ζωικό τους κεφάλαιο, πρακτική που εξασφάλιζε δημοσιότητα και έλεγχο. Το 2009, ο ΟΠΕΚΕΠΕ εφάρμοσε το πρώτο σύστημα εντοπισμού αγροτεμαχίων (LPIS), δηλαδή μια χωρική βάση δεδομένων για την ταυτοποίηση και διαχείριση αγροτεμαχίων στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ. Έτσι, η κατανομή των δημόσιων μόνιμων βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους έπρεπε να γίνεται μέσω του LPIS, με γεωχωρική απεικόνιση.

Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα να προκύψει διαφωνία ανάμεσα στην χώρα μας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τον ορισμό του «μόνιμου βοσκότοπου», κατά το σημείο 2 της παραγράφου 1 του Άρθρου 2 του Κανονισμού 796/2004 και το Άρθρο 2(γ) του Κανονισμού 1120/2009. Σύμφωνα με την ερμηνεία της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (DG Agri) της Κομισιόν, ως «μόνιμοι βοσκότοποι» εντός του εφαρμοστέου ενωσιακού δικαίου θεωρούνται μόνο οι περιοχές που καλύπτονται από χόρτα και ποώδη φυτά σε αντίθεση με τις περιοχές με ξυλώδη φυτά ή θάμνους που συναντώνται στον λεγόμενο «μεσογειακού τύπου» βοσκότοπο. Η Επιτροπή ουσιαστικά υιοθέτησε έναν ορισμό του βοσκοτόπου που άρμοζε περισσότερο στην γεωγραφία της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης, η εφαρμογή του οποίου

θα αφαιρούσε μεγάλες εκτάσεις από τις μεσογειακές χώρες όπως συμβαίνει με τον Μεσογειακό βοσκότοπο πλούσιο σε χαμηλή ξυλώδη βλάστηση.

Τα επόμενα χρόνια, η Επιτροπή, επιμένοντας σε αυτή την ερμηνεία, διενήργησε τρεις ελέγχους για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από την Ελλάδα στο πλαίσιο πληρωμών περιοχής για τα έτη 2009–2013 και επέβαλε στην χώρα μας κατ' αποκοπή διορθώσεις ύψους άνω των 460 εκατομμυρίων ευρώ, κυρίως λόγω αδυναμιών στον ορισμό των επιλέξιμων μόνιμων βοσκοτόπων και απόρριψης εκτάσεων που δεν ταίριαζαν στον ορισμό, όπως αυτός υιοθετήθηκε από τη DG Agri. Η επιμονή της Επιτροπής στην εσφαλμένη αυτή ερμηνεία και εφαρμογή της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας, με την επιβολή δυσβάστακτων προστίμων κατά την μνημονιακή μάλιστα περίοδο, ανάγκασε τις ελληνικές αρχές να συμμορφωθούν και να εκπονήσουν Σχέδιο Δράσης, που εγκρίθηκε το 2012 και ολοκληρώθηκε το 2014. Αυτό οδήγησε σε μείωση σχεδόν 50% της επιλέξιμης έκτασης βοσκοτόπων, παρά τις αντιρρήσεις της ελληνικής πλευράς για τον παραπάνω ορισμό. Μέχρι το τέλος του 2014, λόγω του παραπάνω αποκλεισμού περίπου 1.400.000 εκταρίων «μεσογειακών βοσκοτόπων» από τους επιλέξιμους βοσκοτόπους στο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ, η χώρα μας κλήθηκε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα μεγάλου αριθμού πραγματικών κτηνοτρόφων που δεν μπορούσαν να ενεργοποιήσουν τα δικαιώματα πληρωμής τους. Το πρόβλημα επηρέασε κυρίως αγρότες σε ορεινές περιοχές, όπου επικρατεί ο «μεσογειακού τύπου» βοσκότοπος και όπου έπρεπε να βρεθεί επιλέξιμη γη σε γειτονικές περιοχές.

Το παραπάνω υπαρκτό πρόβλημα, που αφορούσε πραγματικούς κτηνοτρόφους, οδήγησε στην υιοθέτηση της λεγόμενης «τεχνικής λύσης», με τη γνώση και την συνεργασία της Ε.Ε.. Στο πλαίσιο αυτό, τον Δεκέμβριο του 2014, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γεώργιος Καρασμάνης εξέδωσε την απόφαση 221/22172/2014 (ΦΕΚ Β' 3464/23-12-2014) για την «εφαρμογή της κατανομής επιλέξιμων δημόσιων βοσκοτόπων σε αγρότες που δηλώνουν κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στο ΟΣΔΕ», η οποία αποτελεί την πρώτη υπουργική απόφαση για την αποκαλούμενη «τεχνική λύση». Οι δύο Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δημήτριος Μελάς και Μόσχος Κορασίδης, υπέγραψαν από κοινού το σχέδιο

απόφασης. Η «τεχνική λύση» εκείνη την εποχή στόχευε στην κάλυψη της έλλειψης επιλέξιμων βοσκοτόπων (που προκάλεσε ο ευρωπαϊκός ορισμός), με την κατανομή μέσω γεωχωρικής τεχνολογίας άλλης επιλέξιμης δημόσιας γης στους Έλληνες κτηνοτρόφους, λαμβάνοντας υπόψη το ζωικό τους κεφάλαιο, ώστε να μπορούν να ενεργοποιήσουν τα δικαιώματα πληρωμής τους στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων. Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 της απόφασης αυτής επισημαίνουν ότι τα δικαιώματα πληρωμής στα καθεστώτα άμεσης ενίσχυσης εξαρτώνται από την επιφάνεια που δηλώνεται από κάθε αιτούντα. Για τους κτηνοτρόφους, αυτό σχετίζεται άμεσα με την κατανομή επιλέξιμων δημοσίων βοσκοτόπων που χρησιμοποιούνται από το ζωικό τους κεφάλαιο, άρα οι πληρωμές καθορίζονται κυρίως με βάση τη δυναμικότητα του ζωικού κεφαλαίου. Στο άρθρο 5 της απόφασης προβλεπόταν ρητά ότι αυτή ίσχυε «για το έτος ολοκλήρωσης του προγράμματος δράσης για τους ελληνικούς βοσκοτόπους (action plan)», δηλαδή μόνο για το 2014, περιελάμβανε ανώτερο όριο κατανομής τα 330 στρέμματα και αφορούσε δανεισμό μεταξύ περιοχών σε δύο ζώνες της ηπειρωτικής χώρας για την εξυπηρέτηση και των μετακινούμενων κτηνοτρόφων. Δεν επέτρεπε τον δανεισμό επιλέξιμων εκτάσεων κατά την κατανομή μεταξύ νησιωτικών και ηπειρωτικών περιφερειών της χώρας.

Σε κάθε περίπτωση, δηλαδή, η λεγόμενη τεχνική λύση, όπως συνελήφθη και εφαρμόστηκε το 2014, αφορούσε ένα πραγματικό πρόβλημα, ήταν προσωρινή, ήταν εν γνώσει της Επιτροπής και, το σημαντικότερο, αφορούσε αποκλειστικά πραγματικούς κτηνοτρόφους με αληθινό ζωικό κεφάλαιο, βασιζόμενη σε αυτό. Σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε δηλαδή να εφαρμοστεί ανεξάρτητα από την ύπαρξη αληθινής κτηνοτροφικής δραστηριότητας, όπως δυστυχώς έγινε εκ των υστέρων. Η πρώτη τεχνική λύση είχε βασιστεί και στο άρθρο 60 του νόμου 4264/2014 που όριζε για πρώτη φορά τι αποτελεί τον μόνιμο ελληνικό βοσκότοπο περιλαμβάνοντας και τις εκτάσεις με χαμηλή ξυλώδη βλάστηση. Ο ίδιος νόμος όριζε ότι τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης για τους βοσκότοπους έπρεπε να ολοκληρωθούν το 2015.

Παράλληλα, αν και η Επιτροπή επέμενε στον εσφαλμένο ορισμό, ο Κανονισμός 1307/2013 (που τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2015) θέσπισε έναν ευρύτερο ορισμό για τον «μόνιμο βοσκότοπο». Σύμφωνα με αυτόν (άρθρο 4 Κανονισμού): Ο

όρος «μόνιμος λειμώνας και μόνιμος βοσκότοπος» (από κοινού αναφερόμενοι ως «μόνιμος λειμώνας») σημαίνει γη που χρησιμοποιείται για την καλλιέργεια χόρτων ή άλλης ποώδους βλάστησης, είτε φυσικά (αυτοφυή) είτε με σπορά, και που δεν έχει περιληφθεί στην αμειψισπορά της εκμετάλλευσης για πέντε ή περισσότερα έτη· μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα είδη όπως θάμνους ή/και δέντρα που μπορούν να βόσκονται, υπό την προϋπόθεση ότι τα χόρτα και η ποώδης βλάστηση παραμένουν κυρίαρχα. Επίσης, εφόσον το αποφασίσουν τα κράτη μέλη, μπορεί να περιλαμβάνει γη που παραδοσιακά δεν χαρακτηρίζεται από τέτοια βλάστηση, αλλά εντάσσεται στις τοπικές πρακτικές βόσκησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διάταξη αυτή, η ιδιωτική εταιρεία «NERCO N. Χλύκας» ανέλαβε την ταυτοποίηση και χαρτογράφηση όλων των περιοχών στην Ελλάδα όπου εφαρμόζονται τοπικές παραδοσιακές πρακτικές βόσκησης, την εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και του φορτίου βόσκησης και τη δημιουργία γεωχωρικής βάσης δεδομένων με τα σχετικά στοιχεία. Ο ανάδοχος όφειλε να στηριχθεί σε όλες τις διαθέσιμες βάσεις δεδομένων, καθώς και σε νομικά, επιστημονικά και ιστορικά τεκμήρια, ώστε να προσδιορίσει τις περιοχές της χώρας όπου η υφιστάμενη κατάσταση της κτηνοτροφίας απαιτεί τη βόσκηση σε θαμνώδεις περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη εκτατικές, νομαδικές ή άλλες τοπικές πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί για να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες βόσκησης και οι οποίες έχουν σταδιακά οδηγήσει στην χρήση θαμνωδών εκτάσεων για βόσκηση κυρίως αμνοεριφίων και βοοειδών. Η μελέτη που παραδόθηκε παρουσίασε σημαντικά περιθώρια αύξησης των επιλέξιμων εκτάσεων βοσκοτόπων βάσει των «καθιερωμένων τοπικών πρακτικών» σε όλους τους νομούς της Ελλάδας.

Ωστόσο, η ενσωμάτωση των νέων επιλέξιμων περιοχών στο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν μερική, σταδιακή και χωρίς επαρκή δημοσιότητα. Αυτό επέτρεψε σε άτομα που είχαν τη γνώση και την πληροφόρηση να εξαπατήσουν τα ευρωπαϊκά ταμεία δημιουργώντας πλαστά τίτλους νομής επί των προσδιορισμένων εκτάσεων, ώστε να αποκτήσουν δικαιώματα πληρωμής από το εθνικό απόθεμα. Παράλληλα, ο Νόμος 4351/2015 για τους «ελληνικούς λειμώνες» κατήργησε το άρθρο 60 του νόμου 4264/2014 και όρισε εκ νέου την έννοια του μόνιμου βοσκότοπου περιλαμβάνοντας και τον «μεσογειακού τύπου», και καθόρισε, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, τη λογική διαχείριση, χρήση και κατανομή των βοσκοτόπων για την υποστήριξη της κτηνοτροφίας. Προβλέφθηκε ότι τα «σχέδια διαχείρισης βόσκησης» θα έπρεπε

να καταρτιστούν από όλες τις Περιφέρειες και να έχουν εγκριθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019. Κατά την μεταβατική περίοδο (έως 31.12.2019) η νομοθεσία προέβλεπε διαδικασία προσωρινής κατανομής επιλέξιμων βοσκοτόπων. Η αρχική χαρτογράφηση όλων των λειμώνων της χώρας στο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ αποτελούσε τον πυρήνα της διαδικασίας αυτής. Στην πράξη, κάθε έτος η κατανομή αυτή γινόταν από τα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, με τη βοήθεια του Τεχνικού Συμβούλου και κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ενέκρινε την τελική απόφαση, ενώ τα «σχέδια διαχείρισης βόσκησης» δεν έχουν ακόμα καταρτιστεί παρά την πάροδο δεκαετίας.

Γ3. Από το 2015, η διαδικασία βασίστηκε στην κοινή υπουργική απόφαση 873/55993/2015 (ΦΕΚ Β' 942/26.5.25), η οποία ίσχυσε μέχρι την τροποποίηση της από την ΚΥΑ 1217/264725/2021 (ΦΕΚ Β' 4585/5.10.21), για την κατανομή επιλέξιμων λειμώνων. Η απόφαση αυτή χώρισε τη χώρα σε 9 Περιφέρειες και **επέτρεψε ρητά την κατανομή βοσκοτόπων μόνο εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου ή μετακινούμενων κτηνοτρόφων μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας.**

Ειδικότερα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 4 της άνω ΚΥΑ 873/55993/2015: ***«Τυχόν απόθεμα βοσκοτόπων το οποίο εντοπίζεται στη νησιωτική Ελλάδα και την Κρήτη δεν μπορεί να κατανεμηθεί σε κτηνοτρόφους που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους είτε σε άλλο νησί είτε σε χωρική ενότητα της ηπειρωτικής Ελλάδας»***, ενώ σύμφωνα με την παρ.10 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι ***«Τυχόν περίσσεια βοσκοτόπων που προκύπτει σύμφωνα με την παρ. 8 χρησιμοποιείται ως απόθεμα και μπορεί να κατανεμηθεί σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στην ίδια ή άλλη Χ.Ε. της Ηπειρωτικής Ελλάδας»***.

Στις παραγράφους 3-6 του άρθρου 5 της ίδιας ΚΥΑ ορίζονται περαιτέρω τα ακόλουθα:

«3. Προτεραιότητα χρήσης των βοσκοτόπων έχουν οι κτηνοτρόφοι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή μέλη συνεταιρισμών που διατηρούν την έδρα της

εκμετάλλευσής τους στην Τοπική/Δημοτική Κοινότητα, στην οποία βρίσκεται ο βοσκότοπος.

4. Σε περίπτωση ύπαρξης περίσσειας βοσκότοπου σε Τοπική/Δημοτική Κοινότητα του οικείου Δήμου, το πλεόνασμα διατίθεται κατά προτεραιότητα, σε κτηνοτρόφους των όμορων Τοπικών/Δημοτικών Κοινοτήτων. Αν συνεχίζει να υπάρχει περίσσεια, το πλεονάζον τμήμα μπορεί να κατανεμηθεί και σε κτηνοτρόφους ή μέλη συνεταιρισμών άλλων περιοχών και άλλων Δήμων όμορων ή μη, **εντός των ορίων της οικείας Χ.Ε. ή του ίδιου νησιού αν πρόκειται για περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας.**

5. Σε περίπτωση ελλείμματος ικανής έκτασης βοσκότοπου στην οικεία Τοπική/Δημοτική Κοινότητα, για την κάλυψη των αναγκών των κτηνοτρόφων που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στην εν λόγω Τοπική/Δημοτική Κοινότητα, είναι δυνατή η κατανομή βοσκότοπου από όμορες Τοπικές/Δημοτικές Κοινότητες. **Αν συνεχίζει να υπάρχει έλλειμμα βοσκότοπου, αυτό μπορεί να καλυφθεί με κατανομή βοσκότοπου και από άλλες περιοχές που βρίσκονται στα όρια της οικείας Χ.Ε., όπως αυτές ορίστηκαν στην παρ. 3 του άρθρου 4, ή του ίδιου νησιού αν πρόκειται για περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας.**

6. Όσοι από τους κτηνοτρόφους χρειάζονται για την κάλυψη των αναγκών τους και επιθυμούν να κάνουν χρήση περισσότερης έκτασης βοσκότοπου, μπορούν να αιτηθούν χορήγηση επιπλέον έκτασης βοσκότοπου από τις περιοχές όπου υπάρχει απόθεμα. **Αυτοί υπόκεινται στους όρους των μετακινούμενων κτηνοτρόφων και πρέπει να αποδεικνύουν και τη μετακίνηση τους».**

Στο πλαίσιο της ως άνω ΚΥΑ, η οποία ίσχυσε ως ανωτέρω μέχρι την τροποποίησή της τον Οκτώβριο του 2021, κάθε κατανομή βοσκότοπου εκτός Χωρικής Ενότητας και πολύ περισσότερο η κατανομή βοσκότοπων προς αγρότες της Κρήτης σε Χωρικές Ενότητες της Ηπειρωτικής Ελλάδας ή σε άλλα νησιά, ήταν ευθέως παράνομη.

Περαιτέρω, το 2017 το Άρθρο 4 του Κανονισμού 1307/2013 τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2393/2017, ενσωματώνοντας και τον βοσκότοπο μεσογειακού τύπου. Ο νέος ορισμός περιλάμβανε γη που καλλιεργείται με ποώδη φυτά φυσικά ή με σπορά, και που δεν έχει συμπεριληφθεί στην αμειψισπορά της εκμετάλλευσης για τουλάχιστον πέντε έτη· επίσης, γη που δεν

έχει οργωθεί για πέντε έτη ή περισσότερο· μπορεί να περιλαμβάνει και θάμνους ή/και δέντρα που μπορούν να βόσκονται και που παράγουν ζωοτροφή, υπό την προϋπόθεση ότι η ποώδης βλάστηση παραμένει κυρίαρχη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ως μόνιμους λειμώνες και γη που βόσκειται και εντάσσεται σε καθιερωμένες τοπικές πρακτικές όπου η ποώδης βλάστηση δεν είναι κυρίαρχη και/ή γη που μπορεί να βόσκειται και όπου η ποώδης βλάστηση δεν είναι κυρίαρχη ή απουσιάζει.

Ο ως άνω ορισμός προφανώς μπορούσε να οδηγήσει σε περισσότερες επιλέξιμες εκτάσεις σε όλη τη χώρα. Ουσιαστικά έδινε την δυνατότητα στις ελληνικές αρχές να επανεπενδύσουν σχεδόν 10.000.000 στρέμματα μεσογειακού τύπου βοσκοτόπων που είχαν απενταχθεί βάσει του προηγούμενου εσφαλμένου ορισμού της Κομισιόν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί πλέον να υποστηριχθεί ότι υπάρχουν Περιφέρειες στις οποίες οι επιλέξιμες εκτάσεις δεν επαρκούσαν για να καταβληθούν οι ενισχύσεις βάσει των δικαιωμάτων πληρωμής. Ωστόσο, αντί να δοθεί μόνιμη λύση, οι νέες περιοχές εντάχθηκαν σταδιακά, χωρίς διαφάνεια και άρχισαν να δηλώνονται από πρόσωπα με κεντρική πληροφόρηση και εσωτερική γνώση. Η υπουργική απόφαση του 2015 καταστρατηγήθηκε με τρόπο ώστε σε περιοχές με έλλειψη επιλέξιμων εκτάσεων, λόγω των συνεχώς και αφύσικα αυξανόμενων δηλώσεων ζωικού κεφαλαίου, να εμφανίζεται το φαινόμενο κάποιοι να αποκτούν τις αναγκαίες εκτάσεις για να πληρωθούν υποβάλλοντας αιτήσεις για την κατανομή δημόσιων βοσκοτόπων από άλλες περιοχές της χώρας, ακόμη και εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά. Αυτό τα επόμενα χρόνια έγινε εμφανές σε όλους τουλάχιστον μέσα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά κανένας δεν το αντιμετώπισε.

Το 2016 ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ Αθανάσιος Καπρέλης εισηγήθηκε και ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – ΑΝ.ΕΛΛ. Ευάγγελος Αποστόλου αποδέχθηκε την κατανομή 8.000 εκταρίων δημόσιων βοσκοτόπων σε αγρότες της Κρήτης από την Πελοπόννησο και 1.900 εκταρίων σε αγρότες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης -από τη Δυτική Μακεδονία. Το ίδιο συνέβη και το 2017 και 2018, με περισσότερες περιοχές και μεγαλύτερες κατανομές. Όπως προκύπτει από έγγραφα που συντάχθηκαν από τις υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ και άλλες διοικητικές αρχές, οι ίδιες οι υπηρεσίες παραδέχονται ότι η κατανομή επιλέξιμων εκτάσεων βοσκής από τον ΟΠΕΚΕΠΕ δεν εξυπηρετεί τις

πραγματικές ανάγκες της τοπικής εκτατικής κτηνοτροφίας, αλλά αφορά αποκλειστικά την εφαρμογή ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων ενίσχυσης, δηλαδή την είσπραξη των επιδοτήσεων ανεξάρτητα από πραγματική δραστηριότητα.

Την περίοδο 2016-2019 οι ακόλουθοι παράγοντες συνέβαλαν καθοριστικά στην μετατροπή της τεχνικής λύσης από μία ορθή προσωρινή λύση σε ένα εργαλείο απόσπασης παράνομων ενισχύσεων: α) Η κατανομή Εθνικού Αποθέματος σε φερόμενους ως «νεοεισερχόμενους» στην γεωργία και όχι μόνο σε νέους σε ηλικία αγρότες. β) Η παραβίαση του κανόνα ότι δεν υπάρχουν δικαιώματα σε Περιφέρεια διαφορετική εκείνης, στην οποία χορηγήθηκαν, βάσει του οποίου για παράδειγμα, στους κτηνοτρόφους της Κρήτης δεν επιτρεπόταν να κατανεμηθούν βοσκότοποι που βρίσκονται σε άλλο νησί ή στην ηπειρωτική χώρα. γ) Η πλασματική και αφύσικη αύξηση των ζώων σε ορισμένες περιοχές, η οποία οδήγησε σε αυξημένη κατανομή μέσω της τεχνικής λύσης. δ) Οι νέες εκτάσεις που εισέρχονταν από το 2017 με τον νέο ορισμό και εντάσσονται στο ΣΑΑ, γίνονται αντιληπτές από ορισμένα ΚΥΔ και προτείνονται από αυτά, ώστε να συμπεριληφθούν στις αιτήσεις ως βοσκότοποι σε καλή γεωργική κατάσταση και να δηλωθούν ως δήθεν ιδιωτικές στα Ε9. ε) Από το 2017 στις δημόσιες εκτάσεις βοσκοτόπων προστίθενται και ιδιωτικές εκτάσεις γης, κυρίως στα νησιά, που δεν δηλώνονται από τους ιδιοκτήτες τους στο ΟΣΔΕ. στ) Η κατανομή δημόσιων βοσκοτόπων περιλαμβάνει και τους κατόχους δικαιωμάτων εθνικού αποθέματος χωρίς ζώα και ζ) Από το 2015 και μετά ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν κάνει κανέναν έλεγχο στα δικαιώματα από βοσκοτόπια χωρίς ζώα (βλ. από 29.11.2024 κατάθεση Γρ. Βάρρα, ο οποίος σημειώνει ότι **« Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα μια Περιφέρεια της Χώρας να πετύχει κατανομή πάνω από το 60% της κατανομής του Εθνικού Αποθέματος το 2019. Η διαπίστωση αυτή με οδήγησε στην αναζήτηση ενός ορθολογικού τρόπου διαχείρισης της κατάστασης, όπως ήδη σας προανέφερα»**).

Γ4. Μετά την ανάληψη της εξουσίας από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, η πρώτη απόφαση κατανομής δημοσίων βοσκοτόπων ελήφθη τον Σεπτέμβριο του 2019. Με αυτήν δεν ακολουθήθηκε απλά το ίδιο μονοπάτι παρανομίας των τριών προηγούμενων ετών, αλλά αυτό επεκτάθηκε και διανοίχθηκε με

πολλαπλασιασμό των επιλέξιμων εκτάσεων, μετατρεπόμενο σε λεωφόρο, επιτρέποντας την διασπάθιση ευρωπαϊκών πόρων, που προορίζονταν για τους πραγματικούς παραγωγούς, σε πολύ μεγάλη έκταση με αποτέλεσμα τον παράνομο πλουτισμό ενός οργανωμένου κυκλώματος απάτης και ψευδών δηλώσεων. Η σχετική κατανομή για τους παραγωγούς της Κρήτης, η οποία προτάθηκε από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Αθανάσιο Καπρέλη και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη (βλ. το 70688/18.9.2019 ευρισκόμενο στην δικογραφία έγγραφο), περιελάμβανε τεράστιες εκτάσεις: 483.950 στρέμματα στη Δυτική Μακεδονία, 381.400 στην Πελοπόννησο, 85.850 στην Κάρπαθο, 29.170 στην Κω και 89.020 στη Ρόδο, δηλαδή συνολικά περισσότερα από 1.000.000 στρέμματα, τα οποία παρανόμως κατανεμήθηκαν σε περιοχές εκτός Κρήτης (υπενθυμίζεται ότι η τεχνική λύση βάσει της Υ.Α. που την θέσπισε προέβλεπε κατανομή βοσκοτόπων μόνο εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου ή μετακινούμενων κτηνοτρόφων μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας).

Με τον τρόπο αυτό δόθηκε η δυνατότητα σε υποτιθέμενους κτηνοτρόφους να δηλώσουν βοσκοτόπια σε διάφορες περιοχές της χώρας με τις οποίες δεν είχαν καμία σχέση και χωρίς να μπορεί να γίνει λόγος περί «μετακινούμενων κτηνοτρόφων», ειδικά στις περιπτώσεις των νησιωτών που έλαβαν περιοχές στην ηπειρωτική χώρα: Περί τους 6.523 φερόμενους κτηνοτρόφους από την Κρήτη μπορούσαν να δηλώσουν βοσκοτόπια σε Δυτική Μακεδονία, Πελοπόννησο, Κάρπαθο, Ρόδο, 11 κτηνοτρόφοι από τη Σαμοθράκη, 178 από τη Θάσο και 4 από τους Παξούς μπορούσαν να δηλώσουν βοσκοτόπια σε Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία και Ήπειρο.

Η απόφαση αυτή κατανομής για πρώτη φορά προς τους δικαιούχους ειδικά της Κρήτης μιας τόσο μεγάλης έκτασης εκτός Κρήτης (25 φορές μεγαλύτερης από την προηγουμένως κατανεμηθείσα, εξίσου παρανόμως, το 2018, που ήταν 40.000 στρέμματα στην Πελοπόννησο) χωρίς την οποία δεν θα ήταν δυνατή η σε τέτοια έκταση εγκληματική δραστηριότητα των εμπλεκομένων, παρίσταται παντελώς αδικαιολόγητη και αντίθετη προς τις κοινοτικές και εθνικές διατάξεις που θέτουν τους κανόνες επιμελούς διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων και προβλέπουν περί απαγόρευσης καταστρατήγησης, στήριξης μόνο της

πραγματικής γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας και περί των νομίμων κριτηρίων κατανομής των βοσκοτόπων. Η απόφαση αυτή περαιτέρω αντικειμενικά διευκόλυνε την παράνομη δράση των εγκληματικών κυκλωμάτων, ενώ παράλληλα πολλαπλασίασε μαζί με τις σχετικές εκτάσεις το παράνομο όφελος που τα κυκλώματα αυτά αποκόμισαν, λαμβάνοντας άνευ δικαιώματος τα σχετικά ευρωπαϊκά κονδύλια, με αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη τόσο της Ε.Ε., όσο και των ενεργών γεωργών – πραγματικών δικαιούχων που έβλεπαν κάθε χρόνο τα δικά τους δικαιώματα να μειώνονται.

Το 2019 και 2020, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαίωσε την Ελλάδα σχετικά με την ερμηνεία του όρου «μόνιμος βοσκότοπος» περιλαμβάνοντας και τον μεσογειακό βοσκότοπο, ο οποίος άλλωστε είχε ήδη ενταχθεί στην ενωσιακή νομοθεσία κατά τα προεκτεθέντα με τον Κανονισμό του 2017 και έτσι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέστρεψε όλες τις δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους 460 εκ ευρώ που είχε επιβάλει την περίοδο 2009 -2012 με βάση την διαφωνία για τον ορισμό του επιλέξιμου βοσκότοπου. Παρ' όλα αυτά, οι νέες επιλέξιμες περιοχές δεν εντάχθηκαν οργανωμένα και μαζικά στο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ, καθώς ο Πρόεδρος του Οργανισμού Γρηγόριος Βάρρας, που εντόπισε και επεσήμανε αυτά τα θέματα σκοπεύοντας να σταματήσει την εφαρμογή της «τεχνικής λύσης», αντικαταστάθηκε λίγο μετά από τον Θεοφάνη Παππά.

Ο Γρ. Βάρρας διορίστηκε στην θέση του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ στις 15.11.2019 και παρέμεινε στην θέση αυτή έως τις 10.11.2020, όταν ο Υπουργός ΑΑΤ Μ. Βορίδης ζήτησε την παραίτησή του, όπως ειδικότερα θα εκτεθεί στη συνέχεια. Δύο μήνες πριν την απομάκρυνσή του είχε αποστείλει τα υπ' αριθ. 55940/8.9.2020 και 60996/28.9.2020 έγγραφα προς τον Υπουργό, με τα οποία του επεσήμανε τα ανωτέρω ζητήματα. Όπως ανέφερε στην από 29.11.2024 ένορκη κατάθεσή του στο πλαίσιο της διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης, είχε αποφασίσει να μην προτείνει προς τον Υπουργό την κατανομή βοσκοτόπων βάσει της ως άνω πρακτικής για το 2020, ενώ στο δεύτερο από τα ως άνω έγγραφα υπονοεί ότι αντιμετώπισε απόπειρες επιβολής αυτής της λύσης υπό το πρόσχημα ότι οι πληρωμές σε αντίθετη περίπτωση δεν θα εκτελούνταν επιτυχώς και εγκαίρως.

Γ5. Στο πλαίσιο της ΚΑΠ και των ενιαίων ενισχύσεων, μπορούν να αποκτηθούν δικαιώματα πληρωμής και από το εθνικό απόθεμα. Το Άρθρο 30 του Κανονισμού 1307/2013 μεταξύ άλλων υποχρεώνει τα κράτη – μέλη να δημιουργήσουν ένα εθνικό απόθεμα μέσω γραμμικής ποσοστιαίας μείωσης στο ανώτατο όριο του βασικού συστήματος πληρωμής, καθορίζει ότι τα κράτη – μέλη πρέπει να κατανέμουν δικαιώματα από το εθνικό απόθεμα με αντικειμενικά κριτήρια και με τρόπο που να διασφαλίζει ίση μεταχείριση των αγροτών και να αποφεύγονται στρεβλώσεις στην αγορά και τον ανταγωνισμό και ότι τα κράτη – μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν τα αποθέματά τους για κατανομή σε νέους αγρότες και αγρότες που ξεκινούν γεωργική δραστηριότητα.

Η σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται βάσει των Υπουργικών Αποφάσεων υπ' αριθ. 104/7056/22.1.2015 και 1930/81861/14.8.2015, που περιέχουν τους κανόνες για την εφαρμογή του κανονισμού 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για κατανομή των βασικών πληρωμών από το Εθνικό Απόθεμα. Σύμφωνα με το άρθρο 3 αυτής της απόφασης ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι υπεύθυνος για την καταμέτρηση, την κατανομή και τη διαχείριση βασικών δικαιωμάτων πληρωμών από το εθνικό απόθεμα και τις απευθείας ενισχύσεις εν γένει. Σύμφωνα με το άρθρο 4, η πρόσβαση στο εθνικό απόθεμα πρέπει να είναι ανοιχτή σε ενεργούς αγρότες που έχουν κάνει αίτηση για βασικά δικαιώματα πληρωμών από το εθνικό απόθεμα στην αίτηση υποστήριξης κατά το έτος της πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 3 δικαιώματα χρήσεις του εθνικού αποθέματος πρέπει να αποδίδονται μόνο σε επιλέξιμες περιοχές. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.4β της Υ.Α. 104/7056/22-1-2015 «γεωργική δραστηριότητα» θεωρείται μεταξύ άλλων η διατήρηση της γης σε καλή κατάσταση, η οποία την καθιστά κατάλληλη για βόσκηση ή καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέρα από τις συνήθεις γεωργικές μεθόδους. Σύμφωνα με το άρθρο 40 της ίδιας Υ.Α., όπως τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 1584/66059/2.7.2015, ορίζεται ως κριτήριο για την επιλεξιμότητα βοσκοτόπων «τηρούμενων σε καλή γεωργική κατάσταση» το κόσψιμο και η απομάκρυνση βλάστησης ώστε η εναπομένουσα να μην υπερβαίνει τα 70 εκατοστά.

Οι διατάξεις αυτές όπως θεσπίστηκαν το καλοκαίρι του 2015 επέτρεψαν για πρώτη φορά σε νέους αγρότες ή εμφανιζόμενους ως νεοεισερχόμενους στην σχετική δραστηριότητα να αιτούνται την

κατανομή βοσκοτόπων και πληρωμών από το εθνικό απόθεμα απλά δηλώνοντας την αντίστοιχη περιοχή βόσκησης, η οποία θεωρείτο κατάλληλη ως διατηρούμενη «σε καλή γεωργική κατάσταση» κατά τον ως άνω ορισμό, χωρίς να διαθέτουν ζώα. Καθώς τους ήταν γνωστό ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν θα διενεργούσε αποτελεσματικούς ελέγχους σχετικά με τη νόμιμη κατοχή των εκτάσεων που είχαν δηλωθεί ως βοσκοτόπια, οργανωμένες ομάδες αιτούντων που είχαν πρόσβαση σε πληροφορίες αναφορικά με διαθέσιμες εκτάσεις, οι οποίες δεν θα δηλώνονταν από άλλους και έχοντας υποστήριξη για να δηλώσουν ψευδή μισθωτήρια ή παραχωρητήρια ή δάνεια χρήσης για τις περιοχές αυτές, ενεργοποιούσαν παρανόμως τα σχετικά δικαιώματα πληρωμής, χωρίς να έχουν καμία γεωργική δραστηριότητα.

Τα περισσότερα από τα παραπάνω βοσκοτόπια δεν θα έπρεπε να είναι επιλέξιμα ως διατηρούμενα σε καλή αγροτική κατάσταση, καθώς με δεδομένη τη φύση τους κάτι τέτοιο θα ήταν δυνατό μόνο με βόσκηση. Αυτό ήταν κοινή γνώση σε όλα τα εμπλεκόμενα άτομα, τόσο από την μεριά των αιτούντων και των ΚΥΔ, όσο και των υπευθύνων του ΟΠΕΚΕΠΕ, με αποτέλεσμα στην πράξη σε όλες αυτές τις περιπτώσεις αυτό που επιδοτούνταν δεν ήταν κάποια γεωργική δραστηριότητα, αλλά τα ... ίδια τα συμβόλαια μίσθωσης, καθώς αυτή ήταν και η μόνη πραγματική οικονομική δραστηριότητα που λάμβανε χώρα. Η πρακτική αυτή είναι φυσικά παράνομη εν γνώσει όλων των εμπλεκομένων, ανεξάρτητα από το κατά πόσο κατείχαν νόμιμα ή όχι τους συγκεκριμένους βοσκοτόπους. Συνιστά αναμφίβολα καταστρατήγηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας που επιβάλλει την επιδότηση πραγματικής δραστηριότητας, με στόχο την ωφέλεια πραγματικών αγροτών, την πραγματική είσοδο νέων παραγωγών στην γεωργική δραστηριότητα και την ωφέλεια των τοπικών κοινωνιών, στόχοι που φυσικά δεν υπηρετούνταν από αντίστοιχες πρακτικές. Αντιθέτως, η παράνομη αυτή δραστηριότητα ελάμβανε χώρα προς οικονομική βλάβη των αληθινά ενεργών παραγωγών, οι οποίοι υφίσταντο αντίστοιχη μείωση των δικών τους πληρωμών.

Περαιτέρω, στην δικογραφία διαπιστώνεται ότι πολλές φορές την επόμενη χρονιά ο ίδιος βοσκότοπος δηλωνόταν με νέα αίτηση από διαφορετικό δικαιούχο ως ιδιωτικά κατεχόμενος δυνάμει μίσθωσης κλπ, ώστε να λάβει και

εκείνος αντίστοιχες πληρωμές από το εθνικό απόθεμα, ενώ ο προηγούμενος υποτιθέμενος «κάτοχος» ενεργοποιούσε τα δικά του δικαιώματα δηλώνοντας ζωικό κεφάλαιο και αιτούμενος την κατανομή σε αυτόν δημόσιας γης στο πλαίσιο της «τεχνικής λύσης» (καθώς πλέον δεν κατείχε ιδιωτική γη αφού την είχε δηλώσει ο έτερος «νεοεισερχόμενος»). Συχνά μάλιστα παρατηρείται το φαινόμενο το ίδιο χωράφι βοσκότοπου – αγροτεμάχιο – που είχε δηλωθεί ως τάχα κατεχόμενο ιδιωτικά, να έχει άλλες χρονιές δηλωθεί ως δημόσια έκταση που κατανέμεται στο πλαίσιο της «τεχνικής λύσης». Με βάση τα μέχρι σήμερα δεδομένα της εισαγγελικής έρευνας, υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις περί ύπαρξης ενός οργανωμένου και μεγάλης κλίμακας εγκληματικού σχεδίου κατάχρησης κοινοτικών πόρων, στο οποίο συμμετείχαν στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και πιστοποιημένα Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων με ερευνώμενη συμμετοχή των ιδιωτικών εταιρειών – τεχνικών συμβούλων του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Γ6. Όπως σημειώθηκε, ο Γρηγόριος Βάρρας διορίστηκε πρόεδρος του Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ με την απόφαση υπ' αριθ. 2642/294319/15.11.2019 του ΥΠΑΑΤ Μαυρουδή Βορίδη, ο οποίος διατέλεσε στην θέση αυτή από τις 9.7.2019 έως τις 4.1.2021. Όπως ο ίδιος ο Γρ. Βάρρας αναφέρει, αποτέλεσε προσωπική επιλογή του Πρωθυπουργού βάσει της εμπειρίας και των ακαδημαϊκών του προσόντων, ενώ έχει γίνει γνωστό ότι μετά την απομάκρυνσή του από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ανέλαβε θέση Συμβούλου του Πρωθυπουργού. Σύντομα μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Γρ. Βάρρας άρχισε να δέχεται καταγγελίες για παρανομίες στην κατανομή του εθνικού αποθέματος με φερόμενη εμπλοκή της διοίκησης και υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, εκπροσώπων του Τεχνικού Συμβούλου και συγκεκριμένων Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων (ΚΥΔ). Από το καλοκαίρι του 2020, μετά την ολοκλήρωση της υποβολής των δηλώσεων ΟΣΔΕ, αποφάσισε να ξεκινήσει δειγματοληπτικούς ελέγχους προκειμένου να αποκτήσει ίδια άποψη και να λάβει μέτρα περιορισμού της κλοπής κοινοτικών πόρων και της βλάβης που επερχόταν στους νόμιμους δικαιούχους παραγωγούς και κτηνοτρόφους. Για να ελέγξει την βασιμότητα των καταγγελιών, διέταξε την διενέργεια υπό άκρα μυστικότητα στοχευμένων ελέγχων βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου (π.χ. βοσκοτόπια χωρίς ζώα,

μακριά από τη μόνιμη κατοικία των αιτούντων). Τον Αύγουστο του 2020 ζήτησε από την Διεύθυνση Πληροφορικής του Οργανισμού να εντοπίσει τέτοιες αιτήσεις για εθνικό απόθεμα που δεν αντιστοιχούσαν σε ζωικό κεφάλαιο και που βρίσκονταν μακριά από το τόπο μόνιμης κατοικίας του αιτούντος. Αποφάσισε μάλιστα να μην ενημερώσει για τους εν λόγω ελέγχους την αρμόδια Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων της [REDACTED] για να αποφύγει διαρροές και παρεμβάσεις σε βάρος της ακεραιότητας των ελέγχων από τον πρώτο αντιπρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Δημήτριο Μελά και την ως άνω στενά συνεργαζόμενη με αυτόν Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων. Εξηγεί μάλιστα την απόφασή του αυτή με το αιτιολογικό ότι ο Δημήτριος Μελάς ήταν προσωπική επιλογή του Υπουργού ΑΑΤ Μαυρουδή Βορίδη για την θέση του Αντιπροέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ και προνομιακός συνομιλητής τόσο αυτού όσο και του Διευθυντή του Γραφείου του [REDACTED] καθώς και του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεωργίου Στρατάκου που επίσης ήταν προσωπική επιλογή του Μ. Βορίδη, όπως και ο τότε Γενικός Διευθυντής του ΟΠΕΚΕΠΕ [REDACTED] (βλ. από 28.11.2024 ένορκη κατάθεση Γρ. Βάρρας).

Παρατηρείται δηλαδή ότι ο Γρ. Βάρρας προσπάθησε να φέρει εις πέρας υπό άκρα μυστικότητα τους εν λόγω ελέγχους, αποκρύπτοντάς τους πάση θυσία από το άμεσο περιβάλλον του ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη για λόγους που ο ίδιος σαφώς καταδεικνύει και που προδήλως πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω, με δεδομένο μάλιστα ότι λίγες εβδομάδες αργότερα κατ' ουσία εκδιώχθηκε, όπως δηλώνει, από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ακολούθως, στις 4.9.2020 ο Γ. Βάρρας διέταξε ελέγχους σε 99 ΑΦΜ δικαιούχων πληρωμών του εθνικού αποθέματος για τα έτη 2019-2020 και όρισε μία πενταμελή ελεγκτική ομάδα υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ να εκτελέσει τον έλεγχο. Στα εν λόγω ΑΦΜ περιλαμβάνονταν και αρκετά ανήκοντα στην οικογένεια του [REDACTED] προσώπου που όπως προκύπτει από την συνεκτίμηση του αποδεικτικού υλικού και ιδίως των τηλεφωνικών του συνδιαλέξεων, ανήκε στο περιβάλλον του Μ. Βορίδη και είχε στενή σχέση με άμεσους συνεργάτες του. Όταν πληροφορήθηκαν την διενέργεια των ελέγχων οι Δ. Μελάς και [REDACTED] αντέδρασαν έντονα, όπως ανέμενε ο Γρ. Βάρρας όταν αποφάσισε να διενεργήσει τους ελέγχους χωρίς να τους ενημερώσει, ενώ η [REDACTED] προσπάθησε να φέρει προσκόμματα στους

ελέγχους. Ειδικότερα, διατύπωσε την αντίθεσή της στην συμμετοχή ορισμένων ελεγκτών στην επιτροπή ελέγχου και ζητούσε την απομάκρυνση τους από αυτήν με πρόσχημα την απασχόληση τους σε άλλες εργασίες, ενώ τόσο η ίδια όσο και ο Δ. Μελάς αντιδρούσαν ιδιαίτερα στην δεύτερη παράγραφο της εντολής ελέγχου, σύμφωνα με την οποία, «...η επιτροπή καλείται να διατυπώσει και συμπεράσματα, εφόσον υπάρχουν, ως προς το αν υπήρξε κάποιου είδους συστηματική καταστρατήγηση ή ελλείψεις στην διαδικασία που την επέτρεψαν και ως εκ τούτου, σε ποιες πιθανές άλλες περιπτώσεις και με ποια κριτήρια να επεκταθεί αυτός ο έλεγχος, προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος...» ζητώντας επίμονα να αφαιρεθεί, διότι αυτό αποτελούσε δήθεν αρμοδιότητα του εσωτερικού ελέγχου αγνοώντας συστηματικά ότι ο πρόεδρος είναι υπεύθυνος για το σύνολο της αρμοδιότητας του ΟΠΕΚΕΠΕ και ότι μάλιστα η εντολή μου ήταν ad hoc.

Στο σημείο αυτό ο Γρ. Βάρρας φαίνεται πώς προσωρινά πείσθηκε ότι η εκτέλεση της εντολής του θα καθυστερούσε πολύ τον έλεγχο, με αποτέλεσμα κατόπιν απαίτησης της [REDACTED] και με το πρόσχημα ότι ο έλεγχος θα ήταν επίπονος και χρονοβόρος αν γινόταν σε βάθος χρόνου, η ομάδα ελέγχου να αυξηθεί από 5 σε 11 μέλη και να περιοριστεί μόνο σε «...**οπτικό διοικητικό έλεγχο των εγγράφων που ήταν ήδη συνημμένα στις αιτήσεις και μόνο για το έτος 2020**». Έτσι, ο πίνακας ελέγχου που προετοιμάσθηκε από τη Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων ([REDACTED]) περιόριζε τον έλεγχο των ελεγκτών σε συγκεκριμένα μόνο στοιχεία, που δεν βοηθούσαν στον εντοπισμό τυχόν παρατυπιών. Αυτό, δεν ήταν τυχαίο, διότι οι παρανομούντες ήξεραν τα περιορισμένα χαρακτηριστικά του προκαθορισμένου οπτικού διοικητικού ελέγχου και φρόντιζαν για την τυπική εκπλήρωσή τους. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, σύμφωνα με τον Γρ. Βάρρα έγινε η παρέμβαση ώστε να μην ενταχθούν στον τρόπο ελέγχου νέοι τρόποι ουσιαστικών διασταυρωτικών ελέγχων, που θα μπορούσαν να διαταράξουν την παγιωμένη ισορροπία, που είχε δημιουργηθεί και την οποία ισορροπία πάσχιζε να διατηρήσει με την υποστήριξη του Δ. Μελά (βλ. από 28.11.2024 κατάθεση Γρ. Βάρρα).

Είναι χαρακτηριστική η ενόχληση στο ύφος και το περιεχόμενο των υπ' αριθ. 72439 και 72952 από 6.11.2020 εγγράφων του Αντιπροέδρου Δ. Μελά, με τα οποία διαμαρτύρεται για τους ελέγχους που διέταξε ερήμην του ο Γρ. Βάρρας, αμφισβητώντας την σχετική αρμοδιότητά του (!). **Στις αιτιάσεις του Δ. Μελά**

απάντησε ο Γρ. Βάρρας με το υπ' αριθ. 73127/6.11.2020 έγγραφό του, το οποίο περιλαμβάνει σαφείς αιχμές για το επιλεκτικό ενδιαφέρον που δείχνει ο τότε Αντιπρόεδρος και για την αδράνεια της Διεύθυνσης Τεχνικών Ελέγχων: «....Οι έλεγχοι διενεργήθηκαν μετά από καταγγελίες που έχουν περιέλθει και σε γνώση σας και κανένα σχέδιο ελέγχου ή αποτέλεσμα δεν μου κοινοποιήθηκε μέχρι σήμερα από την Διεύθυνση την οποία εποπτεύετε.....Δεν θα ήθελα να αφήσω υπαινιγμούς για πιθανό ενδιαφέρον σας για πολύ λίγες συγκεκριμένες περιοχές και παραγωγούς θα ήθελα όμως να σας πληροφορήσω ότι οι έλεγχοι που έδωσα εντολή να πραγματοποιηθούν μετά από ανάλυση κινδύνου αφορούν όλη τη χώρα και οι υποθέσεις που οδηγήθηκαν για διερεύνηση στην Δικαιοσύνη αφορούν επίσης περιπτώσεις παραγωγών από όλη τη χώρα.....Γνωρίζετε ότι η παρέμβαση εκ των υστέρων σε υποθέσεις που έχουν ήδη αποσταλεί για εξέταση στην Δικαιοσύνη αποτελεί πειθαρχικό και ποινικό αδίκημα. Στην εξέταση των υποθέσεων αυτών για την υποστήριξη του κύρους του Οργανισμού προτίθεται να καταθέσω ως μάρτυρας...».

Στις 23.9.2020 η συντονίστρια της ομάδας ελέγχου [redacted] παρέδωσε στον Γ. Βάρρα τον φάκελο των εν λόγω ελέγχων, μεταξύ των οποίων περιλαμβανόταν όμως και σφραγισμένος φάκελος απευθυνόμενος στον ίδιο τον Γ. Βάρρα από το μέλος της ομάδας ελέγχου [redacted]. Η συγκεκριμένη υπάλληλος μέσα σε δέκα ημέρες (από τις 4.9.2020 έως τις 14.9.2020) διεξήγαγε από μόνη της έρευνα όχι μόνο για το 2020 αλλά σε βάθος πενταετίας και για τα 99 ΑΦΜ (!), αποδεικνύοντας το προσχηματικό χαρακτήρα των αντιρρήσεων της [redacted] και στον ίδιο τον Γ. Βάρρα, επεκτεινόμενη όχι μόνο στον ζητηθέντα μακροσκοπικό διοικητικό έλεγχο των εγγράφων, αλλά σε πλήρη ανάλυση και σύγκριση όλων των δικαιολογητικών. Με τον τρόπο αυτό εντόπισε περιπτώσεις συστηματικής απάτης σχετικά με τη διανομή του εθνικού αποθέματος, οι οποίες δεν εντοπίζονταν στον οπτικό έλεγχο.

Γ7. Η εν λόγω έκθεση της [redacted] περιλαμβάνει πολύ σοβαρές παρατηρήσεις και συμπεράσματα, που καθιστούν ξεκάθαρο ότι εντός του

ΟΠΕΚΕΠΕ λειτουργούσε μία οργανωμένη ομάδα με σκοπό την καταστρατήγηση του θεσμικού πλαισίου και την παράνομη λήψη επιδοτήσεων από μη δικαιούμενα πρόσωπα. Ανάμεσα στα ευρήματά της, σημειώνει ότι σε πολλές περιπτώσεις εμφανίζονται πρόσωπα να εκμισθώνουν ιδιόκτητους βοσκοτόπους προς άλλα εμπλεκόμενα πρόσωπα σε διαφορετικές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας και σε νησιά, στα οποία δεν έχουν κατοικία ή επαγγελματική εγκατάσταση, ότι εμφανίζονται τα ίδια χαρτογραφικά βοσκοτόπων σε αμέσως συνεχόμενες χρονιές να ενοικιάζονται σε διαφορετικούς ιδιοκτήτες και ότι όλες αυτές οι αλλαγές συνοδεύονται από συμφωνητικά με σκοπό την λήψη εθνικού αποθέματος με δήλωση ενεργοποίησης δικαιωμάτων γη σε καλή γεωργική κατάσταση χωρίς ζώα, ενώ τα πρόσωπα αυτά δεν ασκούν καμία γεωργική δραστηριότητα. **Σημειώνει επίσης σχεδόν όλες οι επίμαχες αιτήσεις έχουν υποβληθεί on line ή από συγκεκριμένα ΚΥΔ, κάτι που αποτελεί ένδειξη ιδιαίτερης πληροφόρησης ως προς την «κατασκευή» αυτών των αιτήσεων που συνδυάζονται με τη λήψη εθνικού αποθέματος, ενώ εντοπίστηκαν πολλές συνωνυμίες πιθανά συγγενών, ακόμη και στη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής).**

Καταλήγει δε η [REDACTED] στα εξής σαφή συμπεράσματα:

Πρώτον, ότι οι διασταυρωτικοί έλεγχοι και οι διαδικασίες είναι γνωστές στους υποβάλλοντες τις αιτήσεις, ώστε να μπορούν να τους ξεπερνούν εύκολα. Επομένως οι υποβάλλοντες τις αιτήσεις (οι ίδιοι ή όποιος για λογαριασμό τους την υποβάλει ή τους υποστηρίζει να την υποβάλουν) γνωρίζουν τις διαδικασίες των χειριστών και ελεγκτών του οργανισμού ή των χειριστών του τεχνικού συμβούλου στην κατασκευή του προγράμματος ελέγχου. Έτσι γνωρίζουν πώς να ξεπεράσουν τους ελέγχους.

Δεύτερον, ότι στη μεγάλη πλειοψηφία των 99 ΑΦΜ που ελέγχθηκαν, οι βοσκότοποι που φέρονται ή παρουσιάζονται ως ιδιωτικοί βοσκότοποι σήμερα, ήταν δημόσιες εκτάσεις πριν το 2019-2020 (δηλαδή τα έτη από το 2018 και παλαιότερα). Οι εκτάσεις αυτές ως δημόσιες συμμετείχαν στην τεχνική λύση, δηλαδή αναδιανεμόνταν από κοινού σε κτηνοτρόφους με βάση τα κριτήρια της τεχνικής λύσης και είναι απορίας άξιο πώς μετά εμφανίζονται ως ιδιωτικοί βοσκότοποι από κατόχους που βρίσκονται πολλές εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά και ποτέ δεν τους έχουν επισκεφτεί. Από την εξέλιξη αυτή της

κατάστασης δημιουργούνται ταυτόχρονα τρία πολύ σοβαρά ερωτήματα: α) Πώς η υπηρεσία δέχεται *a priori* όλες αυτές τις επαναλαμβανόμενες πράξεις χαρακτηρισμού δημόσιων βοσκοτόπων ως ιδιωτικών χωρίς να συμβουλευτεί έστω και δειγματοληπτικά τα κατά τόπους δασαρχεία, ως αρμόδια υπηρεσία, που τηρούν αρχείο ιδιωτικών βοσκοτόπων, αλλά και το κτηματολόγιο, μιας και ανάμεσα στις εκτάσεις ιδιωτικών βοσκοτόπων που δηλώθηκαν ως ενοικιαζόμενες, υπάρχουν εκτάσεις που ανήκουν σε νησιά όπου υπάρχει κτηματολόγιο, β) Πώς γνωρίζουν ακριβείς λεπτομέρειες της διαδικασίας της τεχνικής λύσης οι φερόμενοι ως κάτοχοι των ιδιωτικών βοσκοτόπων, ότι δηλαδή από την τεχνική λύση εξαιρούνται οι ιδιωτικοί βοσκότοποι, οπότε παρουσιάζουν ένα τυπικό ενοικιαστήριο που ξεπερνά τις τυπικές διαδικασίες ελέγχου, δεσμεύουν μια περιοχή αυθαίρετα, όποια θέλουν, εκτοπίζοντας τους υπόλοιπους κτηνοτρόφους που έχουν ανάγκη των εκτάσεων, των οποίων η διάθεση των βοσκοτόπων από την τεχνική λύση όλο και μειώνεται λόγω εφαρμογής συντελεστή απομείωσης ή προσαρμογής των εκτάσεων που απομένουν αναλογικά με τις ανάγκες, γ) Πώς εντοπίζουν τις «εν δυνάμει» με κενά για μετατροπή περιοχές από τόσο μεγάλη απόσταση και μάλιστα γνωρίζοντας τις χαρτογραφικές τους συντεταγμένες με ακρίβεια. Χωρίς τη συνδρομή χειριστών της τεχνικής λύσης και χαρτογραφικού υποβάθρου, αυτό είναι αδύνατο στις περισσότερες περιπτώσεις. Το οξύμωρο που παρουσιάζεται αρκετές φορές είναι κτηνοτρόφοι κάτοχοι δικαιωμάτων να λαμβάνουν βοσκοτόπια από την τεχνική λύση ενώ ταυτόχρονα οι ίδιοι να εμφανίζονται ως ιδιοκτήτες ιδιωτικών βοσκοτόπων που ενοικιάζουν σε τρίτους (τις περισσότερες φορές συγγενείς ή γνωστούς) για λήψη εθνικού αποθέματος, το οποίο μάλιστα μετά από λίγο μεταβιβάζουν σε άλλο γνωστό τους ώστε να χάνονται τα ίχνη.

Τρίτον: Ο τρόπος κατανομής του εθνικού αποθέματος τα έτη 2017, 2018 και 2019 αποτελεί το βασικότερο κίνητρο αυτής της καιροσκοπικής και αντιπαραγωγικής και εις βάρος του κοινοτικού ταμείου διαδικασίας εκ μέρους των αιτούντων, διότι: α) οι περισσότεροι αιτούντες ενεργοποιούν τα ιδιωτικά βοσκοτόπια με γη σε καλή γεωργική κατάσταση χωρίς ζώα, επομένως χωρίς καμιά ελάχιστη δραστηριότητα, για την αποφυγή υποβάθμισης του βοσκοτόπου, πράγμα που είναι αντίθετο με τον Κανονισμό και τις εθνικές διατάξεις, β) το ελάχιστο κόστος για την ενοικίαση των βοσκοτόπων, που δεν

είναι πολλές φορές πραγματικό, συγκρινόμενο με το 21,5 ευρώ ανά στρέμμα κατανομής εθνικού αποθέματος λειτουργεί ως το βασικό κίνητρο για το κυνήγι των δικαιωμάτων του εθνικού αποθέματος. Η [REDACTED] αναφέρει ως παράδειγμα συγκεκριμένη εικονική μίσθωση βοσκοτόπου π 444 στρ. στην Καστοριά, όπου κατανεμήθηκε εθνικό απόθεμα περίπου 10.000 ευρώ με κόστος μόνο το «χαρτί» σύνταξης του συμφωνητικού, δηλαδή 60 ευρώ, και κανένα άλλο κόστος, αφού καμία επίσκεψη για εργασία δεν θα γίνει από τον αιτούντα για τον βοσκοτόπο στην Καστοριά, γ) οι σοβαρότατες ασάφειες και παραλείψεις στο εθνικό θεσμικό καθεστώς ενεργοποίησης με τη χρήση βοσκοτόπου ως γη σε καλή γεωργική κατάσταση και του μη περιορισμού της δυνατότητας μεταβίβασης των δικαιωμάτων εθνικού αποθέματος π.χ. για 5 τουλάχιστον χρόνια για τους νεοεισερχόμενους, έχουν οδηγήσει στη δημιουργία σοβαρής στρέβλωσης – κάποιος με 60 ευρώ να λαμβάνει εθνικό απόθεμα 10.000 ευρώ και την επόμενη χρονιά λόγω της επικείμενης νέας ΚΑΠ να τα μεταβιβάζει έναντι 20.000 έως 25.000 ευρώ, δηλαδή με 60 ευρώ να λαμβάνει συνολικά 30.000 με 35.000 ευρώ, κατάσταση που η [REDACTED] χαρακτηρίζει ως «πραγματικό joker». Έτσι προκύπτει πολλά δικαιώματα εθνικού αποθέματος να εμφανίζουν το φαινόμενο της «κλειστής ομάδας ή προέλευσης» των αιτήσεων από συγκεκριμένη περιοχή ή ΚΥΔ και εφόσον το επιχείρησαν το 2018 και το 2019 και πέτυχε, επανήλθαν το 2020 με δριμύτητα και θράσος χωρίς να δείχνουν ότι κάτι τους επηρεάζει.

Όλα τα παραπάνω συνιστούν σε αρκετές περιπτώσεις σοβαρές παρατυπίες και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις συστηματική απάτη, με δικαιώματα από το εθνικό απόθεμα να καταβάλλονται σε κλειστές ανακυκλούμενες ομάδες ή συγγενείς, οι οποίες ομάδες, μεμονωμένα ή οργανωμένα, φαίνεται να ασκούν όλο και πιο φανερά πίεση σε διάφορα επίπεδα, από ΚΥΔ έως και υπαλλήλους ώστε να μην προβαίνουν σε τίποτε περισσότερο από τυπικούς ελέγχους, που γνωρίζουν ότι μπορούν να ξεπεράσουν εύκολα. Σημειώνεται ότι αρκετά από τα ΑΦΜ, τα οποία έλεγξε η [REDACTED] ανήκαν στην οικογένεια [REDACTED] που εμφανίζεται σε πολλές από τις συνομιλίες που έχουν απομαγνητοφωνηθεί και υπάρχουν στην δικογραφία.

Τότε ο Γ. Βάρρας συνειδητοποίησε, όπως αναφέρει στις καταθέσεις του, ότι οι επίμονες προτάσεις των Δ. Μελά και [REDACTED] να αυξηθεί ο

αριθμός των μελών της ελεγκτικής ομάδας και να τροποποιηθεί η εντολή ελέγχου είχαν ως σκοπό «να περιορίσουν τον έλεγχο και να αποτρέψουν τον εντοπισμό παρανομιών». Και αυτό διότι οι ελεγκτές περιορίστηκαν στον μακροσκοπικό «οπτικό» έλεγχο των πληροφοριών που τους παρείχαν οι ελεγχόμενοι και δεν προχώρησαν στην διασταύρωση εάν τα βοσκοτόπια που δηλώθηκαν στο εθνικό απόθεμα ήταν ιδιωτικά ή δημόσια. Τα παραπάνω έβρισκαν μάλιστα έρεισμα στην τελευταία τροποποίηση της από 85112/27.7.2015 εγκυκλίου που όριζε την διαδικασία ελέγχων, η οποία είχε λάβει χώρα την 17.10.2019 επί προεδρίας του προκατόχου του Αθ. Καπρέλη.

Γ8. Διαπιστώνοντας όλα τα παραπάνω και έχοντας υπόψη του τα ευρήματα της [REDACTED], ο Γ. Βάρρας αποφάσισε την εκ νέου τροποποίηση της 85112/27.7.2015 εγκυκλίου ελέγχων, που έγινε με την 70332/27.10.2020 τροποποιητική εγκύκλιο, με την οποία ορίστηκε ότι δεν θα αρκεί για τον έλεγχο η δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 των ελεγχόμενων ή απλά μισθωτήρια, αλλά θα πρέπει η νόμιμη κατοχή των βοσκοτόπων να αποδεικνύεται με «ισχυρούς νόμιμους τίτλους», όπως για παράδειγμα συμβολαιογραφικά έγγραφα, πράξεις δημοσίευσης διαθήκης, δικαστικές αποφάσεις, κτηματολογικά αποσπάσματα κλπ φερόμενων ως ιδιοκτητών αιτούντων και σε περίπτωση μισθώσεων του φερόμενου ως εκμισθωτή. Επιπλέον, διέταξε νέους στοχευμένους ελέγχους μεταξύ άλλων με τα 63176/6.10.2020 και 70456/30.10.2020 έγγραφά του βάσει των πιο πάνω κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου και βάσει της νέας αυτής αυστηρής διαδικασίας, ενώ πάγωσε πληρωμές περίπου 4.000 ΑΦΜ που είχαν ενταχθεί στους εν λόγω ελέγχους, ενώ στις επίσης κατέθεσε τις από 26.10.2020, 29.10.2020 και 2.11.2020 μηνυτήριες αναφορές κατά παντός υπευθύνου, εκπροσωπώντας νομίμως τον ΟΠΕΚΕΠΕ, με βάση τα ως άνω ευρήματα της [REDACTED], την οποία πρότεινε και ως μάρτυρα.

Οι ενέργειες αυτές του Γ. Βάρρα, που αποτελούσαν στην πραγματικότητα μία βόμβα στα θεμέλια της εγκληματικής οργάνωσης που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ενόχλησαν εμφανώς τον Αντιπρόεδρο Δ. Μελά και προκάλεσαν την ως άνω «αδικαιολόγητη παρέμβαση» του τελευταίου με

τα από 6.11.2020 έγγραφά του, στα οποία σπεύδει να εκφράσει την διαφωνία του.

Είναι προφανές τόσο από τις περιλαμβανόμενες στην δικογραφία καταθέσεις, όσο και από το περιεχόμενο των πιο πάνω εγγράφων (εκθέσεων ελέγχου, εγκυκλίων και δεσμεύσεων), καθώς και των μηνυτηρίων αναφορών που ο ίδιος ως Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ κατέθεσε, ότι οι ενέργειες του Γ. Βάρρα αφενός κινούνταν προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της νομιμότητας στην διάθεση των κοινοτικών ενισχύσεων και αφετέρου ενόχλησαν σφόδρα την εγκληματική ομάδα, η οποία λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Οι ενέργειές του αυτές, όπως ο ίδιος αναφέρει στην από 18.11.2024 ένορκη κατάθεσή του και όπως επιβεβαιώνεται αναντίλεκτα από την αλληλουχία των γεγονότων και τους κανόνες της λογικής, οδήγησαν εντέλει στην απομάκρυνσή του από την Προεδρία του ΟΠΕΚΕΠΕ και στην άμεση αντιστροφή της πορείας αυτής.

Ο Γρ. Βάρρας, έχοντας συνειδητοποιήσει τον μη λογικό τρόπο με τον οποίο το εθνικό απόθεμα είχε διανεμηθεί, καθώς περισσότερο από το 60% της διανομής του 2019 κατέληξε σε μια μόνο περιφέρεια της χώρας (Κρήτη), επιδίωξε μια νέα μεθοδολογία που θα επέτρεπε τη δικαιότερη και πιο λογική διανομή του αποθέματος. Όπως ο ίδιος κατέθεσε, από το 2016 έως το 2019, η "τεχνική λύση" κατέληξε να έχει γίνει εργαλείο για την λήψη παράνομων επιδοτήσεων και για το σκοπό αυτό είχε αποφασίσει να μην προτείνει την ανανέωσή της για τις πληρωμές του έτους 2020 που θα γίνονταν το 2021, αλλά να προτείνει ένα πιο λογικό σχεδιασμό. Η πρόθεσή του αυτή να μην προτείνει την ανανέωση της ως άνω κατανομής, η διενέργεια σειράς ελέγχων, η τακτική του να παρακάμπτει, ως είχε δικαίωμα, για τις ενέργειές του την επιεικώς προβληματική από άποψη λειτουργίας ελεγκτική ιεραρχία του ΟΠΕΚΕΠΕ, η δέσμευση των υπόπτων ΑΦΜ, αλλά, κυρίως, η εκπεφρασμένη βούλησή του να συνεχίσει και να διευρύνει τους ελέγχους σε όλη τη χώρα και σε βάθος ετών, καθιστούσαν αναμφίβολα τον Γρηγόριο Βάρρα υπαρκτή απειλή για τα εγκληματικά κυκλώματα που λυμαίνονταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Αν είχε αφεθεί να συνεχίσει το έργο του, είναι βέβαιο ότι το σκάνδαλο θα είχε αποκαλυφθεί πολύ νωρίτερα, η οικονομική βλάβη θα ήταν πολύ μικρότερη και θα είχε αποφευχθεί ο διασυρμός της χώρας μας.

Γ9. Δυστυχώς, η ως άνω πορεία εξυγίανσης του ΟΠΕΚΕΠΕ ανακόπηκε, με αποτέλεσμα να επιτραπεί στους υπαίτιους να συνεχίσουν την εγκληματική τους δράση, καθώς ο Γρηγόριος Βάρρας εξαναγκάστηκε σε παραίτηση από τον Υπουργό ΑΑΤ Μαυρουδή Βορίδη, η οποία έλαβε χώρα την 10.11.2020.

Σε σχετική ερώτηση που του έγινε στην από 18.11.2024 ένορκη κατάθεσή του, ο ίδιος αποδίδει την εκδίωξή του από τον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη στις αντιδράσεις ενός συστήματος μέσα και έξω από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, που εμπόδιζε τις μεταρρυθμίσεις του, που εναντιωνόταν στις προσπάθειές του να πετύχει ένα πιο δίκαιο σύστημα διανομής και έναν αποτελεσματικό ελεγκτικό μηχανισμό, να υπηρετήσει τα συμφέροντα των πραγματικών δικαιούχων, να εξασφαλίσει νομιμότητα και διαφάνεια στις πληρωμές, όπως επίσης αντιδρούσε στην απόφασή του να παγώσει τις πληρωμές για τα υπό έλεγχο ΑΦΜ μέχρι την ολοκλήρωση των ελέγχων. Επιπλέον, σύμφωνα με όσα κατέθεσε ο τέως Πρόεδρος, το ίδιο σύστημα αντέδρασε στην προσπάθειά του να εξορθολογήσει και να περιορίσει τις αυθαίρετες εξουσίες της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και του Τεχνικού Συμβούλου, καθώς και στο γεγονός ότι είχε προετοιμάσει και ολοκληρώσει τη διαδικασία επιλογής του Τεχνικού Συμβούλου για το έτος 2021 με όρους που θα επέτρεπαν τη συμμετοχή περισσότερων ενδιαφερομένων και θα διασφάλιζαν συνθήκες διαφάνειας. Σημειώνεται ότι στην δικογραφία υπάρχουν έγγραφα του Γ. Βάρρα προς τον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη, με τα οποία μετ' επιτάσεως του ζητεί επί δύο και πλέον μήνες να προχωρήσει η προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού πριν γίνουν τα χρονικά περιθώρια ασφυκτικά και αναγκαστούν να καταφύγουν εκ νέου στην ίδια εταιρεία, στα οποία ουδέποτε έλαβε απάντηση από τον ΥΠΑΑΤ. Αναφέρει χαρακτηριστικά για τους λόγους που ο ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδης ζήτησε την παραίτησή του:

«...Θεωρώ ότι οι λόγοι που μου ζητήθηκε να παραιτηθώ ήταν οι εξής: α) μεριμνούσα αποκλειστικά για τα συμφέροντα του ΟΠΕΚΕΠΕ, των αγροτών και τη νομιμότητα και διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών, β) η αντίδραση του τεχνικού Συμβούλου (Neuropublic) στην προσπάθειά μου να υπάρξει διαφάνεια και υγιής ανταγωνισμός στην επιλογή Τ.Σ. για το

2021 (καταρτίστηκε η προκήρυξη με συμμετοχή όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, κατά τρόπο που να μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι, πλην την Neurorpublic, ανέβηκε προς διαβούλευση στην διαύγεια, τα σχόλια που έγιναν ελήφθησαν υπόψιν), γ) προσπάθησα να εκλογικεύσω και να περιορίσω αυθαίρετες εξουσίες της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και του Τ.Σ. επί της διαδικασίας, πχ η ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ στην on line αίτηση έδινε τη δυνατότητα μέσω λογισμικού της Neurorpublic μία IP να υποβάλει όχι περισσότερες από 5 αιτήσεις, απαγόρευση που δεν βασιζόταν σε οποιαδήποτε διάταξη και ζητήσαμε να αρθεί (υπάρχει σχετική αλληλογραφία και εισήγηση της νομικής υπηρεσίας), δ) Έδωσα εντολές ελέγχων για ενισχύσεις που δίδονταν χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις, εξέτασα τις διαδικασίες ελέγχου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, που δεν ήταν αποτελεσματικές και προσπάθησα να δημιουργήσω εγχειρίδια, που να περιγράφουν τις διαδικασίες ελέγχου κατά τρόπο ορθολογικό. Όλα αυτά ενόχλησαν και προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις ενός συστήματος εντός και εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ, που ήλεγχε τον Οργανισμό και επιδίωξε την απομάκρυνσή μου....».

Προσφάτως, μάλιστα, είδε το φως της δημοσιότητας η από 26.6.2025 δήλωση – αναφορά του Γρ. Βάρρα προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, στην οποία καταγγέλλει «πόλεμο εξόντωσης», που υπέστη από στενούς συνεργάτες του τότε ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη και συγκεκριμένα καταγγέλλει προσπάθεια υπονόμευσης του από την ομάδα Διευθυντών και τον αντιπρόεδρο Δημήτρη Μελά εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, τον Διευθυντή του κ. [REDACTED] τον Τεχνικό Σύμβουλο (Neurorpublic [REDACTED]) καθώς και ΚΥΔ που «είναι σήμερα υπόδικα». Απευθυνόμενος στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, δηλώνει έτοιμος να καταθέσει με λεπτομέρειες και ονοματεπώνυμα για τις προσπάθειες εξόντωσής του. Ως προς τον εξαναγκασμό του σε παραίτηση αναφέρει επί λέξη τα ακόλουθα, αποδίδοντας σαφώς στον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη πρόθεση εξυπηρέτησης των ως άνω παρανόμων κυκλωμάτων: «...Στις 6.11.2020 απομακρύνθηκα από την θέση του προέδρου εσπευσμένα γιατί οι παράνομοι καταχραστές ενισχύσεων μαζί με τους προστάτες τους αισθάνθηκαν ότι κινδύνευαν πραγματικά και αυτή τους η ανησυχία βρήκε ευήκοα ώτα στον τότε Διευθυντή του [REDACTED] και τον ίδιο τον

υπουργό κο Βορίδη που επέμεινε με επιτάσεως χωρίς κανένα στοιχείο για την απομάκρυνση μου....» (βλ. σχετικά <https://www.tovima.gr/2025/07/12/society/polemo-eksontosis-kataggellei-proin-proedros-tou-opekepe/>)

Γ10. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι με συνεχόμενες επί σειρά ετών συμβάσεις Τεχνικός Σύμβουλος του ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν η εταιρεία NEUROPUBLIC, η οποία είχε αναλάβει την υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων του ΟΠΕΚΕΠΕ και η οποία πραγματοποιούσε όλες τις εργασίες στις εγκαταστάσεις της και κατά την υποβολή δηλώσεων ΟΣΔΕ, τα δεδομένα αποθηκεύονταν στους servers της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ, θυγατρικής εταιρείας της NEUROPUBLIC, που παραλάμβανε τις δηλώσεις ΟΣΔΕ από τα ΚΥΔ και μετά το πέρας των αιτήσεων, αυτές και τα δεδομένα τους μεταφέρονταν στο ιδιωτικό νέφος (cloud) της εταιρείας, καθώς και στο IDC (Internet and Data Center) του ΟΠΕΚΕΠΕ. Όπως αναφέρει στην από 11.3.2025 κατάθεσή του ο [REDACTED], «η εν λόγω εταιρεία είχε τον διαρκή και μόνιμο έλεγχο στα πάντα τόσο σαν NEUROPUBLIC όσο και σαν ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ», στα οποία περιλαμβανόταν η υποβολή των δηλώσεων, τα πληροφοριακά συστήματα του ΟΠΕΚΕΠΕ, το γεωχωρικό περιβάλλον GIS, τα πρακτικά ελέγχου που καταχωρούσαν οι ελεγκτές, τα δείγματα ελέγχου που η εταιρεία έβγαζε κατόπιν οδηγιών των αρμόδιων Διευθύνσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ, μηχανογραφικές εργασίες πληρωμών, έκδοση καταστάσεων πληρωμών κλπ. Όπως χαρακτηριστικά καταθέτει ο ανωτέρω, η συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία είχε τον απόλυτο έλεγχο των εργασιών του ΟΠΕΚΕΠΕ σε όλα τα στάδια, από την υποβολή της δήλωσης μέχρι την πληρωμή των δικαιούχων, πράγμα που ισοδυναμούσε με πλήρη εξάρτηση του Οργανισμού από μία ιδιωτική εταιρεία, που απέκλειε την ελευθερία κινήσεων, πρόβλημα που κατά καιρούς είχε επισημανθεί από τους εργαζόμενους. Μάλιστα, ο [REDACTED] καταθέτει ότι στις αρχές του 2021 η εταιρεία είχε διακόψει κάθε πρόσβαση και υποστήριξη γιατί δεν είχε ανανεωθεί η σύμβασή της κρατώντας τον ΟΠΕΚΕΠΕ εκτός συστημάτων για διάστημα πάνω από δύο μήνες.

Γ11. Οι παραπάνω διαπιστώσεις ως προς τα αίτια της καρατόμησης του Γ. Βάρρα από τον Μ. Βορίδη επιβεβαιώνονται, μεταξύ άλλων, και από το γεγονός ότι με την αντικατάστασή του Γ. Βάρρα από τον Θεοφάνη Παπά, ένα μεγάλο μέρος των δεσμευμένων ΑΦΜ πληρώθηκε από τους Δ. Μελά και [REDACTED] χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι, ενώ για όσους ελέγχους είχαν ήδη ολοκληρωθεί ο Δ. Μελάς διέταξε επαναληπτικό έλεγχο. Παράλληλα η ως άνω εγκύκλιος ελέγχων άλλαξε εκ νέου από τις διάδοχες διοικήσεις Παπά και Μελά, κατόπιν εισηγήσεως της Διευθύντριας Τεχνικών Ελέγχων [REDACTED] με τις 4658/22.1.2021, 26457/26.4.2021, 76928/9.12.2021 και 33600/23.5.2022 τροποποιητικές εγκυκλίου, επιστρέφοντας στην ουσία στο προηγούμενο καθεστώς των «χαλαρών» ελέγχων. Τούτο είχε ως συνέπεια να καταλήγουν χωρίς ευρήματα έλεγχοι, οι οποίοι αφορούσαν ακόμη και προφανείς περιπτώσεις παραγωγών που δεν δικαιούνταν επιχορήγησης. Ορισμένοι από τους ελέγχους αυτούς οργανώνονταν και υλοποιούνταν με τη συνδρομή υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίοι ενεργούσαν κατόπιν συνεννόησης με μέλη της τότε Διοίκησης του Οργανισμού. Το ίδιο συνέβαινε και σε περιπτώσεις ελέγχων που αφορούσαν βοσκοτόπια με ζώα και οι οποίοι κατέληγαν να βεβαιώνουν ανύπαρκτους αριθμούς ζώων, που δηλώνονταν από τους παραγωγούς (α.π. 611/28.3.2025 έγγραφο Ευρωπαϊκής Εντεταλμένης Εισαγγελέως).

Όπως επιβεβαιώνει ο [REDACTED] στην από 11.3.2025 κατάθεσή του, «...επί προεδρίας κ. Γρ. Βάρρα τροποποιήθηκε η εγκύκλιος ελέγχων (85112/2015) και πλέον απαιτούνταν ισχυρά παραστατικά νόμιμης κατοχής κατά τη διενέργεια ειδικών διοικητικών ελέγχων. Η εγκύκλιος αυτή τροποποιήθηκε ξανά μετά την απομάκρυνση του Γρ. Βάρρα, επί προεδρίας Θ. Παπά, όπου τοποθετήθηκε το διαζευκτικό ή στην απαίτηση εγγράφων, δηλαδή προσκόμιση ισχυρών παραστατικών νόμιμης κατοχής ή Ε9, καθιστώντας τα επί της ουσίας ισοδύναμα. Το σχέδιο της εν λόγω τροποποίησης φέρει, όπως διαπίστωσα αργότερα, τις υπογραφές [REDACTED] (προϊσταμένης τμήματος Αξιολόγησης Ελέγχων της Δ/σης Τεχνικών Ελέγχων), [REDACTED] (Δ/τριας) και του τότε Προέδρου Θεοφάνη Παππά...».

Σε ό,τι μάλιστα αφορά τους ελέγχους που είχε διατάξει πριν την απομάκρυνσή του ο Γρ. Βάρρας, αυτοί φαίνεται πως καθυστέρησαν να ξεκινήσουν για περίπου τρεις μήνες, με στόχο να ξεκινήσουν μετά την

αποχώρησή του και την αλλαγή της διαδικασίας ελέγχου, ώστε να καλυφθούν οι παραβάτες. Αναφέρει σχετικά στην ως άνω κατάθεσή του ο [REDACTED]: «...στις 06/10/2020 είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. 63176/06-10-2020 εντολή ειδικού ελέγχου από το γραφείο Διοίκησης και τον τότε πρόεδρο Δρ. Γρ. Βάρρα προς την περιφερειακή Δ/ση Ηπείρου και Δυτ. Μακεδονίας (Δ/ντρια [REDACTED]), για τον έλεγχο 43 ΑΦΜ ως επί τω πλείστον με έδρα στην Κρήτη, που δήλωναν αγροτεμάχια στη Δυτική Μακεδονία. Ο έλεγχος διεξήχθη από το γραφείο Κοζάνης και διήρκησε από την 07/01/2021 έως την 09/09/2021, δηλαδή, εννιά μήνες μέχρι τη σύνταξη της έκθεσης ελέγχου. Η τελική έκθεση ελέγχου (51556/09-09-2021) δεν μου εστάλη ούτε μου κοινοποιήθηκε εξαρχής, παρότι τότε διατελούσα αναπληρωτής Δ/ντής της Δ/σης Τεχνικών Ελέγχων. Όταν το αντιλήφθηκα, τηλεφώνησα στη Δ/ντρια [REDACTED] να μου την αποστείλει, όπως και έγινε. Εξ όσων θυμάμαι, την εν λόγω έκθεση την είχε ζητήσει και η Οικονομική Αστυνομία σε κάποια έρευνά της. Αποτελεί απορίας άξιο το γεγονός ότι μια εντολή του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ άργησε τρεις μήνες να ξεκινήσει να εκτελείται (06-10-2020 – 07-01-2021) από την αρμόδια Δ/ση. Επίσης, εντελώς συμπτωματικά, ο έλεγχος φαίνεται ότι έγινε με βάση τη νέα τροποποίηση και αυτό φαίνεται από τα αποτελέσματα της έκθεσης ελέγχου, όπου πχ για τη δικαιούχο [REDACTED] με ΑΦΜ [REDACTED] (σελ.12,13,14 έκθεσης) προκύπτει ότι οι εκτάσεις της είναι ορθές, διότι στο Ε9 του εκμισθωτή της, [REDACTED], οι δηλούμενες σε αυτό εκτάσεις υπερκαλύπτονται! Παρότι δηλ. ζητήθηκαν και ισχυροί τίτλοι, όπως αναφέρει η έκθεση, οι ελεγκτές αρκέστηκαν στη διασταύρωση με τα Ε9, που απεστάλησαν και τα δηλούμενα αγροτεμάχια της γεωργού θεωρήθηκαν ορθά. Αυτό προφανώς ήταν το αποτέλεσμα της εφαρμογής της ισχύουσας τότε εγκυκλίου για τους ελέγχους...».

Είναι σαφές ότι οι εντός της δικογραφίας περιλαμβανόμενες συνομιλίες, που έχουν καταγραφεί κατόπιν νόμιμης άρσης απορρήτου, σκιαγραφούν την δράση εγκληματικών ομάδων με σκοπό την παράνομη λήψη επιδοτήσεων, καθώς και την υπονόμηση των σοβαρών ελέγχων που θα εμπόδιζαν την απάτη. Ο εξαναγκασμός σε παραίτηση του Γρηγορίου Βάρρα από τον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη σταμάτησε την εδραίωση των διαδικασιών διαφάνειας στον ΟΠΕΚΕΠΕ, αντικειμενικώς ματαίωσε κατά τον κρίσιμο τότε χρόνο την αποκάλυψη της εν λόγω εγκληματικής οργάνωσης και της δράσης της και

έδωσε στους συμμετέχοντες στις εν λόγω αξιόποινες πράξεις διασπάθισης των κοινοτικών πόρων την ευκαιρία να συνεχίσουν ανενόχλητοι τις δραστηριότητές τους.

Γ12. Ειδικά σε σχέση με την παράνομη δράση του ανωτέρω Αντιπροέδρου και εκ των διαδόχων του Γρ. Βάρρα στην προεδρία του ΟΠΕΚΕΠΕ Δ. Μελά, είναι χαρακτηριστικές οι διαπιστώσεις της από 24.10.2022 υποβλητικής αναφοράς της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία προέβη σε άρσεις τηλεφωνικού απορρήτου προς διερεύνηση καταγγελιών: «...Από την ακρόαση των συνομιλιών του, προκύπτει η πραγματοποίηση επικοινωνίας του με πληθώρα από ιδιώτες που δραστηριοποιούνται πανελλαδικά στον αγροτικό κτηνοτροφικό τομέα, στους οποίους λόγω της θέσης του, καταφέρνει να παρέχει εξυπηρετήσεις, συνήθως είτε υπό τη μορφή της ένταξής τους στο πρόγραμμα ενισχύσεων και της σχετικής πληρωμής τους, δίχως αυτοί να δικαιούνται κάτι τέτοιο, είτε μέσω της «προσεκτικής» διαχείρισης των μελλοντικών ελέγχων που πρόκειται να δεχθούν στους βοσκότοπους τους από υπαλλήλους του ίδιου οργανισμού, ώστε να μην εντοπίζονται ελλείψεις. Ειδικά για τα ζητήματα των πληρωμών, προκύπτει πως για την επίλυσή τους επικοινωνεί απευθείας με τον καθ' ύλην αρμόδιο υπάλληλο [REDACTED] ο οποίος αντιστοιχεί στο Διευθυντή Άμεσων Ενισχύσεων του Οργανισμού. Σε ορισμένες από τις παραπάνω περιπτώσεις, για τις εξυπηρετήσεις που προσφέρει, φέρεται πως λαμβάνει δώρα ιδίως οικονομικού χαρακτήρα. Παράλληλα, όπως προκύπτει από τις συνομιλίες του, χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης διάλογοι που πραγματοποιεί με έτερο υπάλληλο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. από τους οποίους φαίνεται πως πρόκειται να λάβει χρηματικό ποσό ύψους 24.260 ευρώ από τον ίδιο τον Οργανισμό. (Σχετ. η υπ' αριθ. 4996 συνομιλία στη σελ. 31 της από 21-08-2022 έκθεσης ψηφιακού δίσκου της υπ' αριθ. [REDACTED] τηλεφωνικής σύνδεσης.) Σημειώνεται ότι ο ΜΕΛΑΣ Δημήτριος γενικώς είναι ιδιαίτερα προσεκτικός όταν αναφέρεται σε εξυπηρετήσεις - παρεμβάσεις που του ζητούνται και μάλιστα χρησιμοποιεί συχνά για τις επικοινωνίες του διαδικτυακές κρυπτογραφημένες εφαρμογές και συγκεκριμένα τη «Signal» και τη «WhatsApp»...».

Γ13. Ο Ευάγγελος Σημανδράκος διορίστηκε πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ τον Ιούλιο του 2022 για τριετή θητεία, έχοντας μάλιστα επιλεγεί μέσω διαδικασίας ΑΣΕΠ. Κατατάχθηκε ανάμεσα στους τρεις επικρατέστερους με βάση τα προσόντα και την εμπειρία του, αλλά το βασικό χαρακτηριστικό του, το οποίο οδήγησε στην επιλογή του από τον τότε ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Γεωργαντά ήταν ότι δεν είχε προηγούμενη σχέση με τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Όπως ο ίδιος δήλωσε στην από 24.2.2025 ένορκη κατάθεσή του προς τις διενεργούμενες την προκαταρκτική εξέταση εντεταλμένες ευρωπαϊές εισαγγελίες, ο Υπουργός του ανέφερε κατά την συνέντευξή του ότι έψαχνε κάποιον με τα κατάλληλα προσόντα, ο οποίος όμως δεν θα είχε καμία σύνδεση με το σύστημα ΟΠΕΚΕΠΕ.

Όπως του είπε ο Υπουργός, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του τον Ιανουάριο του 2022 συνάντησε ισχυρή αντίσταση στις προσπάθειες εξυγίανσης του ΟΠΕΚΕΠΕ από ένα δίκτυο εντός του Οργανισμού που εναντιωνόταν στη μεταρρύθμιση. Αυτό το δίκτυο αντέδρασε ισχυρά στον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων μέσα από τη μεταφορά τους στο κυβερνητικό νέφος. Ειδικότερα ο Υπουργός ΑΑΤ του ανέφερε ότι συνάντησε ισχυρότατη αντίδραση από τον πρώην πρόεδρο Δ. Μελά, καθώς και από Διευθυντές τμημάτων κατά την προεδρία Μελά, όταν τους ζήτησε να μην εκδοθούν δικαιώματα εθνικού αποθέματος για περισσότερους από 2.000 αιτούντες που παρουσίαζαν βοσκοτόπια χωρίς ζωικό κεφάλαιο για λήψη σχετικών επιδοτήσεων από το εθνικό απόθεμα, κατά των οποίων εκκρεμούσαν καταγγελίες και έλεγχοι. Τελικά, αντιμετωπίζοντας την πίεση από τους υπευθύνους του ΟΠΕΚΕΠΕ ότι δεν θα γίνουν οι πληρωμές που είχαν προγραμματιστεί για τις 30.6.2022 ο Γ. Γεωργαντάς φέρεται να αναγκάστηκε να συναινέσει στις πληρωμές του εθνικού αποθέματος, υπό τον όρο να εξαιρεθούν από αυτές οι ως άνω 2.000 αιτούντες, τα ΑΦΜ των οποίων θα μπλοκάρονταν και θα πληρώνονταν μόνο μετά την ολοκλήρωση των σχετικών ελέγχων.

Ο Ευάγγελος Σημανδράκος επισήμανε στην κατάθεσή του ότι ανέλαβε τα καθήκοντά του σε συνθήκες έντονης αμφισβήτησης ως προς την λειτουργία της εφαρμογής ΟΣΔΕ στο κυβερνητικό νέφος (gov.gr cloud), καθώς και για το αν ο ΟΠΕΚΕΠΕ θα μπορούσε υπό αυτές τις συνθήκες να ανταποκριθεί στην βασική

πληρωμή του Οκτωβρίου 2022, που απαιτούσε τη συλλογή και επεξεργασία των αιτήσεων. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, «αρκετά αργότερα συνειδητοποίησε ότι υπήρχε σύγκρουση» ανάμεσα σε δύο εταιρείες τεχνολογίας, οι οποίες ανταγωνίζονταν για τα πολύτιμα δεδομένα, τα οποία διαχειριζόταν ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Ωστόσο, έως το τέλος Αυγούστου κατάφερε να ολοκληρώσει τη συλλογή των αιτήσεων ΟΣΔΕ βασιζόμενος, όπως και ο Γρ. Βάρρας, σε μια μικρή ομάδα υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ και συγκεκριμένα στην [redacted] (Διευθύντρια Αμέσων Ενισχύσεων), τον [redacted] (Διευθυντή Τεχνικών Ελέγχων) και τον [redacted] (Διευθυντή Πληροφορικής), που έδειχναν να υποστηρίζουν την μεταφορά των δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος.

Μία από τις βασικές του προτεραιότητες, πέρα από την απεξάρτηση του ΟΠΕΚΕΠΕ από τον Τεχνικό Σύμβουλο και την μεταφορά των δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος, ήταν και η τροποποίηση της προμνημονευθείσας εγκυκλίου τεχνικών ελέγχων, η οποία έλαβε χώρα την 1.9.2022 (α.π. 54538) ώστε να σταματήσει η πρακτική των τυπικών ελέγχων σε περιοχές δηλωμένες ως ιδιωτικοί βοσκότοποι χωρίς ζώα, στους οποίους είχε βασιστεί η έκδοση δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα και η καταβολή των σχετικών πληρωμών. Θεώρησε πολύ σημαντικό να γίνουν οι έλεγχοι στα 2.000 ως άνω δεσμευμένα ΑΦΜ σύμφωνα μετά την τροποποίηση και αυστηροποίηση της σχετικής εγκυκλίου, ώστε οι σχετικοί έλεγχοι να είναι αυστηροί και να βασίζονται σε ισχυρά έγγραφα απόδειξης της νόμιμης κατοχής.

Σχετικά με το ζωικό απόθεμα επισήμανε στις καταθέσεις του ότι γενικά ήταν συνήθης πρακτική για τους παραγωγούς που δεν διέθεταν τον αριθμό ζωικού κεφαλαίου που είχαν δηλώσει, να δείχνουν ζώα που ανήκαν σε άλλους παραγωγούς κατά τη διάρκεια των ελέγχων. Όπως δήλωσε, σε μια λίστα 2.000 μπλοκαρισμένων ΑΦΜ που παρέλαβε, πρόσθεσε περίπου 2.800 επιπλέον ΑΦΜ, που βρίσκονταν υπό εξέταση από την Μονάδα Δίωξης Οργανωμένου Εγκλήματος στην Κρήτη και την Οικονομική Αστυνομία. Τα ΑΦΜ ανήκαν σε Κρητικούς που επωφελούνταν από το εθνικό απόθεμα και δήλωναν βοσκοτόπια εκτός Κρήτης. Η λίστα των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ περιελάμβανε επίσης όσους συμπεριλαμβάνονταν σε 4 καταγγελίες που κατατέθηκαν κατά την διάρκεια της προεδρίας Μελά. Τα ΑΦΜ αυτά προωθήθηκαν από τον Δ.

Μελά μόνο στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΠΕΚΕΠΕ, της οποίας ο έλεγχος δεν κατέληξε σε κανένα εύρημα για τους υπαλλήλους του ΟΠΕΚΕΠΕ, ούτε και σε οποιαδήποτε πρόταση αντιμετώπισης των εκατοντάδων περιπτώσεων ΑΦΜ, των οποίων οι κάτοχοι καταγγέλλθηκαν ως αποδέκτες παράνομων δικαιωμάτων χρήσης και πληρωμής του εθνικού αποθέματος. Τα ΑΦΜ αυτά επομένως, τα οποία θα είχαν πληρωθεί κανονικά από τον Δ. Μελά, εκ των υστέρων δεσμεύθηκαν από τον Ευ. Σημανδράκο. Επίσης, ενσωμάτωσε στην ίδια λίστα μπλοκαρισμένων ΑΦΜ και συγκεκριμένες περιπτώσεις αιτούντων επιδότησης από το εθνικό απόθεμα για βοσκοτόπια που βρίσκονταν στη Δυτική Μακεδονία και την Ήπειρο, που συμπεριλαμβάνονταν στην εντολή ελέγχου του Γ. Βάρρα από το 2020. Τέλος, κατόπιν εγγράφου από το γραφείο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, μπλόκαρε και τα ΑΦΜ διαφόρων αιτούντων επιχορήγηση για ελαιώνες που ψευδώς εμφανίζονταν να προέρχονται από κληρονομιά.

Γ14. Σχετικά με τους ελέγχους που δρομολόγησε η διοίκηση Σημανδράκου, οι οποίοι τελικά οδήγησαν στην αποπομπή του όταν ανέλαβε το Υπουργείο ΑΑΤ ο Ελ. Αυγενάκης, καθώς και σχετικά με την οργανωμένη αντίσταση που συνάντησαν οι έλεγχοι εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, καταθέτει τα ακόλουθα ο [REDACTED] στην από 11.3.2025 έκθεση ένορκης εξέτασης μάρτυρα, απαντώντας σε σχετική εισαγγελική ερώτηση για την υπ' αριθ. 4695/23-03-2023 απόφαση Προέδρου, με την οποία ανατέθηκε στον ίδιο και την [REDACTED] η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης σχετικά με την κατανομή Εθνικού Αποθέματος για την περίοδο 1/1/2018 έως 31/12/2021, βάσει των αναφερόμενων στο υπ' αριθ. 71906/14-11-2022 (Ε.Π. 39/11-11-2022) έγγραφο του γραφείου Υπουργού του ΥΠΑΑΤ (Γεωργαντά) και το υπ' αριθ. 31932/22-05-2023 σχετικό πόρισμα που αυτοί συνέταξαν:

«...Πράγματι, στο πόρισμα αυτό περιλαμβάνονται διάφορες διαπιστώσεις σχετικά με τον τρόπο ελέγχου και χειρισμού από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ, που ισχύουν και για άλλες περιπτώσεις, όχι μόνο το Εθνικό Απόθεμα. Συχνό λ.χ. ήταν το φαινόμενο να εισάγονται υποτιθέμενες διαδικασίες ελέγχου, προκειμένου να φανεί ότι γίνονταν ελεγκτικές ενέργειες, οι οποίες όμως απείχαν πολύ απ' την ουσία και δεν οδηγούσαν

πουθενά. Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα, ήταν οι έλεγχοι, που εισήγαγε η [REDACTED] με πρόεδρο τον Δ. Μελά, για τον έλεγχο τίτλων, όπου δόθηκε εντολή στις περιφερειακές δ/νσεις να αποστέλλουν τα στοιχεία των ελεγχόμενων στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ., προκειμένου να κάνουν εκείνες έλεγχο τίτλων. Η παραπάνω διαδικασία προφανώς δεν απέφερε τίποτα, ενώ παράλληλα έβαλε το προσωπικό του ΟΠΕΚΕΠΕ σε έναν κυκεώνα αλληλογραφίας με τις ΔΟΥ. Οι ΔΟΥ στη συντριπτική τους πλειοψηφία, δεν απάντησαν ποτέ τίποτα, άλλες απάντησαν ότι δεν έχουν τέτοια αρμοδιότητα, ενώ ελάχιστες έστελναν απλώς ένα ιστορικό. Ειδικά για τους συγκεκριμένους ελέγχους, υπάρχει μήνυμα αλληλογραφίας της ελεγκτή, [REDACTED] του ΝΓ Χανίων του ΟΠΕΚΕΠΕ, που εξηγεί στην [REDACTED] το ανούσιο των εν λόγω ελέγχων, το οποίο και σας εγχειρίζω. Σε αντίστοιχες περιπτώσεις ανούσιων ελέγχων υπήρξε και αντίδραση από ελεγκτές, οι οποίοι μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας απέστειλαν τις ενστάσεις και τις απόψεις τους για το ανούσιο του πράγματος και του ελέγχου. Επίσης, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο να εκτελείται ένας έλεγχος, οι ελεγχόμενοι να απορρίπτονται και να πρέπει να επιστρέψουν ενισχύσεις και με την αλλαγή μιας διοίκησης (φαινόμενο ιδιαίτερα συχνό στον ΟΠΕΚΕΠΕ) να εκδίδει η νέα διοίκηση εκ νέου εντολή (ενδεχομένως με νέα εγκύκλιο και ίσως και με νέες επιτροπές ελέγχου), να διενεργείται ο έλεγχος και οι ελεγχόμενοι να δικαιώνονται. Τον Νοέμβριο του 2021, έπειτα από επίμονες δικές μου πιέσεις και με δική μου πρωτοβουλία αλλά και επικοινωνία με το Κτηματολόγιο, εστάλησαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ γεωχωρικά και αφαριθμητικά οι εκτάσεις του λειτουργούντος κτηματολογίου κυριότητας φορέων του Ελληνικού Δημοσίου. Με τα παραπάνω δεδομένα πραγματοποίησα μια σειρά ελέγχων, σχετικά με τους αιτούντες Εθνικό Απόθεμα 2021. Από τους ελέγχους μου προέκυψε σημαντικός αριθμός δικαιούχων, που οι δηλούμενες εκτάσεις τους εμπίπτουν στις παραπάνω εκτάσεις του κτηματολογίου, παρότι εκείνοι τις δήλωναν στο ΟΣΔΕ είτε σαν ιδιοκτήτες είτε σαν μισθωμένες από φυσικά πρόσωπα. Τα αποτελέσματα εστάλησαν στη Δ/ντρια μου [REDACTED] στον Δ/ντή Άμεσων Ενισχύσεων [REDACTED] στον Πρόεδρο Δ. Μελά, στον Αντιπρόεδρο Π. Τζαβέλλα, στην προϊσταμένη τμήματος διαχείρισης δικαιωμάτων [REDACTED] και στην [REDACTED]. Επιπλέον στις 08/12/2021 απέστειλα το υπ' αριθμ. 76705 ενημερωτικό σημείωμα προς τον Πρόεδρο κ. Μελά και τον Αντιπρόεδρο

κ. Τζαβέλλα αναφορικά με τα αποτελέσματα των προαναφερθέντων διασταυρωτικών ελέγχων, το οποίο υπογράφει αρμοδίως η Προϊσταμένη της δ/σης κ. [REDACTED] με σκοπό η Διοίκηση να δώσει οδηγίες στη δ/ση για τον χειρισμό των αποτελεσμάτων. Το εν λόγω έγγραφο κοινοποιήθηκε και στις δ/σεις άμεσων ενισχύσεων και αγροτικής ανάπτυξης. Σε επόμενο χρόνο, η δ/τρια μου κ. [REDACTED] μου είπε ότι η εν λόγω διαδικασία πρέπει να σταματήσει, διότι της τηλεφώνησε η προϊσταμένη της νομικής υπηρεσίας του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. [REDACTED] η οποία είχε τηλεφωνικά μιλήσει με κάποια νομικό του κτηματολογίου, ότι δεν μπορούν να αποκλειστούν οι παραπάνω δικαιούχοι από τις ενισχύσεις, διότι οι εγγραφές αυτές του κτηματολογίου δεν είναι οριστικές, σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία του κτηματολογίου (πρέπει να παρέλθει επταετία από τις πρώτες εγγραφές χωρίς αμφισβήτηση ή κάτι τέτοιο), συνεπώς σταμάτησα τις ενέργειες. Εξάλλου, (δεν θυμάμαι σε ποιο χρονικό διάστημα αλλά σίγουρα μεταγενέστερο του παραπάνω) έθεσα το θέμα στη μικτή νομική και νομοτεχνική επιτροπή, για την εγκυρότητα των εγγραφών, του λειτουργούντος κτηματολογίου και για το αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον αποκλεισμό από ενισχύσεις, εφόσον δεν υπάρχει ταύτιση των δικαιούχων με τις εγγραφές του κτηματολογίου. Εξ όσων θυμάμαι, το περιεχόμενο του πρακτικού της επιτροπής ευθυγραμμιζόταν με την παραπάνω άποψη Θέλω να σημειώσω ότι τον Σεπτέμβριο του 2021 εντόπισα δηλώσεις βοσκοτόπων στο Γαϊδουρονήσι (Χρυσή) από ΑΦΜ με έδρα την Κρήτη, ως μισθωμένα με κυκλικές μισθώσεις. Συνέταξα σχετικό αναλυτικό έγγραφο με λεπτομερή παρουσίαση των ευρημάτων προς τη Διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ, τη δ/τρια μου και την κ. [REDACTED]. Δεν γνωρίζω αν διατάχθηκε σχετικός έλεγχος (σας εγχειρίζω τα σχετικά έγγραφα). Θέλω επίσης να αναφερθώ σε επιτόπιους ελέγχους που διενήργησαν υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ στην Κω και την Κάλυμνο, κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Πλημ/κών Κω. Όπως ανέφεραν οι ελεγκτές, στους ελέγχους αυτούς παρευρίσκονταν υπάλληλοι των ΚΥΔ, ως εκπρόσωποι των ελεγχόμενων. Αυτοί υποδείκνυαν στους ελεγκτές τις ελεγχόμενες εκτάσεις με τη χρήση GPS, γεγονός, που αντιλαμβάνονται οι ελεγκτές, πλην όμως δεν το κατέγραφαν στις εκθέσεις τους, γιατί δεν απαγορευόταν απ' την εγκύκλιο. Έτσι, οι έλεγχοι αυτοί εμφανίζονταν χωρίς ευρήματα. Τον Απρίλιο του 2022 η περιοχή των Δωδεκανήσων, εκτός της Κω, εντάχθηκε στην

ανάρτηση του κτηματολογίου. Το καλοκαίρι του 2022 ενημέρωσα τον κ. Σημανδράκο, που είχε ήδη αναλάβει πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ και του πρότεινα για τους ελέγχους, που συμπεριλαμβάνονταν στην παραγγελία του Εισαγγελέα της Κω, να κάνουμε διασταυρωτικούς ελέγχους, με βάση τα στοιχεία του Κτηματολογίου. Από τους ελέγχους αυτούς, που διενήργησα, αφού προηγουμένως συνεννοήθηκα με τον Πταισματοδίκη Κω, ο οποίος εκτελούσε την εισαγγελική παραγγελία και μετά την αποστολή των σχετικών στοιχείων από το Κτηματολόγιο τον Οκτώβριο του 2022, διαπίστωσα ότι στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, δεν υπήρχε ταύτιση μεταξύ των δηλώσεων ΟΣΔΕ και των αντίστοιχων εγγραφών στο κτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου ελέγχου απεστάλησαν στον Πταισματοδίκη Κω τον επόμενο μήνα. Ωστόσο, επειδή δεν είχε προχωρήσει η κτηματογράφηση στο νησί της Κω και η απάντηση του Πταισματοδικείου ήταν να γίνει ο έλεγχος με βάση τα στοιχεία του κτηματολογίου, ο κ. Μπαμπασίδης, ως αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, αρμόδιος για τις Δ/σεις Τεχνικών Ελέγχων και Άμεσων Ενισχύσεων, επικοινωνήσε με το Πταισματοδικείο Κω και συνεννοήθηκε ώστε, ειδικά για το νησί της Κω, ο έλεγχος να γίνει με βάση τα στοιχεία του παλιού Κτηματολογίου. Για τον λόγο αυτόν, ενέκρινε τη μετάβαση στο νησί της Κω των υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, της κ. [REDACTED] και της κ. [REDACTED] ώστε να κάνουν τους ελέγχους στο Υποθηκοφυλακείο της Κω. Αυτό προφανώς ήταν μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία και μέχρι τις 28/12/2023, που εγώ ήμουν στη θέση του Δ/τή Τεχνικών Ελέγχων, δεν είχα λάβει τα αποτελέσματα των σχετικών ελέγχων, ώστε να τα διαβιβάσω στο Πταισματοδικείο Κω και ούτε πλέον είμαι σε θέση να γνωρίζω ποια ήταν η εξέλιξη. Αξίζει, πάντως να σημειωθεί ότι έως και την εξόφληση των πληρωμών του έτους 2023 τα συγκεκριμένα ΑΦΜ ήταν δεσμευμένα, προκειμένου να μην πληρωθούν. Στις 18/01/2024 παρέδωσα στην κ. [REDACTED] η οποία με αντικατέστησε στη θέση του Προϊστάμενου της Δ/σης, τους ελέγχους, που είχα διενεργήσει μέχρι τότε....».

Σε υπόμνημά του προς την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, που διενεργούσε από το 2022 προκαταρκτική εξέταση, ο Ευ. Σημανδράκος αναφέρει ότι από ελέγχους που άρχισαν το 2020 από τον προηγούμενο πρόεδρο Γ. Βάρρα με βάση καταγγελίες και εντάθηκαν το καλοκαίρι του 2022 που ανέλαβε ο ίδιος Πρόεδρος του Οργανισμού διαπιστώθηκε ότι από το

2018 ξεκίνησε από μικρές ομάδες οργανωμένη προσπάθεια για τη λήψη μέσω δημιουργίας τεχνητών συνθηκών σημαντικών ποσών ενισχύσεων βασικής ενίσχυσης, με απόσπαση κατανομής δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης μέσω του εθνικού αποθέματος. Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνταν ήταν:

α) Δήλωση μεγάλων εκτάσεων δημοσίων βοσκοτόπων ως ιδιόκτητων και παρουσίαση της χρήσης τους και κατοχής μέσω τριγωνικών μισθώσεων με μοναδικό έγγραφο ιδιοκτησίας το Ε9 του εκμισθωτή. Επρόκειτο για εκτάσεις πολύ μακριά από την έδρα της εκμετάλλευσης και παρά το ότι πρόκειται για βοσκοτόπους οι αιτούντες δεν διέθεταν ζώα και τις δήλωναν για γεωργική χρήση ως βοσκότοπους σε καλή γεωργική κατάσταση. Οι φερόμενες ως ιδιόκτητες εκτάσεις βοσκοτόπων εμφανίζονταν σε νησιά του Αιγαίου και στη Βόρεια Ελλάδα σε ορεινές περιοχές όπως ο Γράμμος.

β) Δήλωση ψευδούς υπερβολικού αριθμού ζώων ώστε να αποσπούν αναλογικά εκτάσεις από την τεχνική λύση κατανομής δημόσιων βοσκοτόπων, τα οποία ζώα τα τοπικά κτηνιατρεία δεν έλεγχαν αν υπήρχε η δυνατότητα τέτοιων αριθμών κατοχής ζώων.

Στο υπόμνημα σημειώνεται ότι υπήρχε πληροφόρηση για τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Επίσης με βάση τις οδηγίες ελέγχου δεν προχωρούσαν οι ελεγκτές σε απαίτηση προσκόμισης των εγγράφων κατοχής των βοσκοτόπων από τους εκμισθωτές. Για το λόγο αυτό χρειάστηκε να γίνουν τροποποιήσεις της σχετικής εγκυκλίου ελέγχων το 2020 από τον Γρ. Βάρρα, που αναιρέθηκε το 2021 (διοικήσεις Παππα – Μελά), και τον Σεπτέμβριο του 2022 να επανέλθει από την διοίκηση Σημανδράκου ώστε συστηματικά να ελέγχονται τέτοιες περιπτώσεις. Από το 2022 ο υπουργός Γ. Γεωργαντάς, που ασχολήθηκε με το πρόβλημα λόγω καταγγελιών, έδωσε εντολή να σταματήσει η κατανομή για 2.100 περίπου παραγωγούς με βοσκοτόπια χωρίς ζώα που ζητούσαν κατανομή εθνικού αποθέματος με τις αιτήσεις ΟΣΔΕ 2021 βασικής ενίσχυσης 9,5 εκατομμυρίων ευρώ. Για τη διερεύνηση τυχόν ευθυνών εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, έγινε αλλαγή των υπευθύνων της ΔΑΕ, Τεχνικών Ελέγχων και Αγροτικής Ανάπτυξης. Για την πρώην επικεφαλής της ΔΑΕ (2011-2020) και Τεχνικών Ελέγχων (2020-2022), [REDACTED], έγινε διερεύνηση για τυχόν ευθύνες που ολοκληρώθηκε, αλλά η εισήγηση Σημανδράκου για άσκηση

πειθαρχικής δίωξης δεν έγινε αποδεκτή από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ

Γ15. Συνολικά, με τις ως άνω ενέργειές του και την βοήθεια μιας μικρής ομάδας ευσυνείδητων υπαλλήλων, ο Ευάγγελος Σημανδράκος προχώρησε κατά τη διάρκεια της θητείας του στο μπλοκάρισμα περίπου 6.000 ΑΦΜ και κατέθεσε μεταξύ άλλων τις από 4.11.2022 και 28.11.2022 μηνυτήριες αναφορές εκπροσωπώντας νομίμως τον ΟΠΕΚΕΠΕ καταθέτοντας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και προτείνοντας ως μάρτυρες την [redacted] και τον [redacted] ενώ επίσης κίνησε την διαδικασία επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών (βλ. το 58646/30.6.2023 έγγραφό του προς ΣΔΟΕ) επιφέροντας προφανώς σοβαρό χτύπημα στο εγκληματικό κύκλωμα, που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Χαρακτηριστικό της ορθότητας και της αποτελεσματικότητας των κινήσεών του, για τις οποίες πρέπει να σημειωθεί ότι βασίστηκε σε ελάχιστους ακέραιους υπαλλήλους έχοντας να αντιμετωπίσει την αντίδραση των υπολοίπων, ήταν το γεγονός ότι από τα 6.000 μπλοκαρισμένα ΑΦΜ, μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων τον Δεκέμβριο του 2023, μόνο 1.200 ΑΦΜ αποδεσμεύθηκαν, ενώ οι υπόλοιποι είτε δεν υπέβαλαν καθόλου ή ανεπαρκή υποστηρικτικά έγγραφα, είτε βρίσκονταν υπό δικαστική και αστυνομική έρευνα.

Σε όλη αυτή την προσπάθειά του να εξυγιάνει τον ΟΠΕΚΕΠΕ και να καταπολεμήσει την δράση των εγκληματικών κυκλωμάτων, ο Ευ. Σημανδράκος κατέθεσε ότι αντιμετώπισε έντονες αντιδράσεις τόσο εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ από μια οργανωμένη ομάδα στελεχών, όσο και εκτός του ΟΠΕΚΕΠΕ από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ, σχετικά με την ίδια την διαδικασία των ελέγχων ή για το αν είχε το δικαίωμα να κρατά όλα αυτά τα ΑΦΜ μπλοκαρισμένα. Τις αντιδράσεις αυτές μπόρεσε να τις αντιμετωπίσει αρχικά και να ξεκινήσει την διαδικασία μεταφοράς των δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος (gov.gr cloud) όσο στην θέση του ΥΠΑΑΤ βρισκόταν ο Γ. Γεωργαντάς, ο οποίος του παρείχε στήριξη και πολιτική κάλυψη, ενώ η κατάσταση άλλαξε δραματικά με την ανάληψη των υπουργικών καθηκόντων από τον Ελ. Αυγενάκη.

Γ16. Οι αντιδράσεις εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ προήλθαν κυρίως από μια ομάδα στελεχών με επικεφαλής τον Αντιπρόεδρο Κυριάκο Μπαμπασίδη, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τις Διευθύνσεις Άμεσων Ενισχύσεων, Αγορών και Τεχνικών Ελέγχων, καθώς και από Διευθυντές τόσο της Κεντρικής Υπηρεσίας όσο και των Περιφερειακών Διευθύνσεων που κατονομάζονται από τον Ευ. Σημανδράκο στις καταθέσεις του που υπάρχουν στην δικογραφία. Υπήρξαν όμως και εξωτερικές πιέσεις υπέρ των ελεγχόμενων και μπλοκαρισμένων ΑΦΜ: Αυτές προήλθαν κυρίως από τον νέο Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ελευθέριο Αυγενάκη, ο οποίος, αμέσως μόλις ανέλαβε ως εποπτεύων Υπουργός τον Ιούνιο του 2023 (διορίστηκε στην θέση του Υπουργού στις 27.6.2023 και παρέμεινε για ένα έτος, έως την 14.6.2024) άσκησε πίεση για την αποδέσμευση των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ και την καταβολή πληρωμών σε πρόσωπα διερευνώμενα για ψευδείς ή καταχρηστικές δηλώσεις. Η πίεση αυτή, που ασκούσαν και δια του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Γ. Στρατάκου, όπως καταθέτει χαρακτηριστικά ο Ευ. Σημανδράκος έγινε «αφόρητη» τον Οκτώβριο του 2023. Ο Γ. Στρατάκος είναι αυτός που επί θητείας Μ. Βορίδη είχε επέμβει και στις υποθέσεις που χειριζόταν ο Γ. Βάρρας ενώ από τα παραπάνω προκύπτει ότι και κατά την θητεία Ελ. Αυγενάκη και Κ. Τσιάρα βρίσκεται και πάλι σε άμεση συνεννόηση με τον Μ. Βορίδη.

Ο ίδιος ο Ευάγγελος Σημανδράκος αναφέρεται σε ένα σύστημα, το οποίο αντιδρούσε συστηματικά τόσο στην μεταφορά των δεδομένων στο gov.gr, όσο και σε κάθε προσπάθεια πραγματικών ελέγχων και εξυγίανσης. Στην από 25.2.2025 κατάθεσή του αναφέρει ότι «...στο σύστημα εντός ΟΠΕΚΕΠΕ σημαντική θέση έχει η νομική υπηρεσία, όπου πολλές φορές έπαιξε ρόλο στην στήριξη μη ξεκάθαρων απαντήσεων για να διευκολύνονται οι διαδικασίες της παράτυπης απόσπασης του εθνικού αποθέματος...», ενώ για τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρει «ήταν πλήρως ενσωματωμένη στην στήριξη του συστήματος Ο Εσωτερικός έλεγχος δεν βοηθούσε την διοίκηση στα θέματα εθνικού αποθέματος και παρατυπιών, διότι ο προϊστάμενος της Δ/σης Εσωτερικού Ελέγχου [REDACTED] ήταν Αντιπρόεδρος στον ΟΠΕΚΕΠΕ από το 2016 έως το 2019 ενώ η [REDACTED] και ο [REDACTED] ήταν υπεύθυνοι για την εφαρμογή των πληρωμών στις Άμεσες Ενισχύσεις...».

Σε άλλο σημείο της ίδιας κατάθεσής του ο Ευ. Σημανδράκος αναφέρεται σε συντονισμένη προσπάθεια της ομάδας που λειτουργούσε εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ να καθυστερήσει τις πληρωμές ώστε να προκληθεί πρόβλημα και να πετύχουν την απομάκρυνσή του από τη θέση του Προέδρου καθώς «δεν ήταν διαχειρίσιμος». Καταθέτει συγκεκριμένα: «...Έχοντας αποτύχει να εμποδίσουν την προκαταβολή της βασικής ενίσχυσης τον Οκτώβρη του 2022 κι αφού οι αντιδράσεις του συστήματος εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν κατάφεραν να εμποδίσουν την εγκατάσταση συστημάτων στο γον, αποφάσισαν να εντείνουν τις προσπάθειες τους, προκειμένου να εμποδίσουν την πληρωμή της προκαταβολής των Αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων στο τέλος Νοεμβρίου του 2022. Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού ήταν ως εκείνη τη στιγμή ο [REDACTED] ο οποίος με δική του πρωτοβουλία συγκεντρώνει συγκεκριμένους ελεγκτές από την περιφέρεια στην ΚΥ προκειμένου να βοηθήσουν στον έλεγχο της πληρωμής των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης. Ωστόσο, τελικά αποδείχθηκε ότι αυτό ήταν μια συντονισμένη προσπάθεια πρόκλησης αδιεξόδου. Χαρακτηριστικά παραθέτω έγγραφο των ελεγκτών που είχαν συγκεντρωθεί στην Κεντρική Υπηρεσία, το οποίο συντάχθηκε με καθοδήγηση των διευθυντών [REDACTED] και [REDACTED] οι οποίοι προφασίστηκαν και αρνούσαν να προβούν στον έλεγχο του δείγματος. Να σημειώσω εδώ ότι το σύστημα Πληρωμών στο γον είχε ελλείψεις αλλά δεν ήταν τέτοιες που εμποδίζαν τον έλεγχο του δείγματος και την πληρωμή των δικαιούχων στην ώρα τους.... υπήρχε η διαβεβαίωση από τον Δ/ντή της Πληροφορικής ([REDACTED]) και τον Δ/ντή Τεχνικών Ελέγχων ([REDACTED]), ότι η πληρωμή ήταν σωστή. Επίσης με διαβεβαίωσαν ότι οι έλεγχοι στο δείγμα θα μπορούσαν να γίνουν, έστω με περισσότερο κόπο, από τους ελεγκτές και δεν είχαν οποιαδήποτε βάση οι ισχυρισμοί, που συμπεριλαμβάνονταν στο έγγραφο. Τα δεδομένα που ζητούσαν υπήρχαν στον διασταυρωτικό έλεγχο αλλά δεν υπήρχαν σε απεικόνιση, γεγονός που προσέθετε απλώς μία επιπλέον δουλειά. Άλλωστε, μετά την επέμβαση του ΥΓΙΑΑΤ, οι έλεγχοι και η πληρωμή πραγματοποιήθηκαν κανονικά, γεγονός που αποδεικνύει ότι επρόκειτο για προφάσεις. ενώ κανένα πρόβλημα δεν διαπιστώθηκε στην πορεία σχετικά με την ορθότητα της πληρωμής. Σημειώνω επίσης ότι επρόκειτο για πληρωμή προκαταβολής και τυχόν αστοχίες θα μπορούσαν να διορθωθούν κατά την εκκαθάριση τον Ιούνιο.....Συνεχίζοντας,

ως την συγκεκριμένη πληρωμή, μετά από αυτή την αντίθεση που σας περιέγραψα εξαιτίας της καθυστέρησης, που είχε προκληθεί, απευθύνθηκα στο Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής στην ΕΕ (Κώστα Μπαγινέτα) για να λάβουμε έγκριση, προκειμένου να πληρώσουμε τους παραγωγούς μετά τις 30/11 (ουσιαστικά προκαταβολή μπορούσε να πληρωθεί και μετά τις 30 Νοεμβρίου). Επίσης, λόγω των συντονισμένων αντιδράσεων, απευθύνθηκα στον τότε υπουργό κ. Γιώργο Γεωργαντά, προκειμένου να δώσει έγγραφη εντολή, ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία για τη νομιμότητα της πληρωμής αργότερα από τις 30 Νοεμβρίου 2022. Ήταν μια ξεκάθαρα συντονισμένη αντίδραση, προκειμένου να ακυρώσουν το εγχείρημα της μετάβασης στο γον και να καταφέρουν με αυτό τον τρόπο να δημιουργήσουν αναστάτωση και δυσaréσκεια, ώστε στο τέλος να επιτύχουν την απομάκρυνση μου, καθώς δεν ήμουν διαχειρίσιμος από αυτούς.....».

Στη συνέχεια αναφέρει τα ακόλουθα ως προς την αυστηροποίηση των εγκυκλίων ελέγχων, για την οποία ακολούθησε το παράδειγμα του προκατόχου του Γρ. Βάρρα: «....Άλλωστε συνέχισα τους ελέγχους για το εθνικό απόθεμα και τον τρόπο που αυτό είχε κατανεμηθεί, προσπαθώντας παράλληλα να διακρίνω, ποια ήταν η σχέση των διευθυντών, που εμφανίζονταν ως ομάδα σε αυτή την υπόθεση. Προκειμένου μάλιστα να ελέγξω την επίπτωση της εφαρμογής των εγκυκλίων Τεχνικών Ελέγχων, του Βάρρα και της δικής μου, στα αποτελέσματα των ελέγχων, που είχαν διεξαχθεί, έδωσα εντολές για επανάληψη ελέγχων υποθέσεων, που είχαν εντοπιστεί μετά από ανάλυση κινδύνου και είχαν ελεγχθεί παλαιότερα, πριν την τροποποίηση της εγκυκλίου που είχε κάνει ο Βάρρας ή μετά την τροποποίηση αυτής και πριν την δική μου. Στις περιπτώσεις αυτές, ενώ οι αρχικοί έλεγχοι κατέληξαν χωρίς ευρήματα, κατόπιν διεξαγωγής ελέγχου βάσει της εγκυκλίου μου, που απαιτούσε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις την προσκομιδή ισχυρών στοιχείων για την απόδειξη νόμιμης κατοχής, όπως η εγκύκλιος του Βάρρα, προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις απάτης σε βάρος του Οργανισμού. Διαπίστωσα έτσι, ότι οι υποθέσεις μου για ύπαρξη ανοχής και συνεννόησης στελεχών του Οργανισμού με τα ΚΥΔ ήταν ορθές, με χαρακτηριστικές τις περιπτώσεις της Δυτικής Μακεδονίας (υπεύθυνη η [REDACTED] που είχε εγκρίνει Κρητικούς με βοσκοτόπια στη Δυτ. Μακεδονία) και του Αιγαίου, όπου πολλούς ελέγχους

πραγματοποιούσαν η [redacted] και η [redacted] ... γιατί ενώ η παρατυπία ήταν εξόφθαλμη, καλύπτονταν πίσω από τη διατύπωση της εγκυκλίου με σκοπό να περάσει η αίτηση τον έλεγχο...».

Για τους ελέγχους στην Κρήτη και την περίπτωση της οικογένειας [redacted] κατέθεσε τα ακόλουθα: «...Επίσης, διέταξα και έκτακτους ελέγχους για τον υπερβολικό αριθμό ζώων στην Κρήτη, όμως παρά την σωστή ανάλυση κινδύνου δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα, όπως κατάλαβα πολύ αργότερα και από περιστατικά λίγο πριν απομακρυνθώ, στις περιπτώσεις των ελέγχων στα ζώα υπήρχε πιθανά ενημέρωση των ελεγχόμενων και μετακινήσεις ζώων από τον ένα παραγωγό στον άλλο, για να μην έχουν επιπτώσεις. Η αντίσταση για την διενέργεια ελέγχων στα ΑΦΜ Κρητικών ήταν πολύ μεγάλη. Ένα χαρακτηριστικό περιστατικό είναι η υπόθεση του [redacted] και των συγγενών του για τους οποίους υπήρχαν διάφορες καταγγελίες για υπερβολικό αριθμό ζώων, καθώς επίσης και εκτάσεων, που είχαν δηλώσει σε Χίο και Πάρο και δεν τους ανήκαν. Εκτός τον ίδιο, που είχε έρθει περισσότερες φορές στο γραφείο μου ζητώντας να πληρωθούν οι αιτήσεις τους, ο Μπαμπασίδης μαζί με τον Στρατάκο, Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ, μου ζήτησαν επίσης να προχωρήσει ο Οργανισμός στις πληρωμές. Ο Στρατάκος είχε κατ' επανάληψη απευθυνθεί σε εμένα ζητώντας μου με επιμονή να προχωρήσουμε στην πληρωμή. Τους απάντησα ότι ο μόνος τρόπος να πληρωθεί ήταν κατόπιν ελέγχου και εφόσον δεν υπάρξουν ευρήματα. Ο [redacted] ήθελε να πληρωθεί κυρίως η ενίσχυση για την βιολογική κτηνοτροφία και ζητούσε ο έλεγχος να περιοριστεί σε αυτό. Το ίδιο και ο Μπαμπασίδης, ενώ εγώ επέμενα ότι ο έλεγχος έπρεπε να γίνει σε όλη την εκμετάλλευση και εξέδωσα την σχετική εντολή, Ο Μπαμπασίδης μου είπε ότι έχει κάνει τον έλεγχο η [redacted] και ότι τον διαβεβαίωσε ότι δεν υπάρχουν εκτάσεις εκτός Κρήτης. Αρνήθηκα να αλλάξω την εντολή ελέγχου με ορθή επανάληψη και του ζήτησα να το σημειώσει ο ίδιος στην εντολή ελέγχου και να το υπογράψει, εφόσον είχε αυτή την βεβαιότητα, όπως και έκανε. Επισημαίνω ότι του είχα δώσει την δυνατότητα να επιλέξει ο ίδιος τους ελεγκτές και είναι αυτοί οι οποίοι αναφέρονται στην σχετική εντολή μου. Η δική μου χειρόγραφη επισημείωση, όπως με ρωτάτε, είναι η εξής: 'Μετά τη διαπίστωση ότι το 2023 δεν διαθέτουν αγροτεμάχια εκτός Κρήτης, παρακαλώ: α) να προχωρήσετε με βάση την εισήγηση του Αντιπροέδρου και β) η Δ/ση Τεχνικών Ελέγχων να με

ενημερώσει εάν τα προηγούμενα χρόνια διέθεταν εκτάσεις εκτός Κρήτης για να εκτιμηθεί συνολικά η κάθε περίπτωση σε σχέση με άλλους ελέγχους'. Το αποτέλεσμα του ελέγχου παραδόθηκε στον Μπαμπασίδη και δεν το έχω, νομίζω ότι οι ελεγκτές δεν διαπίστωσαν ευρήματα, Πλην όμως υπήρξε ενημερωτικό σημείωμα της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς, το οποίο κοινοποιήθηκε τόσο σε μένα όσο και στον Μπαμπασίδη, από το οποίο προέκυπτε ότι υπήρχαν εκτάσεις εκτός Κρήτης, οπότε δεν μπορούσαν να προχωρήσουν οι πληρωμές, αν δεν ελέγχονταν οι τίτλοι κατοχής για το σύνολο της εκμετάλλευσης. Τότε επικοινωνήσε μαζί μου ο [REDACTED] και μου είπε ότι ο Μπαμπασίδης τον ενημέρωσε ότι δεν μπορούσε να πληρωθεί, αν η « [REDACTED] δεν καταπιεί» το ενημερωτικό. Έτσι δεν έγινε η πληρωμή τους εκείνο το διάστημα, όπως επιθυμούσε ο Στρατάκος και ο Μπαμπασίδης....».

Γ17. Μην αντέχοντας την πίεση της πολιτικής ηγεσίας και μετά από συνεχόμενες πιέσεις από τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Στρατάκο, που ζητούσε την παραίτησή του, ο Ευ. Σημανδράκος υπέβαλε τελικά την παραίτησή του, για την οποία στην από 26.2.2025 ένορκη κατάθεσή του αναφέρει ότι «εξαναγκάστηκε να αποχωρήσει» από τον Οργανισμό: «...Τον Οκτώβριο του 2023, όμως, η πίεση έγινε αφόρητη από τον κ. Αυγενάκη επειδή δεν πληρώθηκαν και πάλι τα 6.000 ΑΦΜ και την μετέφερε και σε άλλους στην Κυβέρνηση και είδα ότι με τους ανθρώπους του Μπαμπασίδη μέσα στον ΟΠΕΚΕΠΕ και την παράκαμψή μου από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ δεν ήταν πλέον ασφαλές το περιβάλλον για να κάνω σωστά την δουλειά μου ήμουν συνεχώς εκτεθειμένος σε πολλαπλούς κινδύνους. Πρέπει να σημειώσω ότι από τα μέσα Νοέμβριου η πλειοψηφία των μελών της διοίκησης είχαν υποβάλει την παραίτησή τους, καθ' υπόδειξη και κατόπιν πιέσεων του Στρατάκου με εντολή Αυγενάκη. Ο δε Στρατάκος μου έκανε συχνά τηλεφωνικές κλήσεις λέγοντας ότι πρέπει να παραιτηθώ και πραγματοποιήσαμε τουλάχιστον 3 συναντήσεις, στις δυο εκ των οποίων ήταν παρών και ο Μπαμπασίδης και στην μια εκ των τριών ο [REDACTED]. Έτσι, στις 27 ή 28 Δεκεμβρίου, με παράνομη εισήγηση της Γενικής Διευθύντριας [REDACTED] και την σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας και ενώ εγώ έλειπα σε υποχρέωση εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ γνωστή στα μέλη του ΔΣ (τους έγινε

ενημέρωση), συγκάλεσαν Διοικητικό Συμβούλιο, που προέδρευε ο υπό παραίτηση Μπαμπασίδης και προχώρησαν σε αλλαγές των τριών Διευθυντών, που δεν ευθυγραμμίζονταν με το όλο κλίμα. **Τότε, μην αντέχοντας τις πιέσεις της πολιτικής ηγεσίας υπέβαλα την παραίτηση μου εξαναγκαζόμενος σε έξοδο από τον Οργανισμό.....».**

Την όλη κατάσταση και ιδίως την αφόρητη πίεση που του ασκούσε η ως άνω ομάδα προσώπων με επικεφαλής τον Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, ο Ευάγγελος Σημανδράκος τα είχε γνωστοποιήσει στον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό Ιωάννη Μπρατάκο με τις από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορές του, ενώ είχαν πραγματοποιηθεί σχετικά και δύο συσκέψεις στο Μ. Μαξίμου με την συμμετοχή των Ι. Μπρατάκου, Στ. Παπασταύρου και Μ. Βορίδη, στην δεύτερη εκ των οποίων ζητήθηκε η παραίτηση του Ευ. Σημανδράκου, όπως ο τελευταίος αναφέρει στο από 30.6.2025 email του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, που προστέθηκε στην δικογραφία. Στο ως άνω email επισυνάπτονται τα δύο σχετικά έγγραφα, στα οποία περιγράφεται η αφόρητη πίεση που υφίστατο ο Ευ. Σημανδράκος από τον Ελ. Αυγενάκη και τους συνεργάτες του λόγω των ελέγχων που είχε διατάξει και οι οποίοι κατέληξαν σε μη καταβολή ενισχύσεων προς χιλιάδες ύποπτα ΑΦΜ, η πλειοψηφία των οποίων προερχόταν από τους τέσσερις νομούς της Κρήτης (βλ. από 4.11.2023 αναφορά):

«...Ο Οργανισμός αλλά και εγώ προσωπικά βαλλόμαστε από έωλες καταγγελίες – δηλώσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, μέσω των ΜΜΕ..... Ειδικότερα για το σημείο 3 - μη καταβολή ενισχύσεων σε βοσκοτόπια χωρίς ζώα - σας πληροφορώ ότι από τους 9.309 που δεν καταβλήθηκαν ενισχύσεις γιατί δεν πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας 5.586 (63%) προέρχονταν από τις τέσσερις περιφερειακές ενότητες Λασιθίου, Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων. **Τη Δευτέρα, 30 Οκτωβρίου 2023, το πρωί στις 12.00 επικοινωνήσε μαζί μου πάλι ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ κ. Γιώργος Στρατάκος και μου ζήτησε εκ μέρους του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, για λόγους που έχουν σχέση με την πληρωμή της προκαταβολής, την υποβολή της παραίτησης όλων των μελών του ΔΣ και των εκλεγμένων από τους εργαζόμενους και το ΓΕΩΤΕΕ περιλαμβανομένων. Αξιότιμε κ. Υπουργέ, έχοντας αίσθημα ευθύνης για το έργο που έχω οριστεί να επιτελέσω, για το σημαντικό έργο που ο Οργανισμός**

υλοποιεί, γνωρίζοντας τον αντίκτυπο που το έργο του έχει στο κοινωνικό σύνολο, στην αγροτικό κόσμο και εν τέλει στο Κυβερνητικό έργο, αρνήθηκα καθώς η **παραίτησή μου τον μόνο που εξυπηρετεί είναι αυτόν που την απαίτησε, χωρίς να είναι γνωστοί οι λόγοι και οι σκοποί του.....**Είναι προφανές πως δεν είναι εφικτό το έργο αυτό να διαβάλλεται και να υπονομεύεται από δηλώσεις του αρμόδιου Υπουργού, οι οποίες είναι δεδομένο πως λαμβάνονται υπόψη από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της οποίας αρμοδιότητα είναι να διασφαλίσει την σύννομη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. **Επειδή ο αρμόδιος πολιτικός προϊστάμενός μου, ουδέποτε από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του επιδίωξε θεσμικά να επικοινωνήσει μαζί μου, αλλά και επειδή η εν γένει δημόσια συμπεριφορά του και οι δηλώσεις του δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία του Οργανισμού.....σας ζητώ ακρόαση προκειμένου να σας δοθούν όλες οι πληροφορίες που χρειάζεστε...».**

Στην από 8.12.2023 αναφορά και αφού είχε λάβει αρχικά την στήριξη του Μ. Μαξίμου ο Ευ. Σημανδράκος επανέρχεται με τα ακόλουθα ζητώντας και πάλι στήριξη και διαμεσολάβηση προς τον ... αρμόδιο Υπουργό που δεν δεχόταν καν να συνομιλήσει μαζί του ήδη από την πρώτη μέρα που ανέλαβε (!!):

«.....την ίδια ημέρα, που μαζί με την επιτροπή διαπίστευσης του Οργανισμού (η οποία αποτελείται από στελέχη του ΥΠΑΑΤ) και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ προσπαθούσαμε να δώσουμε την καλύτερη εντύπωση στους ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δίνοντας τεκμηριωμένες απαντήσεις στα ερωτήματά τους, υπήρχε δημοσίευμα της εφημερίδας «ΝΕΑ ΚΡΗΤΗ» με δηλώσεις του κ. Υπουργού όπως : «Θέλουμε να δημιουργήσουμε από 'δω και πέρα έναν νέο ΟΠΕΚΕΠΕ, πέρα από τις **αγκυλώσεις και τη σαπίλα που τον χαρακτηρίζει σε επίπεδο προέδρου και κεντρικών διοικητικών στελεχών του**». Επισημαίνω ότι το αντικείμενο και το πρόγραμμα ελέγχου των ελεγκτών της Ε.Ε. ήταν σε γνώση του κ. Υπουργού, καθώς όχι μόνο κοινοποιούνται τα έγγραφα αρμοδίως αλλά και η επιτροπή διαπίστευσης αναφέρεται απ' ευθείας στον ίδιο.....σας ζητώ να υπάρξει μια διαμεσολάβηση η οποία θα οδηγήσει σε αποκατάσταση της δημόσιας εικόνας του Οργανισμού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς το κύρος του και την εγκυρότητα του έργου του».

Σημειώνεται εδώ ότι ο Ελευθέριος Αυγενάκης είχε και δημοσίως καταφερθεί, ακόμα και με βαρύτατα προσβλητικούς χαρακτηρισμούς σε βάρος του Προέδρου του εποπτευόμενου υπ' αυτού ΟΠΕΚΕΠΕ, με προφανή στόχο να τον εκφοβίσει και εξαναγκάσει σε παραίτηση, όπως ο ίδιος υποστηρίζει, φτάνοντας στο σημείο να τον χαρακτηρίσει ως αναξιόπιστο, ανίκανο και με ... «μυαλό τζούφιο» σε τηλεοπτική του συνέντευξη (βλ. <https://www.topontiki.gr/2025/07/03/skandalo-opekepe-otan-o-avgenakis-charaktirize-anikano-ton-simandrako-apomakrinhike-10-meres-meta-video>).

Γ18. Είναι προφανές ότι τα ανωτέρω σημεία των ενόρκων καταθέσεων και των από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορών του Ευάγγελου Σημανδράκου προς το Μ. Μαξίμου καταδεικνύουν αναντίλεκτα και παραστατικά την δράση μίας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, με πολιτική κάλυψη που έφτανε ως την κορυφή του ΥΠΑΑΤ και με στόχο την πάση θυσία πληρωμή ποσών που δεν δικαιούνταν στους εκλεκτούς της, όπως η οικονόγεια [REDACTED] γεγονός που αποδεικνύεται τόσο από την εκδίωξή του από τον Υπουργό ΑΑΤ Ελ. Αυγενάκη, όσο και από τις ακόλουθες εξελίξεις μετά τον εξαναγκασμό του σε παραίτηση:

Μετά την εκδίωξή του από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ο Ευ. Σημανδράκος καταθέτει ότι η επόμενη διοίκηση, δηλαδή ο νέος Πρόεδρος Κυριάκος Μπαμπασιδής μαζί με τους Κέντρο, [REDACTED] και [REDACTED] προχώρησε στην πληρωμή των αγροτών, των οποίων τα ΑΦΜ είχαν προηγουμένως μπλοκαριστεί: «.....Στην συνέχεια, σύμφωνα με τα όσα έχω ακούσει και διαβάσει, ο Μπαμπασιδής με τους νέους Διευθυντές Κέντρο, [REDACTED] και [REDACTED] προχώρησε στην αποδέσμευση και πληρωμή ΑΦΜ. Θεωρώ ότι, ειδικά η Κουρμέτζα στην Τεχνικών Ελέγχων έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτό λόγω της συνεργασίας της με τον Μπαμπασιδή, ως υπεύθυνη του γραφείου του και άνθρωπος της εμπιστοσύνης του. Επίσης ήταν εκείνη που ισχυριζόταν ότι είχε ελέγξει 2.500 αιγοπρόβατα στην εκμετάλλευσή του [REDACTED] μέσα σε ένα βράδυ.....». Αναφέρει τέλος για την [REDACTED] «...Θα ήθελα να σταθώ στην περίπτωση της υπαλλήλου [REDACTED] καθώς ήταν μεγάλη μου έκπληξη η αντίδραση που συνάντησα μέσα στο Διοικητικό Συμβούλιο από την [REDACTED] και τον Μπαμπασιδή για να προχωρήσουμε στην

διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης εις βάρος της συγκεκριμένης υπαλλήλου. Είχαν προκύψει πολύ σοβαρά ευρήματα για το ρόλο που είχε στην υπόθεση του εθνικού αποθέματος από το πόρισμα της επιτροπής, που είχε συσταθεί κατόπιν της αντίστοιχης εντολής του υπουργού Γ. Γεωργαντά. Ενώ τα ευρήματα της Επιτροπής ήταν ξεκάθαρα και ήταν περισσότερο από προφανής η ανάμειξη της στην υπόθεση του εθνικού αποθέματος, στο διοικητικό συμβούλιο συνάντησα συντονισμένη αντίσταση απέναντι σε κάθε προσπάθεια να διερευνηθεί η υπόθεση και να αναζητηθούν ευθύνες. Να σημειώσω, χωρίς να μπορώ να το διασταυρώσω, ότι φημολογούνταν πως την καθοδηγούσε ο Μπαμπασίδης».

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και στην από 13.3.2025 συμπληρωματική κατάθεση του μάρτυρα [REDACTED] ο οποίος αναφέρει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα για την απομάκρυνση του Ευ. Σημανδράκου από τον Ελ. Αυγενάκη: «.....Τον Οκτώβριο του 2023, νομίζω στις 20/10, ο Υφυπουργός ΑΑΤ κ. Κελέτης συνεχάρη τον πρόεδρο κ. Σημανδράκο για τις πληρωμές και του ζήτησε να τον βοηθήσει να συνταχθεί δελτίο τύπου του ΥΠΑΑΤ, σχετικά με την επιτυχή ολοκλήρωση των πληρωμών. Παρόλα αυτά, από τη Δευτέρα 23/10/2023, ο κ. Σημανδράκος άρχισε να δέχεται πιέσεις από την ηγεσία του ΥΠΑΑΤ να υποβάλει την παραίτησή του. Σημειώνω, ότι κατά την προκαταβολή του Οκτωβρίου 2023, ως Δ/ντής Τεχνικών Ελέγχων είχα αποστείλει αρχείο προς τις άμεσες ενισχύσεις και τη Δ/ση πληρωμών με τα ΑΦΜ των γεωργών προς δέσμευση. Επρόκειτο για εκατοντάδες ΑΦΜ από υποθέσεις, που είχαν ήδη διαβιβαστεί στις εισαγγελικές αρχές ή στην οικονομική αστυνομία, μεταξύ αυτών και τα 635 ΑΦΜ της υπόθεσης των ΕΛΤΑ..... Στις 28/12/2023 πραγματοποιήθηκε ΔΣ του ΟΠΕΚΕΠΕ, χωρίς σε αυτό να προεδρεύει ο κ. Σημανδράκος αλλά ο αναπληρωτής του κ. Μπαμπασίδης. Το ΔΣ αποφάσισε τη μετακίνηση 3 διευθυντών, της κ. [REDACTED] από Δ/ντρια άμεσων ενισχύσεων σε Δ/ντρια εσωτερικού ελέγχου, του κ. [REDACTED] από Δ/ντή Πληροφορικής σε Δ/ντή της ΠΔ Αττικής και Νήσων και εμού από Δ/ντή Τεχνικών Έργων σε Δ/ντή πληροφορικής. Στις θέσεις μας τοποθετήθηκαν αντίστοιχα ο [REDACTED] (άμεσων ενισχύσεων) και η [REDACTED] (Τεχνικών ελέγχων). Επίσης, τοποθετήθηκε η [REDACTED] από Δ/ντρια Αττικής και νήσων σε Δ/ντρια Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας, θέση που μέχρι τότε κατείχε η κ. [REDACTED] με παράλληλα καθήκοντα. Την ίδια μέρα επίσης ο κ.

Σημανδράκος υπέβαλε την παραίτησή του και τοποθετήθηκε πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ ο κ. Μπαμπασίδης.....».

Η νέα διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ διορίστηκε με απόφαση του ΥΠΑΑΤ Ελευθέριου Αυγενάκη στις 22.1.2024, υπό τον πρώην αντιπρόεδρο Κυριάκο Μπαμπασίδη. Στις θέσεις των αντιπροέδρων διορίστηκαν οι Ελευθέριος Ζερβός και Ιωάννης Κουρδής. Με την υπουργική απόφαση 502/41293/12.2.2024 του Ελ. Αυγενάκη, η οποία ακολούθησε την απόφαση 285/31.1.2024 του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι Διευθύνσεις α) Τεχνικών Ελέγχων και β) Απευθείας Πληρωμών και Αγοράς της Κεντρικής Υπηρεσίας καθώς και η επίβλεψη των περιφερειακών διευθύνσεων στα αντίστοιχα χαρτοφυλάκια τέθηκαν υπό τον Ελευθέριο Ζερβό, στενό προσωπικό συνεργάτη του Υπουργού Ελ. Αυγενάκη, ενώ ο [REDACTED] διορίστηκε υπεύθυνος για τις Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας και Πληροφορικής.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι ενώ δεν είχε ολοκληρωθεί ούτε η δικαστική διερεύνηση των σχετικών υποθέσεων ούτε καν η διενέργεια των διοικητικών ελέγχων, που είχε παραγγείλει ο Ευάγγελος Σημανδράκος πριν την εκδίωξή του από τον Ελ. Αυγενάκη, τα μέλη του επόμενου Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΕΚΕΠΕ, που ανέλαβε καθήκοντα στις 23.1.2024 φέρονται ότι αποδέσμευσαν τη πληρωμή των υπό έλεγχο Α.Φ.Μ., γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα τη λήψη επιχορηγήσεων από παραγωγούς, που δεν είχαν σχετικό δικαίωμα. Τη λήψη παράνομων επιχορηγήσεων διευκόλυναν οι ίδιοι, ως επί το πλείστον υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίοι είχαν συνδράμει στο παρελθόν και τα μέλη της προηγούμενης Διοίκησης υπό την προεδρία του Δημήτριου Μελά, έτσι ώστε οι έλεγχοι σε παραγωγούς, που αιτούνταν επιχορήγηση είτε για βοσκοτόπια με ζώα, είτε για βοσκοτόπια χωρίς ζώα, να μη καταλήγουν σε ευρήματα (υπ' αριθ. 611/28.3.2025 έγγραφο Ευρωπαϊκής Εντεταλμένης Εισαγγελέως).

Γ19. Σύμφωνα με τον Ευάγγελο Σημανδράκο, ο πρώην υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γ. Γεωργαντάς είχε εντοπίσει την λειτουργία ενός δικτύου ατόμων εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, το οποίο αντιστέκονταν έντονα στην εξυγίανση του Οργανισμού. Ανάλογη εμπειρία

καταθέτει και ο πρώην Πρόεδρος Γ. Βάρρας, ο οποίος αντιμετώπισε αντίστοιχη αντίσταση από τις ίδιες πηγές. Αυτή η διαπίστωση περί λειτουργίας μίας δομημένης εγκληματικής ομάδας φαίνεται να επιβεβαιώνεται από την καταρχήν αξιολόγηση των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών που υπεκλάπησαν και περιλαμβάνονται στην δικογραφία που απεστάλη στην Βουλή. Το περιεχόμενο των συνομιλιών αποδεικνύει ότι συγκεκριμένα υψηλόβαθμα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, συμπεριλαμβανομένων Προϊσταμένων Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Διευθύνσεων, πρόσωπα σε υψηλόβαθμες θέσεις ευθύνης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και υπεύθυνοι των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων, σύστησαν μία ομάδα, η οποία ενεργούσε οργανωμένα, με σκοπό να δημιουργήσουν ένα σύστημα απουσίας ελέγχων και να εξασφαλίσουν ή να διευκολύνουν την πληρωμή αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Υπάρχουν επίσης σοβαρές ενδείξεις παρέμβασης από τον Τεχνικό Σύμβουλο στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ, γεγονός γνωστό σε ορισμένους υπευθύνους του ΟΠΕΚΕΠΕ, έτσι ώστε να αλλάξει η πραγματική εικόνα των αιτήσεων, όπως και των σχετικών συνημμένων εγγράφων και για να παρουσιαστούν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί ως νόμιμοι δικαιούχοι των αγροτικών ενισχύσεων. Εκπρόσωποι των ΚΥΔ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως και μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου, συχνά μεσολαβούσαν στον Δημήτριο Μελά με σκοπό να εξασφαλίσουν την πληρωμή αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Αυτό το σύστημα, το οποίο εκμεταλλευόταν την έλλειψη αποτελεσματικών ελέγχων και το οποίο ενισχύθηκε μετά την απομάκρυνση του Γρ. Βάρρα, κυρίως κατά την προεδρία Δ. Μελά, ήταν που βρήκε απέναντί του ως Υπουργός ο Γεώργιος Γεωργαντάς και προσπάθησε να αντιμετωπίσει.

Μια συζήτηση μεταξύ του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, Δ. Μελά και του Στυλιανού Δρυ, στις 24.9.2021, είναι χαρακτηριστική του τρόπου, με τον οποίο ο πρώτος αντιλαμβανόταν την άσκηση των καθηκόντων του και επαληθεύει τις σχετικές παρατηρήσεις του Γρ. Βάρρα και του Ευ. Σημανδράκου. Μιλώντας ο Δ. Μελάς και ο [REDACTED] αναφέρονται σε μια γυναίκα ονόματι [REDACTED], και ο Μελάς λέει ότι ο [REDACTED] κανόνισε για εκείνη να λάβει δικαιώματα πληρωμής από το εθνικό αποθεματικό και ότι στην αίτηση ενίσχυσής της είχε

συμπεριλάβει βοσκοτόπια στα οποία υπήρχαν μόνο βράχια. Έκανε μάλιστα το ίδιο, όχι μόνο για αυτήν, αλλά επίσης για άλλους 800 «δικαιούχους». Ο Δ. Μελάς υπογραμμίζει ότι άνθρωποι από τη Κρήτη υπερέβησαν τα όρια και ότι το θέμα προσέλκυσε μεγάλη δημοσιότητα, έτσι ώστε να μην έχει εκείνη καμία βοήθεια από τον Υπουργό. Ο Μελάς, αναφερόμενος σε πολλά άτομα της ίδιας κατηγορίας, λέει πως είχαν δηλώσει βοσκοτόπια στις «ακτές της Νορμανδίας», σε βραχώδεις περιοχές «όπου όχι μόνο η βόσκηση είναι αδύνατη, αλλά ούτε οι κατσαρίδες δεν μπορούν να επιβιώσουν, και ότι αυτό φαίνεται σε φωτογραφίες». Ο [REDACTED] αναζητά να βρει ένα τρόπο «να σώσει τον εαυτό του, τον Μελά και όλο το σύστημα». Η ανωτέρω «δικαιούχος» έλαβε 27.000 ευρώ και υπήρχε η πιθανότητα να την καλέσουν για να τα επιστρέψει και η ίδια απαίτησε να παρέμβει ο Μελάς έτσι ώστε να μπορεί να διατηρήσει τα δικαιώματα πληρωμής της και να συνεχίσει να λαμβάνει αυτό το ποσό κάθε χρόνο. Απαίτησε το ίδιο και για άλλους 60 αγρότες. Από τη συζήτηση είναι φανερό ότι ο Δ. Μελάς ενώ έχει επίγνωση για τις απάτες σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν είναι διατεθειμένος να λάβει τα νόμιμα μέτρα για την απόσυρση της υποστήριξης, αλλά προσπαθεί να βρει κάποιον «πολιτικό» χειρισμό του προβλήματος και είναι διατεθειμένος να δώσει στους δράστες συμβουλές προκειμένου να κρατήσουν τα χρήματα που τους είχαν χορηγηθεί αδικαιολόγητα.

Γ20. Χαρακτηριστικά του δικτύου που περιγράφηκε παραπάνω, φαίνονται και στις καταγεγραμμένες συνομιλίες, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης. Από αυτές τις συνομιλίες καταδεικνύεται ότι μέλη της Διοίκησης του ΟΠΕΚΕΠΕ προσπαθούν να παρακάμψουν τις διαδικασίες ελέγχου, φτάνοντας στο σημείο ακόμη και να τιμωρήσουν υπαλλήλους που θεωρούν υπεύθυνους για τους ελέγχους αυτούς. Φέρεται να ενεργούν είτε κατόπιν εντολής του αρμόδιου Υπουργού, προκειμένου να αυξήσει την εκλογική του επιρροή, κάτι που πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης από την Βουλή, είτε με δική τους πρωτοβουλία για να διευκολύνουν αιτούντες αγροτικών ενισχύσεων που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, ώστε να λαμβάνουν παράνομα επιδοτήσεις.

Τυπικό παράδειγμα οι ακόλουθες συνομιλίες του Ελευθερίου Ζερβού, εξ απορρήτων του Ελευθερίου Αυγενάκη, ο οποίος φαίνεται να κανονίζει την κατά παράκαμψη της νομιμότητας πληρωμή σε φίλους του Υπουργού, εν γνώσει του τελευταίου:

(α) Στις 14.9.2024 (DVD 2), μιλώντας με τον [REDACTED]:

«Z: Ο [REDACTED] είναι βρώμα να τον ξέρεις.

B: Είναι βρώμα αλλά έχεις φίλο συ

Z: Τι;

B: Τον είχε φίλο ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ και συ.

Z: Εγώ δεν τον έχω φίλο, εμείς δεν πολυμιλούμε.

B: Εγώ βρε του 'λεγα ότι είναι βρώμα ο [REDACTED] τέλος πάντων.

Z: Εεε είναι, ναι είναι, είναι παρτάκιας να στο πώ αλλιώς.

B: Ναι

Z: Αύριο είναι εδώ πέρα ένα κοπέλι ο [REDACTED]

B: Ναι

Z: Τον έχεις ακούσει;

B: Τον έχω ακούσει

Z: Λοιπόν αυτός είναι άνθρωπος του Λευτέρη, αυτός είναι κανονικός φίλος του Λευτέρη, όμως δεν είναι γιαλατζή και είναι από τα μεγάλα ΚΥΔ.

B: Ναι

Z: Είναι μετά το [REDACTED] είναι αυτός.

B: Το πρόβλημα είναι ότι πρέπει να τον επιάσεις τον [REDACTED] να δούμε τι δικαιώματα έχει να μην παίρνουν οι Ζωνιανοί, να τα πάρουν με δέκα ευρώ, να σου κανονίσω εγώ να τα πουλήσουμε με 30 ευρώ.

Z: Άκουσε, άκουσε με λίγο θα πα, αύριο θα σου κάνω εγώ με τον [REDACTED] θα μιλήσετε μαζί, θα τα κανονίσετε και θα δούμε τα υπόλοιπα».

(β) Στις 17.10.2024 σε ομαδική κλήση με τον [REDACTED] και τον [REDACTED]:

«Π: Έλα φίλε.

Z: Σ 'ακούει ο [REDACTED] είναι στη γραμμή, ο [REDACTED]

Π: Αα.

Z: [REDACTED]

K: Καλημέρα.

Π: Έλα [redacted] Καλημέρα. Τι κάνεις;

Κ: Ωραία.

Π: Έπρεπε να σε μεθύσουμε προχθές στο τραπέζι του ΑΥΓΕΝΑΚΗ καλά

Κ: Ναι.

Π: Θα κλείσουμε το θέμα.

Π: Τι γίνεται;

Ζ: Αυτός, αυτός ήταν ο οδηγός. Γι' αυτό δεν έπινε.

Π: (γέλια) Καλά είσαι;

Κ: Ωραία.

Π: Ρε φίλε μου είχε τάξει ο [redacted] κάτι μεταβιβάσεις σ' εμένα, ότι θα, είχε πει ο Λευτέρης ότι θα' δινες εσύ, και έχω τη κόρη μου τώρα εκεί, ένα σύντεκνο μου κάτι ξαδέρφια και πάνε οι μέρες...

Κ: Πόσα στρέμματα θες;

Π: Ε δεξ. Θέλω ρε παιδί μου, όσα, όσα έχεις. Είναι ξαδέρφια μου, οι σύντεκνοι, η κόρη μου.

Κ: Ε περιμ, περίμενε, περίμενε. Πόσα, ε, πόσα θέλεις; Μη λες όσα έχω.

Π: Ρε παιδί μου οσ, πόσο τε, πόσα έχεις εσύ; [redacted] πεντακόσια;

Κ: Πεντακόσια θα σου βρω.

Ζ: Θες.

Π: Ωραία ότι μου βρεις. Ότι μου βρεις [redacted] Θα μιλήσουμε με τον [redacted] που να ξέρει ο [redacted]; ότι θα τις πάρω εγώ. Να πάνε στα ονόματα...

Ζ: [redacted]: [redacted]

Κ: Ναι

Ζ: [redacted] μ' ακούς;

Ζ: Θέλω να τον βοηθήσεις τον [redacted] γιατί μιλήσαμε και με τον Λευτέρη τώρα. Ο [redacted] είναι δικός μας άνθρωπος, ο κι εντάξει, επειδή δεν μπορούν αν βρούν και είσαι εσύ φίλος και σου χω και εμπιστοσύνη.

Κ: Ντάξει.»

(γ) Στις 17.10.2024 (DVD 16), μιλώντας και πάλι με τον [redacted] ζητά να τακτοποιήσει τους φίλους του Ελ. Αυγενάκη:

«Ζ: Έλα

Κ: Έλα. Τι θες να κάνω;

Z: Έλα. Ναι, ναι βοήθα τον, είναι του Λευτέρη άνθρωποι αυτοί ναι. Αυτοί είναι εε.

K: Θα

Z: Είναι, είναι δικοί μας.

K: Θα κόψω απ' τον τέτοιον

Z: Από ποιόν;

K: Απ' τον

Z: Εε ντάξει

K: Κοίταξε, να σου πω κάτι;

Z: Κόψε λίγα από

K: Ο ζήτησε τρεις χιλιάδες στρέμματα. Έτσι;

Z: Άσε ρε μαλάκα που, νταξ. Σιγά μη, μη ζητήσει τον κόσμο όλο.

K: Τον δώσω δύο και χίλια στον άλλο άμα θες μπορώ

Z: Μμ μμ. Ναι ναι κάντο έτσι, κάντο έτσι ναι. Δυο και να τους καλύψουμε όλους. Κι α του πω γω του...

K: Ναι

Z: ... Λευτέρη ότι τους καλύψαμε όλους να το ξέρει...»

Γ21. Ιδιαίτερη αναφορά χρήζει η περίπτωση του ανωτέρω παραγωγού από την Κρήτη και εκ των πρωταγωνιστών του κυκλώματος σύμφωνα με τη δικογραφία. Ο και πολυάριθμα μέλη της οικογένειάς του συμπεριλαμβάνονται σε πολλές καταγγελίες, σύμφωνα με τις οποίες δήλωναν ψευδή και υπερβολικό αριθμό ζώων, καθώς και επιλέξιμες εκτάσεις εκτός Κρήτης, στα νησιά Χίος και Πάρος, ενώ υποστηρίζονται από υψηλόβαθμα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, την ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ- και σύμβουλο του Υπουργού ΑΑΤ Μ. Βορίδη, ο οποίος είχε διατελέσει υποψήφιος βουλευτής (ενν. προφανώς τον – βλ. την υπάρχουσα στη δικογραφία υπ' αριθ. 677/10.4.2024 καταγγελία). Τόσο ο υπεύθυνος Αντιπρόεδρος επί προεδρίας Ευ. Σημανδράκου και μετέπειτα Πρόεδρος Κ. Μπαμπασίδης, όσο και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης Γεώργιος Στρατάκος, επέμεναν να πληρωθούν τα μέλη της οικογένειας. Μάλιστα, ο Κ. Μπαμπασίδης επιβεβαίωσε εγγράφως ότι «μετά από συστημικό/συστηματικό έλεγχο στα συνημμένα 21 ΑΦΜ, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν γη εκτός Κρήτης, τους έχει

αποδοθεί ποσοστό κοινοτικών βοσκοτόπων, επομένως ίσως δεν απαιτείται διοικητικός έλεγχος», ενώ ο Σημανδράκος είχε διατάξει τέτοιο έλεγχο.

Τελικά, τα μπλοκαρισμένα ΑΦΜ της οικογένειας [REDACTED] δεν πληρώθηκαν το 2024, μετά από σχετικό ενημερωτικό σημείωμα της 30ης Νοεμβρίου 2023 από την [REDACTED] τότε Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς, στο οποίο αναφερόταν ότι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεν είχαν υποβληθεί εγκαίρως. Όπως σημείωσε χαρακτηριστικά ο Ευάγγελος Σημανδράκος στην κατάθεσή του, ο [REDACTED] ισχυρίστηκε ότι ο Κυριάκος Μπαμπασίδης του είπε πως δεν μπορεί να πληρωθεί «αν η [REDACTED] δεν καταπιεί το ενημερωτικό σημείωμα».

Στις παρακολουθούμενες επικοινωνίες της υπόθεσης με αριθμό 687/2024, ο [REDACTED] εμφανίζεται να επιρρίπτει ευθύνες στην υπεύθυνη του ΟΠΕΚΕΠΕ, [REDACTED] σχετικά με τους ελέγχους που διεξήχθησαν σε σχέση με την αίτηση πληρωμής του ιδίου και άλλων μελών της οικογένειάς του. Όπως ανέφερε σε μια συνομιλία με το Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Στρατάκο, οι ελεγκτές θα έβαζαν την οικογένειά του να επιστρέψει 200.000 ευρώ (DVD 16, αριθ. 4064, 18-10-2024, 08.43). Σχετικές αναφορές του [REDACTED] στη [REDACTED] σε συζητήσεις του με τον Ελευθέριο Ζερβό και τον Γεώργιο Στρατάκο έχουν καταγραφεί αντίστοιχα στο DVD 29, αριθ. 11579, 15-11-2024, 15:13 και στο DVD 28, αριθ. 6639, 14-11-2024, 8.11.34'. Στο τέλος της δεύτερης συνομιλίας, ο [REDACTED] ρωτά τον Γεώργιο Στρατάκο αν «έκαναν κάτι για την υπόθεση [REDACTED]», υπονοώντας προφανώς ενέργειες για την απομάκρυνσή της από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο [REDACTED] επίσης φαίνεται να ενδιαφέρεται για την αντικατάσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελέα [REDACTED] από το γραφείο της ΕΡΡΟ στην Αθήνα, επειδή η εισαγγελική λειτουργός είχε ορίσει την [REDACTED] ως εμπειρογνώμονα σε προκαταρκτική δικογραφία που χειριζόταν η ίδια. Κατά τη συνομιλία του με τη [REDACTED] Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης του ΟΠΕΚΕΠΕ, την ενημερώνει λεπτομερώς για τις ενέργειες εναντίον της [REDACTED] από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ, Κυριάκο Μπαμπασίδη, για τις οποίες, όπως λέει, έχει άμεση πληροφόρηση. Η [REDACTED] εκφράζει την ανησυχία της μήπως χάσουν

κάποια στιγμή την πολιτική κάλυψη του Ελ. Αυγενάκη, ενώ στη συνέχεια ο [REDACTED] την ενημερώνει για παρέμβαση που έκανε στον Μ. Βορίδη, ο οποίος φέρεται πως επικοινωνήσε με τον Υπουργό Δικαιοσύνης Γ. Φλωρίδη με σκοπό την απομάκρυνση της εισαγγελέως από τη θέση της. Η συνομιλία καταγράφηκε στο DVD 20, με αριθμό σειράς 4975, στις 25-10-2024, ώρα 12:11:04 και το πλέον χαρακτηριστικό σημείο της είναι το εξής:

Z: Μην μας αφήσει και φύγει ο Αυγενάκης. Τι θα γίνει.

Ξ: Όχι ρε, όχι ρε μου είπε ο Μάκης μέχρι κόκκαλο. Μου πε ο Μάκης στείλτονε μου λέει σε μένα αύριο, σήμερα δηλαδή. Και πήρε και τον Φλωρίδη. Αν δεν ξεκλωώσουν τώρα την [REDACTED] από εκεί έχουμε θέμα. Κατάλαβες;

Z: Μπορούνε; Αφού είναι Ευρωπαϊά, δεν είναι στην δικαιοδοσία.

Ξ: Ελληνίδα, Ελληνίδα είναι και τοποθετείται από το Υπ. Δικαιοσύνης.

Σε άλλες συνομιλίες του, ο [REDACTED] αναφέρεται σε «μήνυση» (πιθανόν εννοεί αγωγή) που έχει καταθέσει κατά της [REDACTED] και του [REDACTED] και είναι εξοργισμένος μιλώντας με τον εξ απορρήτων του Υπουργού Ελευθέριο Ζερβό επειδή ενώ ο Ελευθέριος Αυγενάκης τον είχε βάλει να κάνει την μήνυση και μάλιστα προσφέρθηκε να του βάλει και δικηγόρο στη συνέχεια δεν τον υποστήριξε επαρκώς. Φαίνεται πως ο [REDACTED] φοβάται αντίθετη αγωγή της [REDACTED]. Ο στόχος όλων αυτών των κινήσεων, που ενορχηστρώνει ο ίδιος ο Υπουργός, φέρεται να είναι η απομάκρυνση και ο διωγμός ενοχλητικών υπαλλήλων που θέτουν σε κίνδυνο την δράση του κυκλώματος. Οι σχετικές συνομιλίες έχουν ηχογραφηθεί : α) στο DVD 29, με σειριακό αριθμό 11579, 15-11-2024 στις 15.13.43' και β) στο DVD 34, με σειριακό αριθμό 8249, 28-11,2024, 8.32.38'.

Χαρακτηριστικός είναι ο ακόλουθος διάλογος της 15.11.2024 (DVD 29):

«Ξ: Και καταστράφηκα απίς και μπήκε ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ.

Z: Μισό λεπτό.

Ξ: Με βάνει και κάνω της [REDACTED] τη μήνυση.

Z: Περίμενε ρε φίλε, μισό λεπτό, μη φωνά, μη φωνά.

Ξ: Και αρνείται πως έκαμα τη μήνυση.

Z: Να μη φωνάζεις. Μα μη φωνάζεις τώρα, μη φωνάζεις.

Ξ: Αρνείται. Άκουσε να δεις ZEPBE.

Z: Ρε συ μισό λεπτό, όχι γιατί, γιατί επιμένεις.

Ξ: Ούτε παρέα κάναμε, ούτε κολλητοί είμαστε.

Z: Μα περίμενε γιατί επι, γιατί επιμένεις ότι;

Ξ: Εσύ με πήρες την άλλη φορά.

.....

Ξ: Εγώ έκαμα τη μήνυση, εγώ έκαμα τη μήνυση στη [redacted] με το [redacted]. Και τη βάλατε και αυτή στο αρχείο έτσι;

Z: Ποιος σου είπε εσένα ότι δεν κάνουμε τους ελέγχους;

Ξ: Τη μήνυση δεν θα μου κάνει διακόσιες ενενήντα χιλιάδες αγωγή η [redacted] και λέει ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ πως δεν ξέρει λέει αν έκαμα. Αυτός που ήθελε να μου βάλει δικηγόρους να την κάνω.

Z: Λοιπόν

Ξ: Είπε ότι δεν ξέρει λέει αν έκανα.

Z: Εγώ σου εξήγησα.

Ξ: Αν έκανα

Z: Πως έγινε το

Ξ: Θα γελάσουμε»

Όπως αναφέρεται στην από 12.6.2025 Πρόταση των Ευρωπαίων Εισαγγελέων, αυτή η αγωγή κατατέθηκε, πράγματι, από τον [redacted] ενάντια στη [redacted] και στον [redacted], που αναφέρθηκαν από τον Ευάγγελο Σημανδράκο ως δύο από τα μέλη της μικρής ομάδας, στην οποία βασιζόταν όταν ήταν Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ. Η πάση θυσία εκδίωξη της [redacted] (καθώς συνεργαζόταν με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία) φαίνεται πως ήταν από τις βασικές προτεραιότητες του εγκληματικού κυκλώματος, καθώς το θέμα της συζητείται σε αρκετές συνομιλίες. Σε επικοινωνία [redacted] – Μπαμπασίδη, επί υπουργίας Τσιάρα, αναφέρονται τα ακόλουθα (2.10.2024, DVD 10):

«...Μπαμπασιδής: η κυρία [] ζητάει να την παραπέμψω στον Υπουργό, λέει

[] και;

Μπαμπασιδής: Επειδή την παρέπεμψα στο Πειθαρχικό εγώ. Πάρ' τα αρχ.. μου τώρα.

[]: τι ζητά;

Μπαμπασιδής: να, να ενημερωθεί ο υπουργός ότι την βγάξω σε Πειθαρχικό,. Τώρα που θα την βγάλω κι απ' έξω, ας ενημερωθεί ότι θέλει, τελείωσε αυτό.

[]: α, να ενημερωθεί ο υπουργός

Μπαμπασιδής: ναι, ναι

[] α, για να βάλουμε τον Αυγενάκη να πάρει τον Υπουργό, ε; Τον έχει γράψει στα αρχιδ... του τον Αυγενάκη...».

Σε συνομιλία μεταξύ [] και του Γ.Γ. του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκου (28.11.2024, DVD 34), ο πρώτος παραπονείται και πάλι για τη συμπεριφορά του Ελ. Αυγενάκη απέναντί του, καθώς παρά το ότι ο Ξυλούρης έκανε την μήνυση σε βάρος της [] ο Υπουργός φαίνεται να μην το αναγνωρίζει, ενώ φαίνεται να έχει και κοινωνικές επαφές μαζί της, ενώ ο Γ. Στρατάκος φαίνεται να συμφωνεί:

«...ΞΓ: Σου 'πα ότι με πήρε τηλέφωνο ο Ζερβός;

ΣΓ: Εσένα;

ΚΓ: Ναι

ΣΓ: Πότε

ΞΓ: Είναι, στο 'χω πει ρε μαλάκα. Είναι μία βδομάδα.

ΣΓ: Α ναι και 'γω δεν έκανα τίποτα και τα λοιπά.

ΞΓ: Ναι και αα και εε και δώσε μου τα ΑΦΜ να τα ελέγξω να δω.

ΣΓ: Ναι

ΞΓ: Να σου δώσω του λέω τα ΑΦΜ να τα πας στον Ευρωπαϊό εισαγγελέα όσα δεν επήγε η [] να τα πας; Από που κι ως που του λέω κουβεντιάζετέ και πιέτε και φάετε. Με την [] και τον Γεωργαντά. Ποιος τα λέει αυτά. Εμένα δεν θα μου λες ποιος τα λέει του λέω ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ, ο ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ, ο ΣΗΜΑΝΔΡΑΚΟΣ, η

██████████ φάγανε στην Κηφισιά, αν ήσουν εσύ ο ██████████ ήταν ένας Αντιπρόεδρος δεν το ξέρω, εμένα βάζετε ρε μπροστά; Να λέει ξέρεις λέει ο, ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ δεν ήξερε που 'χει κάμει τη μήνυση. Δεν ήξερε;

ΣΓ: Ωωω είναι μαλάκας.

ΞΓ: Δεν ήξερε; Ρε μαλάκα τρελαίνεσαι έτσι;

ΣΓ: Ναι

ΞΓ: Δεν 'ήξερε; Μπορεί λέει να το ξέχασε. Εγώ βρε δεν του πήγα τη μήνυση και του την έδωσα; Και του 'πα βγάλε την από εντεταλμένο σύμβουλο του Ευρωπαϊού Εισαγγελέα. Να γίνει ξέρεις. Θα τα διορθώσω θα τα φτιάξω. Εσύ δεν εξήτησες του λέω να ελεγχτώ του είκοσι τρία; Εσύ δεν εξήτησες την Παραμονή του Πάσχα; Για καλό λέει το έκανα επειδή ήσOUNA κοντά στον Υπουργό είπα τα ΑΦΜ σου και του ██████████ τα ΑΦΜ να ελεγχθούνε...»

Επίσης, σε συνομιλία μεταξύ του Κυριάκου Μπαμπασιδή, που έλαβε χώρα στις 21-11-2024 στις 16.06' και καταγράφηκε στο DVD 31, γίνεται αναφορά σε άλλη δικηγόρο, αναφερόμενη ως «Σωτηρία», που ακολουθώντας προφανώς τις οδηγίες του Μπαμπασιδή συνέταξε εξωδικαστική δήλωση ενάντια στην Π. ██████████ για χάρη του ██████████ σε μια περίοδο κατά την οποία ο ίδιος (Μπαμπασιδής) ήταν Πρόεδρος του Οργανισμού και αφορά τα περίφημα έγγραφα που η υπάλληλος είχε κλειδώσει στο προσωπικό της ερμάριο ώστε να μην αφαιρεθούν από τα μέλη του κυκλώματος. Η εν λόγω υπάλληλος ήταν ένα μεγάλο άγχος για τον Κυριάκο Μπαμπασιδή και στο τέλος της συνομιλίας ο ██████████ του δίνει κουράγιο λέγοντας ότι έχει ραντεβού με τον Μ. Βορίδη και κάποιον «άλλο» ώστε να λύσουν το εν λόγω πρόβλημα και να «ηρεμήσει» ο Μπαμπασιδής:

«Μ: Μου λέει ο ██████████;) αυτό το παιδί, λέει εγώ που το είδα, λίγο κρυφά, κλεφτά, έχει όλες μου λέει τις ιεραρχικές που ψάχνουμε, γιατί είδα ένα κουτάκι που έγραφε με γράμματα ιεραρχικές.

Ξ: Πω ρε π@@@@@ μου.

Μ: Οτι μου λέει είδα δυο τρεις στα κλεφτά ιεραρχικές απ' την Κοζάνη πάνω από διακόσιες, τριακόσιες χιλιάδες η κάθε μια ██████████

Ξ: Πωωω.

M: Του Σημαντράκου και μου λέει, και έχει και σίγουρα ένα χαρτί που έγραφε ΑΦΜ σωστά.

Ξ: Φαντάσου τώρα τι μπόμπα θα βγάλει στον αέρα, έτσι;

M: Ε ναι.

Ξ: Τώρα είναι η ώρα να τους τελειώσουνε.

M: Ε ναι.

Ξ: Τώρα πρέπει ο Ευρωπαϊκός Εισαγγελέας να τους μαζέψει.

M: Τώρα αύριο θα της στείλουμε εξώδικο, ελάτε τάδε του μηνός να ανοίξουμε το ερμάριο και θα τους κοινοποιήσω εκεί. Θα στείλω τον επιμελητή στην Εισαγγελέα, ότι την ψάχνει να της τον επιδώσει και μου είπαν ότι συχνάζει εδώ.

Ξ: Ναι ε;

M: Τώρα ναι, ναι, ναι. Το έβαζα ήδη, από αύριο το πρωί δέκα – μια θα 'ρθει ο επιμελητής και θα το πάει εκεί, να την ψάξει.

Ξ: Ωω θα σκάσει μπόμπα μεγάλη τώρα, όλα τα έγγραφα.

M: Ε βέβαια θα σκάσει μπόμπα. Εν τω μεταξύ οι Αντιπρόεδροι Αφαντοι.

Ξ: Ναι ε;

M: Αφαντοι.

Ξ: Αφού είναι στο παιχνίδι μέσα ρε.

M: Ναι ρε συ.

Ξ: Τα 'χουνε βρει μετά αυτοί.

M: Αφαντοι. Ναι οι Αντιπρόεδροι άφαντοι και η άλλη η μ@@@@@@@@ να μου κάνει, είναι προσωπικό σου, άκου προσωπικό λέει.

Ξ: Η [REDACTED]

M: Ναι.

Ξ: Ναι μωρέ 'νταξ. Η [REDACTED] ήταν εισπρακτικός μηχανισμός, έτσι;

M: Ναι, ναι, ναι.

Ξ: Εισπρακτικός μηχανισμός, τέλος πάντων, μη μασάς. Όχι θέλει λίγη ψυχραιμία ακόμη να τα λύσουμε. Εμείς έχουμε ραντεβού την Τετάρτη με τον Βορίδη με τον άλλον. Να τα λύσουμε, να ξεβρωμίσεις και συ να φύγεις από αυτό το άγχος».

Από το σύνολο των καταγεγραμμένων συνομιλιών του [REDACTED], που υπάρχουν στην δικογραφία και που πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω προκαταρκτικής ποινικής διερεύνησης προς επαλήθευσή

τους σε συνδυασμό με τα αντικειμενικά πραγματικά περιστατικά και έγγραφα, με τα οποία συνδέονται προκύπτει: α) Η μεγάλη άνεση, με την οποία εμφανώς συνομιλεί με τους διοικούντες τον ΟΠΕΚΕΠΕ (Μπαμπασίδη, Ζερβό και λοιπά στελέχη), οι οποίοι μάλιστα σχεδόν ποτέ δεν του φέρνουν αντίρρηση, σαν να διοικεί ο ίδιος τον Οργανισμό, β) Η άμεση και ευχερής πρόσβαση που έχει στην πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ και η στενή σχέση του τόσο με τον Μ. Βορίδη, όσο και τον Ελ. Αυγενάκη, αλλά και με τον Γ.Γ. Στρατάκο, με τους οποίους φέρεται να συνεννοείται ακόμα και για ενέργειες σε βάρος των συμφερόντων του ΟΠΕΚΕΠΕ και της νομιμότητας, όπως λ.χ. ο διωγμός υπαλλήλων και της αρμόδιας εισαγγελέως, αλλά και η παρεμπόδιση ελέγχων, γ) Ότι πολλές από τις συνεννοήσεις έχουν γίνει μέσω κρυπτογραφημένων εφαρμογών όπως το WhatsApp, με αποτέλεσμα η συνομιλία της δικογραφίας να παρίστανται ως η «κορυφή του παγόβουνου».

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της άνεσης, είναι οι συνομιλίες του [REDACTED] με τον Γ. Γ. του ΥΠΑΑΤ Στρατάκο στις 14.11.2024 (DVD 28), όπου του παραπονείται για την ζημιά που έχει υποστεί από τους ελέγχους της [REDACTED], λέγοντας ότι «...είκοσι, είκοσι ένα, είκοσι δύο, θα βεβαιώσει και αυτή από τρεις χρονιές τα ίδια. Καταλαβαίνεις έτσι; Θα πάει βάση του Ηρακλείου τα ίδια, τι είχαμε τι χάσαμε. Τέσσερις χρονιές από εκατόν είκοσι, πεντακόσια χιλιάδικα στα σπίτια μας. Δεν υπάρχουν δικαιώματα, τελειώνουμε. Δηλαδή αυτή η [REDACTED] ρε μαλάκα, ειλικρινά αυτή η [REDACTED] αν την είχα σκοτώσει τώρα θα ήμουν έξω. Θα είχανε φάει και ένα πενηντάρι οι δικηγόροι και είμαστε εντάξει...» χωρίς καμία αντίδραση από τον συνομιλητή του, καθώς και με τον Κ. Μπαμπασίδη στις 21.10.2024, 22:31, όπου ζητά από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ να αποσύρει τους ελέγχους που τον αφορούν και του αναφέρει ότι έχει ραντεβού με τον Μ. Βορίδη για να τα λύσουν όλα.

Στις 12.9.2024 έχει καταγραφεί συνομιλία μεταξύ [REDACTED] – Μπαμπασίδη, το περιεχόμενο της οποίας πρέπει ομοίως να αποτελέσει αντικείμενο ειδικότερης διερεύνησης, καθώς αναφέρονται κατά το σημαντικότερο μέρος της τα εξής:

«Ξ. Δεν θέλω να μιλάω από τα τηλέφωνα, πήρανε πάνω από έξι εκατομμύρια, πάνω από έξι εκατομμύρια μέσα στη θητεία τους από αυτές τις πληρωμές.

Μ. Ναι ρε συ σου λέω μα

Ξ. Έξι εκατομμύρια ευρώ.

Μ. Μα αφού της είπε της υπαλλήλου, ξέρω ότι το είπε ο Υπουργός.

Ξ. Α ναι

.....

Ξ. Ρε συ, αλλά θα σου τα πω από κοντά, πάνω από έξι εκατομμύρια λογαριάσανε το σύστημα Αυγενάκη από τις πληρωμές που έκανε από κει τα Λίντερ τουτανά.

Μ. Θα τρελαθώ ρε συ, αλλά το [REDACTED] δεν τον περίμενα τόσο κω

.....»

Ξ. Τέλος πάντων, εφόσον στέκει το Μαξίμου και στέκει κι ο Μάκης είσαι βράχος που δεν πέφτει. Λοιπόν πάτα εκεί να τα γαμήσεις όλα.

Στις 18.11.2024 ο Κ. Μπαμπασίδης έχει καταγραφεί να συνομιλεί με την αρμόδια Διευθύντρια [REDACTED] ζητώντας ευνοϊκή μεταχείριση της οικογένειας [REDACTED] κατά τους ελέγχους και εκείνη του αναφέρει ότι την έχει ήδη πάρει και ο Γ.Γ. του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκος. Μια ώρα αργότερα, ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ τηλεφωνεί και στον αρμόδιο για τους ελέγχους στην Πιερία Κ. [REDACTED] ζητώντας του να αναλάβει ο ίδιος τον έλεγχο στην θέση των ελεγκτριών που τον κάνουν, καθώς για την περίπτωση [REDACTED] ενδιαφέρονται υψηλά ιστάμενα πρόσωπα (ερωτάται χαρακτηριστικά από τον Αναγνώστου: «Πιέζουνε πολιτικάντηδες μεγάλοι από πίσω; (γέλια) και απαντά «Πολύ μεγάλοι» «Σώπα ρε, τι είναι, Υπουργοί;» και του απαντά «Είναι πολιτικοί, είναι, ναι, ε ναι...».

Αντίστοιχο είναι το περιεχόμενο και συνομιλίες του ίδιου του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκου, ανθρώπου του στενού περιβάλλοντος και της απόλυτης εμπιστοσύνης του Μ. Βορίδη, με τον [REDACTED] στις 20.10.2024, όπου και οι δύο αναφέρονται στον τέως ΥΠΑΑΤ ως «μεγάλος» και συνεννοούνται για το πώς θα τον βοηθήσει να πληρωθεί (καθώς τα ΑΦΜ της οικογένειάς του

είχαν κατά τα ανωτέρω παγώσει): «..... Γ. Στρατάκος: Να στείλεις στην [redacted] τα χαρτιά σου - [redacted] με έχουν κόψει – Γ. Στρατάκος: Αν δεν τα στείλεις θα πουν «δεν υπάρχουν χαρτιά», να πάρει ο μεγάλος και τον Τσιάρα, τον έχει πάρει ο Πιερρακάκης, να τον πάρει κι ο μεγάλος τον Τσιάρα...».

Συναφής είναι και η συνομιλία τρεις μέρες αργότερα, μεταξύ των ίδιων προσώπων, όπου εκτός από τον «μεγάλο» (που εμφανίζεται ως πολύ πιο σπουδαίος από τον Υφυπουργό ΑΑΤ Χ. Κέλλα), αναφέρεται ως εκ των προσώπων που μεσολαβούν υπέρ τους προς τον Κ. Τσιάρα και ο υπουργός Κυριάκος Πιερρακάκης:

«...Στρατάκος: Εγώ Τρίτη θα μαι Θεσσαλονίκη. Θα της ζητήσω να έρθει εκεί. .. Θα της πω και το ποίημα από κοντά, όχι από το τηλέφωνο.

[redacted]: Είπε μωρέ η [redacted] πως θα τα στείλει αύριο.

Στρατάκος: Να την πάρεις ένα τηλέφωνο έτσι; Λοιπόν να την πάρει η [redacted] ένα τηλέφωνο και να της πει το κινητό σου μου το δώσει ο Στρατάκος

[redacted]: ναι

Στρατάκος: Και μου πε να σου πω ότι θα τα στείλω την ταδε μέρα, ντάξει;

[redacted]: Ε κωλόπαιδα μπλέξαμε, εμπλέξαμε με τον πουστ τον Αυγενάκη.

Στρατάκος: ναι

[redacted]: Το λαμόγιο, μπήκανε με τον ..., όλα τα παιχνίδια να πούμε.

Στρατάκος: Με τον μεγάλο έχεις μιλήσει;

[redacted]: Όχι

Στρατάκος: Πες του να πάρει ένα τηλέφωνο

[redacted]: Να πάρει ποιον, τον Τσιάρα;

Στρατάκος: ναι, ναι ρε

[redacted]: Τον ακούει;

Στρατάκος: ναι ναι

[redacted]: Την Τετάρτη

Στρατάκος: Δηλαδή τον έχει πάρει ο Πιερρακάκης, να τον πάρει και ο μεγάλος για να μπορέσω εγώ τη Δευτέρα να πάω στο γραφείο του, να του το πω, ξέρω ότι σ' έχουν ενοχλήσει από δω κι από δω γι αυτόν τον άνθρωπο. Λοιπόν το παίρνω πάνω μου να το λύσω; Και άμα μου πει ναι άστα μετά, τι θα κάνω δική μου δουλειά. Γιατί αλλιώς θα κινηθώ να απειλήσω κι αλλιώς θα κινηθώ μόνος μου, το καταλαβαίνεις.

██████: Ο █████ ρόλο παίζει;

Στρατάκος: Όχι ρε μαλάκα, τι να παίζει

██████: Τίποτα

Στρατάκος: κάνε λίγο αυτή την κίνηση

██████: θα την κάνω και θα σε πάρω το βράδυ

Στρατάκος: Και πες του μου πε και ο █████ ρε παιδί μου, μίλησα με τον █████ και μου πε, να χει ένα τέτοιο και από τον Υπουργό, γιατί αλλιώς θα κινηθεί σε μια περίπτωση, αλλιώς θα κινηθεί στην άλλη. Γιατί αν μου δώσει το οκ, εγώ θα πάω πάνω και θα κάνω φασαρία.

██████: Ναι

Στρατάκος: Αν δεν μου δώσει το οκ θα πάω πάνω στο ψιλό έτσι, ψιλό γιουβέτσι, εντάξει;»

Γ22. Δυστυχώς για τον ίδιο, οι έλεγχοι, για τους οποίους θεώρησε ο █████ █████ υπεύθυνη την █████ πραγματι διεξήχθησαν υπό την πίεση της δικαστικής έρευνας και αιτημάτων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για πληροφορίες και οδήγησαν σε σημαντικά πορίσματα σε βάρος του ιδίου και της οικογένειάς του (περί τα 20 ΑΦΜ):

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 32786/3-6-2024 εντολή του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Κυριάκου Μπαμπασίδη, η Περιφερειακή Διεύθυνση Κρήτης διατάχθηκε να διενεργήσει ειδικό διοικητικό έλεγχο σε 20 παραγωγούς/μέλη της οικογένειας █████ για το έτος 2023. Όπως προκύπτει από το σχετικό έγγραφο, η εντολή αυτή δόθηκε έπειτα από αίτημα της Εισαγγελίας ΕΡΡΟ Αθηνών (29/4/2024) για πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω παραγωγούς, με αποτέλεσμα ο Κ. Μπαμπασίδης να μην έχει άλλη επιλογή. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε, και σύμφωνα με την έκθεση με αριθ. πρωτ. 78309/10-12-2024 της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης, διαπιστώθηκε εκτεταμένη απάτη στις αιτήσεις πληρωμών. Συγκεκριμένα, έντεκα από τους ελεγχθέντες της οικογένειας █████ είχαν ζητήσει πληρωμές για το 2023, ενεργοποιώντας δικαιώματα χωρίς να κατέχουν τα αντίστοιχα στρέμματα. Είτε είχαν δηλώσει ενοικιαζόμενα αγροτεμάχια με εκμισθωτές άλλους συγγενείς τους (που και αυτοί τα είχαν δηλώσει ως ιδιόκτητα), είτε δεν είχαν τίτλους ιδιοκτησίας, είτε διέθεταν τίτλους για πολύ μικρότερες εκτάσεις. Αποτέλεσμα ήταν όλα τα δηλωμένα αγροτεμάχια, εκτός από τα δημόσια βοσκοτόπια που τους είχαν κατανεμηθεί

στο πλαίσιο της «τεχνικής λύσης», για την οποία είχαν λάβει ενίσχυση, να απορριφθούν. Για τους υπόλοιπους 9 ελεγχθέντες, οι ίδιες παραβιάσεις βρέθηκαν σε μεγάλη έκταση. Σαν αποτέλεσμα έλαβαν πληρωμές μόνο για τη γη την οποία όντων κατείχαν, η οποία ήταν σημαντικά μικρότερη από τη δηλωμένη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τρεις από αυτούς ψευδώς δήλωσαν εκτάσεις εκτός Κρήτης, συγκεκριμένα στα νησιά της Χίου και της Πάρου.

Περαιτέρω, με την εντολή 50003/23-8-2024 ανατέθηκε ειδικός διοικητικός έλεγχος για τις χρονιές 2020-2023 σε ένα σύνολο των 836 αιτούντων για εθνικό απόθεμα για τις χρονιές 2020 - 2023, οι οποίες συμπεριλάμβαναν 19 από τα 20 ΑΦΜ της οικογένειας [REDACTED]. Τα αποτελέσματα της [REDACTED], της [REDACTED], της [REDACTED], της [REDACTED] και του [REDACTED] εκκρεμούν ακόμη. Τα αποτελέσματα των ελέγχων των άλλων μελών της οικογένειας μπορούν να συμπτυχθούν ως εξής: α) Έκθεση ελέγχου υπ' αριθ. 80709/19-12-2024 της Περιφερειακής Διεύθυνσης Μακεδονίας και Θράκης για τις χρονιές 2020-2023 για τον [REDACTED] και την [REDACTED], που δεν παρείχαν κανένα υποστηρικτικό έγγραφο, με αποτέλεσμα ολόκληρη η δηλωμένη από αυτούς έκταση να μηδενίζεται β). Έκθεση ελέγχου υπ' αριθ. 11783/12-02-2025 της Περιφερειακής Διεύθυνσης Μακεδονίας και Θράκης, συντεταγμένη μετά την απομάκρυνση του Κυριάκου Μπαμπασίδη, αφορώντας τέσσερις παραγωγούς [REDACTED], [REDACTED] και αιτήσεις 2020-2023, που απορρίπτουν σχεδόν όλες τις εκτάσεις που έχουν δηλωθεί, θεσπίζοντας νόμιμη κατοχή μόνο για κάποιες από τις δηλωμένες εκτάσεις. Τέλος, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 62124/10-10-2024 σημείωμα του Προϊσταμένου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, που εκδόθηκε έπειτα από εντολή ελέγχου, διενεργήθηκε έλεγχος σε 110 παραγωγούς, στο πλαίσιο του οποίου μόνο για λίγα από τα δηλωμένα αγροτεμάχια βρέθηκε αποδεικτικό κυριότητας, με αποτέλεσμα να εγκριθεί μόλις το 5% των εκτάσεων που είχαν δηλωθεί.

Γ23. Επιπλέον, σε άλλες συνομιλίες εμφανίζεται ο Αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, Ελευθέριος Ζερβός, ως στενός συνεργάτης και άνθρωπος απόλυτης εμπιστοσύνης του πρώην Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων Ελευθέριου Αυγενάκη. Ο Ζερβός ήταν, κατά τα φαινόμενα, προσωπική επιλογή του Υπουργού για τη θέση του Αντιπροέδρου του Οργανισμού. Συνομιλεί καθημερινά, κυρίως με Κρητικούς, για θέματα ενισχύσεων και ελέγχων. Εμφανίζεται συχνά μαζί με τον Αυγενάκη σε δημόσιες εκδηλώσεις, κυρίως στην Κρήτη.

Σε συνομιλία του με τον [REDACTED] (αδελφό του Υπουργού Πολιτικής Προστασίας Γ. Κεφαλογιάννη), που ξεκίνησε στις 03/01/2025 στις 10:04:18 (καταγεγραμμένη σε DVD 49, αρ. 20488), ο Ζερβός, που κατάγεται από την περιοχή Ζωνιανά της Κρήτης, ενημερώνει τον [REDACTED] για ανώνυμη καταγγελία που αφορά 150 άτομα από δύο οικογένειες των Ζωνιανών: [REDACTED] που φέρονται να έχουν δηλώσει υπερβολικό αριθμό ζώων. Η καταγγελία υποβλήθηκε τον Μάιο του 2024, όταν ο Ελ. Αυγενάκης ήταν Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επίσης υπεύθυνος να επιβλέπει τον ΟΠΕΚΕΠΕ και ο Ζερβός ήταν υπεύθυνος για τον Τεχνικό Έλεγχο και τις Διευθύνσεις Άμεσων Ενισχύσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ. Όπως απερίφραστα αναφέρει στον [REDACTED] ο Ζερβός (3.1.2025, DVD 49), ο ίδιος μαζί με τον ΥΠΑΑΤ Ελ. Αυγενάκη απέκρουσαν την καταγγελία επί μακρό χρονικό διάστημα, με σκοπό να παρεμποδίσουν τον έλεγχο, αλλά τώρα «ήρθε το πλήρωμα του χρόνου» και θα γίνει ο έλεγχος:

«Ζ. Εδώ υπάρχει ένα θέμα, δεν ξέρω αν το γνωρίζεις.

Κ. Για πες.

Ζ. Όταν είχε γίνει η εκδήλωση με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ και τον αδερφό σου στα Ζωνιανά τότε.

Κ. Ναι, ναι.

Ζ. Ήσουν και εσύ; Δεν θυμάμαι.

Κ. Ε βέβαια, βέβαια.

Ζ. Μπράβο ναι, λοιπόν μετά από δέκα δεκαπέντε μέρες ήρθε μια καταγγελία τότε από κάτι αριστερούς μάλλον ήταν και ο [REDACTED] μέσα ο [REDACTED]

Κ. Ναι.

Ζ. Και βάλαν όλους τους [REDACTED] μέσα και όλους του [REDACTED]

Κ. Ναι.

Ζ. Εκατόν πενήντα άτομα καταγγελία να γίνει έλεγχος στα πρόβατά τους, γιατί είναι έτσι, γιατί είναι αλλιώς, γιατί είναι αλλιώτικα.

Κ. Ναι.

Ζ. Εμείς τότε με τον Λευτέρη το 'χαμε κρύψει ρε παιδί μου, το 'χαμε πάει παρά πίσω.

Κ. Ναι.

Ζ. Τώρα ήρθε το πλήρωμα του χρόνου...»

– ΖΕΡΒΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (03-01-2025)

Ζ. Τι γίνεται;

Κ. Κάτι μου, καλέ μωρέ Λευτέρη, κάτι μου 'πανε για ελέγχους για όλους τους [redacted] για κάτι τέτοια.

Ζ. Κοίτα να δεις αυτό ήτανε, [redacted] ήτανε μια καταγγελία, που είχε έρθει, την είχαμε κρύψει με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ τώρα εφτά μήνες, οχτώ;

Κ. Ναι μου το 'χες πει εμένα, άμα θυμάσαι.

Την ίδια ημέρα ο Ελευθέριος Ζερβός καλεί άλλα δύο τουλάχιστον πρόσωπα και τους λέει πως ο ίδιος και ο Ελευθέριος Αυγενάκης φρόντισαν να αποκρύψουν αυτή τη καταγγελία: α) Η μια συνομιλία είναι με τον [redacted] η οποία ξεκίνησε 21.23,43 στις 03-01-2025, καταγεγραμμένη στο DVD 48, στην οποία ενημερώνει τον [redacted] **πως αυτός και ο Αυγενάκης κρύβουν την καταγγελία επί 7 - 8 μήνες και ότι το όνομα του συνομιλητή του συμπεριλαμβάνεται στη καταγγελία.** β) Η έτερη συνομιλία με τον Κωνσταντίνο Παρασύρη, που ξεκίνησε στις 10.15.31 στις 03-1-2025, καταγεγραμμένη στο DVD 49, **στην οποία λέει πως κρύβει τη καταγγελία μαζί με τον Αυγενάκη εδώ και 8 μήνες: «....Γιατί είχε γίνει μια καταγγελία όταν είχε έρθει τότε ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ με τον ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ στο χωριό Ε μετά από δέκα μέρες έγινε μια καταγγελία, ε επίτηδες το κάναν, καρφωτή, για τους [redacted] και τους [redacted] ότι και καλά έχουνε σε παράνομα πρόβατα μαλακίες, εκατόν πενήντα άτομα, το 'χα κρύψει εγώ με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ και λέγαμε άστο παραπίσω λέει, θα γίνει κάνας έλεγχος και τα λοιπά και τα λοιπά και τα λοιπά. Τώρα έφυγε ο Αυγενάκης, εμάς μας έχει ζητήσει και τις παραιτήσεις από τώρα, έχουνε φαγωθεί να κάνουν έλεγχο. Πήρα και τον ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ του λέω, εδώ πέρα είναι εκατόν πενήντα άτομα και δεν έχει πιάσει τους [redacted]**

Φαντάζεσαι να γίνει μια στιγμή να κάνουν και μια καταγγελία για τους [redacted] να κάνουν αυτό το πράγμα; Έχει στοχοποιηθεί το χωριό. Και τώρα θα ξεκινήσουν, έχουν ξεκινήσει.....Και όπου μπο, άμα ακουστείς τώρα στο καφενείο και επειδή θα, θα ακούσεις, η υπόθεση αυτή είναι οχτώ μήνες. Οχτώ μήνες τον έχω βάλει στο συρτάρι και εγώ και ο άλλος Λευτέρης. Ωραία και ο ένας έφυγε και τον άλλον θέλουν να τον διώξουνε. Και τώρα θέλουν αν τον το διώξουνε, να τα τώρα, τα τα χάλια...»

Την προηγούμενη ημέρα για το ίδιο θέμα είχε μιλήσει με τον Γρύλλο Παπαδάκη (2.1.2025 DVD 49), στον οποίο ο Ελευθέριος Ζερβός αναφέρει ότι: «Οι χωριάτες τώρα, αυτό που πρέπει να καταλάβουν είναι ότι... όσο ο Αυγενάκης και ο Ζερβός ήταν όπως ήταν, το έκαναν για 7 μήνες...»

Περαιτέρω, σε συνομιλία του με τον Ελευθέριο Ζερβό, που πραγματοποιήθηκε στις 11-12-2024 στις 10:30 (καταγεγραμμένη στο DVD 40, αρ. 15915), ο Διευθυντής Κρήτης [redacted] ανέφερε ότι στις 29-07-2024 του ζητήθηκε ενημέρωση σχετικά με τις ενέργειες της υπηρεσίας του, στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Ρεθύμνου. Κατέθεσε ότι γνώριζε για την καταγγελία και ότι είχε εντολή να προχωρήσει σε ελέγχους, αλλά λόγω φόρτου εργασίας θα εκτελούνταν αργότερα. Μάλιστα, στην ίδια συνομιλία, ανέφερε ότι είχε ενημερώσει για την κατάθεσή του την [redacted] Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ, την ίδια ημέρα. Ο Κ. [redacted] επίσης είχε ενημερώσει τον Κυριάκο Μπαμπασίδη για την κλήτευσή του από τον Εισαγγελέα για την προσκόμιση σχετικής έκθεσης ελέγχου. Πέραν του Μπαμπασίδη, ενημέρωσε και τον Ελευθέριο Ζερβό, αλλά πρώτα είχε ενημερώσει τον [redacted] στενό συνεργάτη του Υπουργού Γ. Κεφαλογιάννη, ο οποίος ενδιαφερόταν για την υπόθεση καθώς οι έλεγχοι προφανώς αφορούσαν πολιτικούς του φίλους στο Ρέθυμνο. Όταν ο Ελ. Ζερβός είπε στον [redacted] ότι θα τηλεφωνούσε ο ίδιος στον [redacted] «για να έχει το νου του στους ελέγχους», ο [redacted] απάντησε ότι του το είχε πει ήδη.

Την επόμενη μέρα (12-12-24, 12.16.26) ο Κυριάκος Μπαμπασίδης καλεί τον [redacted] (μια συζήτηση καταγεγραμμένη στο DVD 27) για να συζητήσουν τι θα κάνουν με αυτόν τον έλεγχο των 150», αναφερόμενες στις δύο ελεγχόμενες οικογένειες [redacted] στο ορεινό Ρέθυμνο,

αφού ο Κυριάκος Μπαμπασίδης του είπε πως δεν μπορεί να τον καθυστερεί άλλο, γιατί είχε γνωστοποιηθεί και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Με άλλα λόγια ο [REDACTED] πολιτικό στέλεχος της ΝΔ και στενός συνεργάτης του Γ. Κεφαλογιάννη ήταν ενημερωμένος για τον επερχόμενο έλεγχο που είχε διατάξει ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ υπό εισαγγελική πίεση και παραδόξως λέει πως θα σκεφτεί πώς θα διεξαχθεί ο έλεγχος, όπως και ποιον θα θεωρήσει υπεύθυνο για αυτόν.

Γ24. Οι πληροφορίες από τον [REDACTED] περιλαμβάνουν τις ημερομηνίες και ώρες συνάντησης μεταξύ του ίδιου και του Ελ. Ζερβού, με τις ακόλουθες συνομιλίες καταγεγραμμένες στο DVD 48: στις 02-01-2025 στις 16:26:05, κατά την οποία ο Ελ. Ζερβός φέρεται να έχει πει ότι είχε ενημερωθεί για κάποιον που έχει ευθύνη για τον φάκελο. Στις 03-01-2025 στις 14:33:47, ο Ζερβός καλεί τον [REDACTED] (μια συζήτηση καταγεγραμμένη σε DVD 48) και τον ενημερώνει ότι η εξέταση θα διεξαγόταν μέσα στην επόμενη εβδομάδα. Στις 02-01-2025 στις 12:39:44, ο Ελευθέριος Ζερβός μίλησε με τον [REDACTED] για την εξέταση (μια συνομιλία καταγεγραμμένη στο DVD 48), που του είπε πως πρέπει να κάνουν κάτι, αφού δεν υπάρχουν αρκετά πρόβατα στη Ζωνιανά για να καλυφθούν οι ανάγκες του ελέγχου, ενώ στις 03-01-2025 και ώρα 8:59:31, ο [REDACTED] φέρεται να προτείνει να ελεγχθούν απλά μόνο 20 άτομα που είχαν πραγματικά ζώα, και αυτό θα ήταν το τέλος του ζητήματος (καταγεγραμμένη συζήτηση στο DVD 49 με σειριακό αριθμό 20466). Σε τηλεφωνικές συζητήσεις μεταξύ [REDACTED] και Ζερβού στις 03-01-2025 (στις 9:28:28 και 11.00.02) καταγεγραμμένα στο DVD 48, ο πρώτος πληροφορεί τον τελευταίο για τη σύνθεση της ομάδας ελέγχου και το πρόγραμμα ελέγχου. Στις 08-01-2025 και 15.32', όταν οι επιτόπιοι έλεγχοι είχαν ήδη ξεκινήσει, ο [REDACTED] ενημερώνει τον Ελ. Ζερβό ότι «τα τελευταία δύο βράδια είχε κίνηση στη λεωφόρο γιατί μετέφεραν ζώα από τον Άγιο και όπου αλλού μπορούσαν». Εμφανίζεται έτσι ο αρμόδιος Αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, σε συνεργασία με τον αρμόδιο Διευθυντή Κρήτης, να έχουν αναλάβει το άτυπο «μάνατζμεντ» των ελεγχόμενων για παράνομες επιδοτήσεις, ώστε να μην γίνουν αντιληπτοί από τους ελέγχους που οι ίδιοι υποτίθεται ότι διεξάγουν! Σκοπός της συνεργασίας αυτής ελεγκτών και ελεγχόμενων είναι, σε συνέχεια της επί μήνες απόκρυψης των

καταγγελιών από τον Ελ. Αυγενάκη και τον Ελ. Ζερβό, τώρα που πλέον είναι αναγκασμένοι να προβούν σε ελέγχους αυτοί να αποτύχουν και να αποτραπεί η αποκάλυψη των παρανομιών προσώπων που ανήκουν στον πολιτικό κύκλο της κυβέρνησης και συγκεκριμένα του Υπουργού Γ. Κεφαλογιάννη.

Η προσπάθεια των «ανθρώπων του Ελ. Αυγενάκη» και του Γ.Γ. του ΥΠΑΑΤ Στρατάκου να εμποδίσουν τους ελέγχους στην Κρήτη την ίδια χρονική περίοδο καταγράφεται και στην συνομιλία της 21.12.2024 μεταξύ του Κυριάκου Μπαμπασίδη και δημοσιογράφου που καλύπτει γεωργικά θέματα (ΜΓ): «ΜΓ: Πήρα ένα τηλέφωνο στο υπουργείο και μου είπανε τί έγινε. Πήγε μάλιστα ο άνθρωπος του ΑΥΓΕΝΑΚΗ στο Υπουργείο και παρακάλαγαν εκεί πέρα και βάζανε λυτούς και δεμένους, βάζανε πήγανε και στο [REDACTED] τον τέτοιο, στον Στρατάκο ΜΚ: Ναι ΜΓ: Για να πάρουμε πίσω τους ελέγχους απ' την Κρήτη ΜΚ: Δεν πα να γαμηθ πώς θα τους πάρουν πίσω; ΜΓ: Ε; ΜΚ: Πώς θα τους πάρουν πίσω δεν κατάλαβα; ΜΓ: Ναι και δεν είναι πράγματα αυτά και θα σας μαυρίσουμε και θα σας κάνουμε ΜΚ: Ε μαυρίστε μας. Εγώ ε, εμένα δε με νοιάζει ποιον θα μαδίσουν, άμα θέλουνε ας μ' απαλλάξουνε ΜΓ: Άμα εχμ. Ε και μάλιστα το μήνυμα του Αυγενάκη να ξέρεις ήταν ότι εμένα δε θα με ξαναβγάλει βουλευτή, μ' αυτά που κάνετε εδώ μέσα και τέτοια. ΜΚ: Ε να μη σε βγάλουν... κι άμα δεν σε βγάλουν τί θα πάθουν δηλαδή;

Αποτέλεσμα της παράνομης και αξιόποινης αυτής συμπεριφοράς των ανωτέρω προσώπων ήταν, μέσω καθυστερήσεων και εμποδίων στους ελέγχους να πληρώνονται αιτούντες που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Γ25. Σε τηλεφωνική συνομιλία που έγινε στις 8.1.2025 και ώρα 21:31 μεταξύ του [REDACTED], γραμματέα αγροτικού τομέα της Νέας Δημοκρατίας με τον Κυριάκο Μπαμπασίδη, ο οποίος είχε ήδη απομακρυνθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ μετά την θέση του Οργανισμού σε ευρωπαϊκή επιτήρηση και φημολογείται ότι θα αντικατασταθεί από «δικαστικό», ο πρώτος τον προτρέπει να συνεννοηθεί για την ολοκλήρωση κάποιας εκκρεμότητας («διαδικασίας») που αφορά «πληρωμές» απευθείας με τον Μ. Βορίδη, ως το πρόσωπο στο οποίο «τα έχουν αφήσει όλα»:

«...ΚΑ: Λοιπόν εγώ σου είπα μόνο με ΜΑΞΙΜΟΥ να μιλάς γιατί αυτοί τα κανονίζουνε, δεν υπάρχει κάτι η τριάδα εκεί ΣΚΕΡΤΣΟΣ, ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, ΒΟΡΙΔΗΣ.

ΜΚ: Ναι

ΚΑ: Και πρόεδρος δεν, κανένας άλλος

ΜΚ: Ναι

ΚΑ: Δηλαδή θεωρώ ούτε λίγο ο [REDACTED] και μέχρι εκεί η μπο... και από το κόμμα, δεν νομίζω ότι αυτή τη στιγμή ούτε η Μαρία, ούτε ο [REDACTED] μπορούν να πατήσουνε πόδι.

ΜΚ: Ναι, ναι

ΚΑ: Κατάλαβες να πούνε ότι θα γίνει αυτό και θα γίνει. Καλώς ή κακώς, τ'χουν αφήσει όλα στο ΒΟΡΙΔΗ.

ΜΚ: Ναι

ΚΑ: Κατάλαβες;

ΜΚ: Ναι

ΚΑ: Λοιπόν, οπότε για μένα κάνε ένα τηλέφωνο στον Μάκη και τη πώς την λένε; Οι πληρωμές είναι καλές να προχωρήσουμε δηλαδή νομίζω ότι θα βρεις...».

Σε άλλες καταγεγραμμένες συνομιλίες, ο Κυριάκος Μπαμπασίδης αποδίδει την πληρωμή των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ (που βρίσκονται υπό έρευνα για ποινικά αδικήματα), στους Ελευθέριο Ζερβό [REDACTED] (Διευθυντή Διευθύνσεων Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς του ΟΠΕΚΕΠΕ) και [REDACTED] (υπάλληλο της ίδιας Διεύθυνσης). Συγκεκριμένα, στις 14-11-2024 και ώρα 08:41, ο Μπαμπασίδης αναφέρει σε άγνωστο συνομιλητή ότι οι [REDACTED] και Ζερβός πλήρωσαν όλα τα ΑΦΜ που είχαν δεσμευτεί από την Εισαγγελία (σχετική συνομιλία καταγεγραμμένη στο DVD 28). Στις 13-11-2024 και ώρα 18:07, καταγράφεται συνομιλία μεταξύ του Κ. Μπαμπασίδη και του Γ. [REDACTED] (DVD 28), όπου συζητείται η πληρωμή των δεσμευμένων ΑΦΜ. Σύμφωνα με τον Κ. Μπαμπασίδη, τα συγκεκριμένα ΑΦΜ πληρώθηκαν κατά την απουσία του από την Ουγγαρία, και αφού η [REDACTED] και ο Ζερβός «παραποίησαν τα αρχεία». Αναφέρεται επίσης ότι μεταξύ των πληρωμένων ΑΦΜ υπήρχε και παραγωγός από τη Νίσυρο, ο

οποίος είχε προκαλέσει επεισόδιο με υπάλληλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο [redacted] αναφέρει ότι αυτός ο παραγωγός διαδίδει πως ο Αυγενάκης κανόνισε την πληρωμή του (DVD 1, συνομιλία [redacted] – Μπαμπασίδη 13.11.2024).

Η Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ [redacted] αναφέρθηκε επίσης στην πληρωμή των δεσμευμένων ΑΦΜ σε συνομιλία με την Επικεφαλής του Τμήματος Ελέγχων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης, [redacted] στις 31-10-2024 στις 21.25'. Συγκεκριμένα, η [redacted] της λέει ότι ο [redacted] μαζί με τη [redacted] ή τον Ελευθέριο Ζερβό, αλλοίωσαν την εντολή δέσμευσης πληρωμών, οι οποίες αφορούσαν 200 ΑΦΜ, εκ των οποίων τα 191 ανήκαν σε Κρητικούς. Ως αποτέλεσμα, όλα αυτά τα ΑΦΜ, πληρώθηκαν χωρίς τη γνώση του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, Κυριάκου Μπαμπασίδη (συνομιλία καταγεγραμμένη στο DVD 22).

Γ26. Από την έως τώρα αξιολόγηση των καταγεγραμμένων συνομιλιών (οι οποίες δεν έχουν όλες ακόμα απομαγνητοφωνηθεί), προκύπτει ότι οι έλεγχοι για τις εν λόγω περιπτώσεις διατάσσονταν μόνο όταν η Εισαγγελία το απαιτούσε (και μόνο τότε εκλαμβάνονταν ως «αυστηρή» απαίτηση) και ζητούσε τις σχετικές εκθέσεις ελέγχου. Μόνο τότε τα εμπλεκόμενα πρόσωπα αποφάσιζαν να εκτελέσουν τους ελέγχους προκειμένου να παραχθούν οι απαιτούμενες αναφορές. Όσον αφορά τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, από την αξιολόγηση των παραπάνω επικοινωνιών, προκύπτει επίσης ότι ενδέχεται να δρουν ανεξάρτητα, σε διαφορετικές ομάδες και να εξυπηρετούν διαφορετικά συμφέροντα, ωστόσο αποδέχονται τις παράνομες ενέργειες των υπολοίπων, πιθανώς για να συνεχίσει να λειτουργεί το "σύστημα" - «να πηγαίνει η δουλειά» - χωρίς να εμπλέκει τους υπευθύνους σε ποινική δίωξη. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στην περίπτωση του Κ. Μπαμπασίδη και της ομάδας του, οι οποίοι φαίνεται να προσαρμόζουν τις ενέργειές τους ανάλογα με την πορεία των εισαγγελικών ερευνών, προσπαθώντας να δώσουν την εντύπωση ότι τηρούνται οι νομικές διαδικασίες. Ωστόσο, ο πραγματικός τους στόχος δεν είναι η ουσιαστική εφαρμογή ελέγχων, αλλά η εξασφάλιση της εικόνας της νομιμότητας. Αυτό δημιουργεί κίνδυνο για την αποτελεσματικότητα των

ερευνών, καθώς τα πορίσματα και τα αποτελέσματα των ελέγχων μπορεί να αλλοιώνονται σε συνάρτηση με διαρροές σχετικές με τις έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO).

Από την δικογραφία επίσης προκύπτει ότι οι απαντήσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ στα αιτήματα πληροφόρησης του γραφείου Αθηνών της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, για διάφορες έρευνες, δεν παρέχονταν πάντα έγκαιρα, ή ήταν μη πλήρεις ή παρέχονταν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην διευκολύνονται οι έρευνες. Έγινε επίσης προφανές ότι πειθαρχικές διαδικασίες και άλλα ένδικα μέσα, τα οποία είτε διεξήχθησαν είτε διευκολύνθηκαν από τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά των υπαλλήλων, μπορεί να συνδέονταν με τους προηγούμενους ελέγχους κατά τη λήξη των καθηκόντων τους και ενορχηστρωμένες από την ίδια ομάδα ανθρώπων υπό διερεύνηση.

Περαιτέρω, κατά τη διάρκεια των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία στην έδρα του ΟΠΕΚΕΠΕ διατάχθηκε μεταξύ άλλων, η κατάσχεση των γεωχωρικών βάσεων δεδομένων σε μορφή GDB που σχετίζονται με τα αγροτεμάχια των κατανομών βοσκοτόπων βάσει της υπουργικής απόφασης 873/2015 (τα λεγόμενα "τεχνικής λύσης" αγροτεμάχια) και των γεωχωρικών δεδομένων (GDB) των αγροτεμαχίων που είχαν δηλωθεί από φερόμενους ως δικαιούχους του Εθνικού Αποθέματος είτε ως ιδιωτικοί βοσκότοποι σε καλή γεωργική κατάσταση είτε ως χρησιμοποιούμενοι για βόσκηση. Ο στόχος είναι η σύγκριση των δύο αρχείων για να διαπιστωθεί εάν υπήρξε μεγάλης κλίμακας απάτη και ποιο ήταν το μέγεθός της.

Γ27. Εκτός από τις έρευνες, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης που διενεργούν οι Ευρωπαϊκές Εισαγγελίες προσαρτήθηκε στην δικογραφία μεγάλος αριθμός εγγράφων σχετικά με την υπόθεση. Ιδιαίτερα διαφωτιστικές για την κατανόηση της λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ και τη διερεύνηση των καταγγελιών για ύπαρξη μηχανισμού λεηλασίας του Εθνικού Αποθέματος τις καταθέσεις των Γρ. Βάρρα και Ευ. Σημανδράκου, όπως και το περιεχόμενο των επικοινωνιών που καταγράφηκε μετά από άρση απορρήτου κατά τα προεκτεθέντα.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι κατά την περίοδο 2019 – 2024 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ ενήργησαν σε συντονισμό με αρμόδιους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

εκπροσώπους των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων ΟΣΔΕ και αιτούντες ενισχύσεων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Βασικής Ενίσχυσης, προκειμένου: (α) Να πληρούνται τεχνητά οι προϋποθέσεις για να λάβουν πλεονεκτήματα βάσει της ΚΑΠ, κυρίως με κατανομή δικαιωμάτων πληρωμής από το εθνικό απόθεμα, μέσω ψευδών δηλώσεων αριθμού ζώων ή έκτασης οι οποίες κατανέμονταν με βάση τη «τεχνική λύση», (β) να αποτρέψουν τον αποτελεσματικό έλεγχο σε σχέση με την ανίχνευση και τη διερεύνηση περιπτώσεων απάτης, είτε αυτές προέρχονταν από καταγγελίες είτε από την εξαγωγή ελέγχων δειγματοληπτικού τύπου, (γ) να εξασφαλίσουν πληρωμές σε αιτούντες που δεν πληρούσαν τις νομικές απαιτήσεις, (δ) να αποτρέψουν την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και την άσκηση νομικών διαδικασιών για αυτόν τον σκοπό. Αυτές οι ενέργειες διευκολύνθηκαν με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων με περιορισμό των εξουσιών των ελεγκτών μέσω τροποποιήσεων των εγκυκλίων ελέγχων, με παρεμπόδιση της εισαγωγής αποτελεσματικών μεθόδων ανίχνευσης και ελέγχου, με στοχοποίηση υπαλλήλων που εντόπιζαν παρακάμψεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας μέσω πειθαρχικών και ποινικών διαδικασιών, με την πλήρη εξάρτηση του ΟΠΕΚΕΠΕ από τις υπηρεσίες του Τεχνικού Συμβούλου, ο οποίος τοποθετούσε κάθε Διοίκηση του Οργανισμού υπό άμεση και συνεχή απειλή αποτυχίας στην έγκαιρη και ορθή καταβολή των πληρωμών. Επίσης, το γεγονός ότι οι επικεφαλής των Διευθύνσεων και των Τμημάτων παρέμεναν οι ίδιοι για πολλά χρόνια, σε συνδυασμό με τη δομή του ΟΠΕΚΕΠΕ, τους επέτρεπε να μη γίνονται αντιληπτοί όταν παρανομούσαν και δημιουργούσε περαιτέρω εξάρτηση των άπειρων διοικήσεων. Η αντικατάσταση του Γρηγόρη Βάρρα και του Ευάγγελου Σημανδράκου αποδείχθηκε ότι συνέβαλε σημαντικά στην διατήρηση των παθογενειών του συστήματος.

Με δεδομένο ότι: α) τόσο ο Γρηγόριος Βάρρας όσο και ο Ευάγγελος Σημανδράκος αναφέρθηκαν μεταξύ άλλων στους πρώην Υπουργούς ΑΑΤ Μ. Βορίδη και Ελ. Αυγενάκη παρέχοντας σαφείς ενδείξεις, κατά τα αναλυτικώς προεκτεθέντα, ότι κατά την άσκηση των υπουργικών τους καθηκόντων, υποστήριξαν μέλη του Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ τα οποία ενήργησαν κατά παράβαση των κανόνων ορθής διαχείρισης των κοινοτικών πόρων, και β) οι σαφείς αυτές ενδείξεις ισχυροποιούνται πολλαπλώς από τα έγγραφα και από τα αποδεικτικά στοιχεία που

συλλέχθηκαν από τη νόμιμη άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, καθίσταται αναγκαία η περαιτέρω διερεύνησή τους με την σύσταση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης της Βουλής κατά το άρθρο 86 Σ.

Δ. Συμπεράσματα – Υπαγωγή

Δ1. Το άρθρο 86 του Συντάγματος ρυθμίζει, από κοινού με τον εκτελεστικό του νόμο 3126/2003 «περί ποινικής ευθύνης Υπουργών», όπως ισχύει, και τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής, το θεσμό της ποινικής ευθύνης των Υπουργών, καθιστώντας τη Βουλή αποκλειστικά αρμόδια για την άσκηση δίωξης κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, «[Π]ρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές. Η Βουλή, με απόφασή της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Το πόρισμα της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της ή να αναστέλλει τη δίωξη, την προδικασία ή την κύρια διαδικασία».

Δ2. Περαιτέρω, ο Κανονισμός (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17.12.2013 αφορά τη χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και καταργεί προηγούμενους κανονισμούς (ΕΕC 352/78, EC 165/94, EC 2799/98, κ.ά.), ενώ από την περίοδο 2023 – 2027 ισχύει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 για τη χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της ΚΑΠ, καταργώντας τον Κανονισμό (ΕΕ) 1306/2013. Μεταξύ των κανόνων που επιβάλλει η ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι και η διάταξη για την απαγόρευση καταστρατήγησής τους. Σύμφωνα με το άρθρο 60 του Κανονισμού 1306/2013:

«Χωρίς να θίγονται ειδικές διατάξεις, κανένα πλεονέκτημα που προβλέπεται από τον τομεακό αγροτικό κανονισμό δεν πρέπει να χορηγείται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για το οποίο αποδεικνύεται ότι

οι συνθήκες για την απόκτηση του πλεονεκτήματος δημιουργήθηκαν τεχνητά, κατά παράβαση των στόχων της νομοθεσίας».

Η ως άνω διάταξη ουσιαστικά επαναλαμβάνει το άρθρο 29 του Κανονισμού 1782/2003, το οποίο αποτυπώνει τη νομολογία σύμφωνα με την οποία δεν είναι δυνατή η επίκληση του ενωσιακού δικαίου με δόλιο ή καταχρηστικό τρόπο.

Οι κανόνες ορθής και σύννομης διαχείρισης των καθεστώτων ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ ορίζονται στα Άρθρα 58 και 59 του Κανονισμού 1306/2013. Αυτά επιβάλλουν στα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη της απάτης, ειδικά σε περιοχές υψηλού κινδύνου, να δρουν αποτρεπτικά λαμβάνοντας υπόψη το κόστος και τα οφέλη, να ανιχνεύουν και να διορθώνουν παρατυπίες, να επιβάλλουν κυρώσεις που να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές σύμφωνα με το ενωσιακό ή, ελλείψει αυτού, το εθνικό δίκαιο και, εφόσον χρειάζεται, να ανακτούν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά με τόκο και να προσφεύγουν νομικά για το σκοπό αυτό. Το Δικαστήριο της ΕΕ έχει ήδη αποφανθεί ότι για να διαπιστωθεί καταχρηστική πρακτική απαιτείται: (α) Συνδυασμός αντικειμενικών συνθηκών κατά τις οποίες, παρά την τυπική συμμόρφωση με τους κανόνες, ο σκοπός αυτών δεν έχει επιτευχθεί· και (β) Υποκειμενική πρόθεση του ενδιαφερόμενου να αποκομίσει πλεονέκτημα από το δίκαιο της ΕΕ δημιουργώντας τεχνητά τις απαιτούμενες συνθήκες. (Υπόθεση Slancheva, C-434/12)

Δ3. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 390 παρ. 1 του ΠΚ προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της απιστίας απαιτείται αντικειμενικώς:

α) Πρόσωπο που έχει την επιμέλεια ή διαχείριση της περιουσίας άλλου, ιδιότητα που μπορεί να πηγάζει από δικαιοπραξία (λ.χ. σύμβαση εντολής, πληρεξουσιότητας, εργασίας) ή εκ του νόμου, όπως εν προκειμένω βάσει των διατάξεων περί κοινοτικών ενισχύσεων και λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ και η οποία πρέπει να υπάρχει στο δράστη κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, ενώ η επιμέλεια ή διαχείριση μπορεί να αφορά σε όλη την περιουσία, ή σε μέρος της, ή και σε μία μόνο πράξη.

β) Πράξη ή παράλειψη προκαλούσα βέβαιη ζημία στην περιουσία άλλου. Η πράξη πρέπει να εμφανίζεται ως εξωτερική και δικαιοπρακτική. Κατά κανόνα, τέτοιο χαρακτήρα έχουν οι δικαιοπραξίες, οι οιονεί δικαιοπραξίες, οι διαδικαστικές πράξεις, οι δικαιοπρακτικές παραλείψεις, ενώ δεν αρκεί η ενέργεια υλικών πράξεων, αλλά πρέπει να υπάρχει δυνατότητα πρωτοβουλίας και λήψης αποφάσεων με κίνδυνο και ευθύνη του διαχειριστή και η πράξη ή η παράλειψη να επιφέρει ζημία στην ξένη περιουσία, χωρίς όμως σκοπό ιδιοποίησης καθώς τότε θα πρόκειται περί υπεξαίρεσης. Αντίθετα, δεν συνιστούν διαχειριστικές πράξεις εσωτερικές ενέργειες με υλικό ή και δικαιοπρακτικό χαρακτήρα (λ.χ. διαχειριστής διαγράφει αρχείο πελατών, λαμβάνει ο ίδιος χωρίς δικαίωμα άτοκο δάνειο από το ταμείο της εταιρείας και μηνιαία αντιμισθία υψηλότερη από την εγκριθείσα κτλ). Έτσι, αν η ζημία γίνει με εσωτερική ενέργεια, η οποία δεν εμφανίζεται εξωτερικά ως διαχειριστική πράξη, όπως με ιδιοποίηση ή καταστροφή ξένου πράγματος λαμβάνει τον χαρακτήρα της υπεξαίρεσης ή της φθοράς. Ως περιουσία νοείται η κινητή ή ακίνητη, την οποία ο δράστης διαχειρίζεται ή έχει την επιμέλειά της, γι' αυτό και, όταν πρόκειται περί περιουσίας νομικού προσώπου η περιουσία είναι ξένη για τον διαχειριστή.

γ) Επαγωγή ζημίας στην ως άνω περιουσία, που μπορεί να είναι θετική ή αποθετική και δεν αίρεται η ζημία εκ του ότι ο ζημιωθείς έχει αξίωση αποζημίωσης.

δ) Κατάχρηση της παραπάνω εξουσίας του δράστη από την οποία προκαλείται η άνω ζημία, ήτοι ενέργεια ή παράλειψη που τελείται καθ' υπέρβαση των ορίων της επιτρεπτής δράσης του αντιπροσώπου επί τη βάση της εσωτερικής σχέσεως, κατά παράβαση των κανόνων της επιμελούς διαχείρισης και στο πλαίσιο των δυνατοτήτων να προκαλεί την παραγωγή εννόμων συνεπειών.

Υποκειμενικώς απαιτείται δόλος, που πρέπει να είναι άμεσος, καθόσον η διατύπωση του παραπάνω άρθρου, «με γνώση», καταδεικνύει έγκλημα υπερχειλούς υποκειμενικής υπόστασης, η οποία περιλαμβάνει τη γνώση και τη θέληση επαγωγής της ζημίας, δηλαδή της βλάβης της περιουσίας, αρκούσης και πιθανότητας ως προς την επέλευση του κινδύνου, ενώ τα κίνητρα και ο περαιτέρω σκοπός είναι αδιάφορα και δεν απαιτείται σκοπός οφέλους, όπως νοσφισμού (ΑΠ 261/2022, ΑΠ 1119/2020, ΑΠ 593/2019).

Περαιτέρω, στο άρθρο 47 του ΠΚ, που φέρει τον γενικό τίτλο «Συνεργός», ορίζεται ότι: «Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, πρόσφερε με πρόθεση σε άλλον οποιαδήποτε συνδρομή πριν από την τέλεση ή κατά την τέλεση της άδικης πράξης που διέπραξε, τιμωρείται ως συνεργός με ποινή ελαττωμένη (άρθρο 83). Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει την ποινή του αυτουργού, αν ο υπαίτιος προσφέρει άμεση συνδρομή κατά την τέλεση και στην εκτέλεση της πράξης, θέτοντας το αντικείμενο της προσβολής στη διάθεση του φυσικού αυτουργού». Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, άμεση συνέργεια είναι η συνδρομή που παρέχεται στο δράστη της αξιόποινης πράξης κατά τη διάρκειά της και στην εκτέλεσή της, μάλιστα δε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε χωρίς αυτή τη συνδρομή δεν θα ήταν δυνατή με βεβαιότητα η διάπραξη του εγκλήματος υπό τις περιστάσεις που τελέστηκε, ενώ οποιαδήποτε άλλη συνδρομή και ιδίως η συνδρομή που παρέχεται στο δράστη της αξιόποινης πράξης πριν από την τέλεσή της, είναι απλή συνέργεια (ΑΠ 806/2023, ΑΠ 552/2020).

Για τη στοιχειοθέτηση, επομένως, της συνέργειας, που ταυτίζεται με εκείνη της «απλής συνέργειας» του προϊσχύσαντος ΠΚ, απαιτείται οποιαδήποτε συνδρομή υλική ή ψυχική, θετική ή αποθετική, που παρέχεται στον αυτουργό ορισμένης αξιόποινης πράξης πριν από την τέλεση αυτής ή κατά την τέλεσή της και συντελεί στην τέλεση αυτής, εφόσον εκείνος που την παρέχει με θετική ή αρνητική μορφή ενεργεί από πρόθεση και ειδικότερα με τον οικείο δόλο που απαιτείται για τον αυτουργό αυτής. Έτσι, για να υπάρχει συνέργεια, θα πρέπει ο αυτουργός να τέλεσε ή να αποπειράθηκε τουλάχιστον να τελέσει την ποινικά άδικη πράξη, για την εξ υποκειμένου δε στοιχειοθέτηση της συνέργειας απαιτείται δόλος του συνεργού, συνιστάμενος στη γνώση της τέλεσης από τον αυτουργό ορισμένης αξιόποινης πράξης και στη βούληση ή αποδοχή να συμβάλει με τη συνδρομή του στην πραγμάτωση του εγκλήματος, χωρίς να είναι ανάγκη να γνωρίζει λεπτομέρειες της πράξης και ιδίως πότε, πού και υπό ποιες ειδικές συνθήκες θα τελεσθεί από τον αυτουργό της πράξης (ΑΠ 1209/2023).

Περαιτέρω, για την στοιχειοθέτηση ειδικότερα της άμεσης συνέργειας τρίτου σε άδικη πράξη του αυτουργού, που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου, απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις: α) πράξη

υλικής συνδρομής τρίτου κατά τη διάρκεια της τέλεσης και στην τέλεση της κύριας πράξης του αυτουργού, β) τέλεση (ως προς το αντικειμενικό σκέλος της) από τον αυτουργό άδικης πράξης ή απόπειρας άδικης πράξης, γ) αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμμετοχικής πράξης του άμεσου συνεργού και της άδικης πράξης του αυτουργού, ο οποίος υπάρχει, όταν, χωρίς την πρώτη, δεν θα ήταν με βεβαιότητα δυνατή η τέλεση της δεύτερης υπό τις περιστάσεις που τελέστηκε, δηλαδή η συμβολή του άμεσου συνεργού πρέπει να ήταν αποφασιστική για την τέλεση της πράξης του αυτουργού, υπό τις περιστάσεις και τις συνθήκες που διαπράχθηκε και δ) δόλος του άμεσου συνεργού, ο οποίος έγκειται στη θέληση ή αποδοχή παροχής συνδρομής στον αυτουργό, για να τελέσει την άδικη πράξη και γνώση αυτού (με την έννοια της επίγνωσης - συνειδήσης) ότι η συνδρομή του παρέχεται κατά τη διάρκεια της άδικης πράξης και στην τέλεση της κύριας πράξης. Άμεσος δόλος είναι αναγκαίος, μόνο αν ανάλογο είδος δόλου απαιτείται για την κύρια πράξη (ΑΠ 1562/2022). **Εξάλλου, όποιος παρέχει συνδρομή στον συνεργό για την επιτέλεση της συνέργειας αυτού (συνεργός του συνεργού), είναι και ο ίδιος συνεργός του αυτουργού (ΑΠ 1414/1985, ΑΠ 1323/1984).**

Τέλος, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 46, 47 και 48 του ΠΚ και ιδίως από τη διάταξη του άρθρου 48 του ΠΚ, με την οποία καθιερώνεται το ανεξάρτητο του αξιόποινου του ηθικού αυτουργού και των λοιπών συνεργών από το αξιόποινο του εκτελέσαντος την πράξη αυτουργού, προκύπτει ότι για την στοιχειοθέτηση ηθικής αυτουργίας ή συνέργειας αρκεί να στοιχειοθετείται η αντικειμενική υπόσταση ορισμένου εγκλήματος, δηλαδή πράξης, για την οποία δεν συντρέχει κάποιος λόγος που αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα αυτής, χωρίς να εξετάζεται αν ο αυτουργός είναι ικανός προς καταλογισμό, αν πράττει εκ δόλου ή αν συντρέχει ως προς αυτόν λόγος που να αποκλείει τον καταλογισμό. Από αυτά παρέπεται ότι η ηθική αυτουργία και η συνέργεια προϋποθέτουν κύρια πράξη, ενώ, αν δεν έχει τελεστεί αντικειμενικώς το εν λόγω έγκλημα, δεν μπορεί να γίνει λόγος για ηθική αυτουργία ή συνέργεια στην πράξη αυτή, λόγω του παρακολουθηματικού τους χαρακτήρα (ΑΠ 481/2022, ΑΠ 1071/2021). Εξάλλου, το ακαταδίωκτο του αυτουργού, για οποιονδήποτε λόγο, δεν επάγεται το ακαταδίωκτο του ηθικού αυτουργού ή του συνεργού. Ο ηθικός αυτουργός ή ο συνεργός δύναται να δικάσθει και πριν ή και χωρίς να δικάσθει ο αυτουργός, ενώ ο θάνατος του τελευταίου ή το ότι αυτός δεν είναι γνωστός δεν εμποδίζει τη

δίωξη του ηθικού αυτουργού ή του συνεργού. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι επιτρεπτή η αξιολόγηση από το Δικαστήριο της ουσίας, στα πλαίσια έρευνας, κατά το άρθρο 48 του ΠΚ, για ενδεχόμενη στοιχειοθέτηση ευθύνης συμμετοχού του αυτουργού, στοιχείων που έχουν άμεση σχέση με την φερόμενη ως τελεσθείσα από τον αυτουργό κύρια αξιόποινη πράξη (ΑΠ 1209/2023, ΑΠ 1307/2019).

Δ4. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα ανωτέρω ειδικότερα παρατεθέντα προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις, οι οποίες πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω από την Βουλή με την συγκρότηση Επιτροπής για την Διενέργεια Ποινικής Προκαταρκτικής Εξέτασης, ότι κατά την ερευνώμενη χρονική περίοδο 2019 – 2024 στήθηκε και λειτούργησε ένα οργανωμένο εγκληματικό κύκλωμα με αντικείμενο την λεηλασία των κοινοτικών επιδοτήσεων, που παρέχονται στο πλαίσιο της ΚΑΠ προς τους Έλληνες γεωργοκτηνοτρόφους. Ανάμεσα στους εμπλεκόμενους σε αυτό βρίσκονται προδήλως Πρόεδροι, Αντιπρόεδροι, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικά στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, στελέχη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκπρόσωποι Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων, στελέχη του Τεχνικού Συμβούλου, καθώς και αιτούντες ενισχύσεων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Βασικής Ενίσχυσης.

Με την δράση της, η εγκληματική οργάνωση που σκιαγραφείται στην δικογραφία αποσκοπούσε και πέτυχε την καταβολή τεράστιων χρηματικών ποσών, συνολικού ύψους που δεν έχει ακόμα καταστεί σαφές αλλά ανέρχεται οπωσδήποτε σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, σε υποτιθέμενους δικαιούχους μέσω της τεχνητής και εντέλει απατηλής «πλήρωσης» των νομίμων προϋποθέσεων, με κατανομή δικαιωμάτων πληρωμής από το εθνικό απόθεμα, μέσω ψευδών δηλώσεων αριθμού ζώων ή εκτάσεων, αποτροπής του αποτελεσματικού ελέγχου σε σχέση με την ανίχνευση και τη διερεύνηση περιπτώσεων απάτης και ματαίωσης οποιασδήποτε ενέργειας ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Αυτές οι ενέργειες διευκολύνθηκαν με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων με περιορισμό των εξουσιών των ελεγκτών μέσω τροποποιήσεων των εγκυκλίων ελέγχων, με παρεμπόδιση της εισαγωγής αποτελεσματικών

μεθόδων ανίχνευσης και ελέγχου, με στοχοποίηση και διωγμό υπαλλήλων που εντόπιζαν παρακάμψεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας μέσω πειθαρχικών και ποινικών διαδικασιών, με την πλήρη εξάρτηση του ΟΠΕΚΕΠΕ από τις υπηρεσίες του Τεχνικού Συμβούλου, με αποτροπή της μεταφοράς των δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος, με πολλαπλές παρεμβάσεις σε ελέγχους κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό, από τα αναφερόμενα στο ιστορικό της παρούσας πραγματικά περιστατικά και αποδεικτικά μέσα, φρονούμε πως προκύπτει σε βαθμό υψηλής πιθανολόγησης, που αγγίζει την βεβαιότητα, ότι τα εμπλεκόμενα υπηρεσιακά στελέχη των Διοικήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ, τα οποία κατά το νόμο έχουν την διαχειριστική εξουσία επί των κοινοτικών ενισχύσεων ύψους 3 δισ. ευρώ ετησίως που καταβάλλονται στους Έλληνες αγρότες και την αρμοδιότητα της νόμιμης διανομής και διάθεσής τους στους δικαιούχους, έχουν εν γνώσει τους και με περισσότερες πράξεις που συνιστούν εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος προκαλέσει τεράστια οικονομική βλάβη στην περιουσία αυτή, της οποίας είχαν την διαχείριση, με την διάθεσή της παρανόμως και αχρεωστήτως σε πρόσωπα που δεν το δικαιούνταν, διαπράττοντας έτσι το έγκλημα της κακουργηματικής απιστίας κατ' εξακολούθηση σε βάρος της κοινοτικής περιουσίας.

Στο πλαίσιο τέλεσης των ως άνω μερικότερων πράξεων κακουργηματικής απιστίας από τους διοικούντες τον ΟΠΕΚΕΠΕ, υφίστανται όμως σοβαρές ενδείξεις, που αναντίλεκτα χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από την Βουλή κατά το άρθρο 86 Σ., ότι οι πρώην Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδής (Μάκης) Βορίδης και Ελευθέριος Αυγενάκης, παρείχαν στα ανωτέρω πρόσωπα – φυσικούς αυτουργούς της πράξης της απιστίας σε βάρος της Ε.Ε., συνδρομή, υλική και ψυχική, με πράξεις και παραλείψεις τους, τόσο πριν από την τέλεση των μερικότερων αυτών πράξεων απιστίας, όσο και κατά την διάπραξη αυτών, συντελώντας έτσι καθοριστικά στην επιτυχή τέλεση των πράξεων αυτών, ενήργησαν δε ούτως γνωρίζοντας ως προς το γενικό της περίγραμμα (χωρίς να απαιτείται η γνώση και των ειδικότερων λεπτομερειών κατά τα προεκτεθείσα νομολογία του Αρείου Πάγου) την αξιόποινη συμπεριφορά των ανωτέρω προσώπων και με πρόθεση να συμβάλουν σε αυτήν για σκοπούς που πρέπει να

διερευνηθούν περαιτέρω και που με βάση τουλάχιστον τις διαλαμβανόμενες στην δικογραφία συνομιλίες αποδίδονται, αν μη τι άλλο, σε πολιτικά κίνητρα αύξησης της τόσο της προσωπικής επιρροής των ιδίων, όσο και της πολιτικής ισχύος της κυβερνητικής παράταξης.

Οι πράξεις αυτές και παραλείψεις των πρώην Υπουργών ΑΑΤ, οι οποίες σκιαγραφούνται εναργώς στην δικογραφία, δημιούργησαν ένα πέπλο κρίσιμης, απαραίτητης και πολύτιμης πολιτικής κάλυψης σε υψηλό επίπεδο προς τους φυσικούς αυτουργούς των ως άνω πράξεων.

Δ5. Ειδικότερα, όσον αφορά τον πρώην Υπουργό Μ. Βορίδη, συνοψίζοντας όσα έχουν ήδη εκτεθεί ανωτέρω στο κεφ. Γ της παρούσας, σημειώνονται τα ακόλουθα:

(α) Είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικές και συνιστούν από μόνες τους σοβαρό λόγο περαιτέρω διερεύνησης οι ένορκες καταθέσεις του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Γρηγορίου Βάρρα, σύμφωνα με τον οποίο ο Υπουργός ουδέποτε τον υποστήριξε στην προσπάθεια εξυγίανσης του Οργανισμού και στην προσπάθεια διενέργειας αποτελεσματικών ελέγχων. Αντιθέτως, όταν έγινε αντιληπτή η πρόθεσή του να αλλάξει τον τρόπο κατανομής των ενισχύσεων, να επανεξετάσει την σχέση του ΟΠΕΚΕΠΕ με τον Τεχνικό Σύμβουλο και να προχωρήσει σε αποτελεσματικούς ελέγχους, με νέες τεχνικές και αλλαγές στις σχετικές εγκυκλίους και μπλοκάροντας πληρωμές σε ύποπτα ΑΦΜ (πολλά εκ των οποίων ανήκαν στην οικογένεια [REDACTED]), αρχικά δέχθηκε έναν οργανωμένο πόλεμο φθοράς από ένα σύστημα προσώπων διορισμένο από τον ίδιο τον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη (αναφερόμενος στον Δημήτριο Μελά, προσωπική επιλογή του Υπουργού ΑΑΤ Μαυρουδή Βορίδη για την θέση του Αντιπροέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ και προνομιακό συνομιλητή τόσο αυτού όσο και του Διευθυντή του Γραφείου του ΥΠΑΑΤ [REDACTED] καθώς και τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκο που επίσης ήταν προσωπική επιλογή του Μ. Βορίδη, όπως και ο τότε Γενικός Διευθυντής του ΟΠΕΚΕΠΕ) και εντέλει εξαναγκάστηκε σε παραίτηση από τον Υπουργό χωρίς κανένα εμφανή λόγο.

(β) Ο Γρηγόριος Βάρρας αποδίδει ευθέως την απομάκρυνσή του από τον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη στο ότι προσπάθησε να σταματήσει τις παράνομες πρακτικές στις κοινοτικές ενισχύσεις και να διαφυλάξει την νομιμότητα. Σε κάθε περίπτωση, οι ενέργειές του καθιστούσαν αναμφίβολα τον Γρηγόριο Βάρρα υπαρξιακή απειλή για τα εγκληματικά κυκλώματα που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Αν είχε αφεθεί να συνεχίσει το έργο του, είναι βέβαιο ότι το σκάνδαλο θα είχε αποκαλυφθεί πολύ νωρίτερα, η οικονομική βλάβη θα ήταν πολύ μικρότερη και θα είχε αποφευχθεί ο διασυρμός της χώρας μας. Κατά συνέπεια, η απομάκρυνσή του αντικειμενικά «έλυσε τα χέρια» του κυκλώματος που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ και είναι οπωσδήποτε ερευνητέα, καθώς παρείχε πολύτιμη συνδρομή κατά την τέλεση των μερικότερων πράξεων κατάχρησης των κοινοτικών πόρων στο κύκλωμα που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο ίδιος ο Γρ. Βάρρας κατέθεσε ενόρκως τα ακόλουθα, που προδήλως πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω, καθώς αποτέλεσαν και έναν από τους βασικούς λόγους που διαβιβάστηκε η παρούσα δικογραφία στην Βουλή:

«...Θεωρώ ότι οι λόγοι που μου ζητήθηκε να παραιτηθώ ήταν οι εξής: α) μεριμνούσα αποκλειστικά για τα συμφέροντα του ΟΠΕΚΕΠΕ, των αγροτών και τη νομιμότητα και διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών, β) η αντίδραση του τεχνικού Συμβούλου (Neuorpublic) στην προσπάθειά μου να υπάρξει διαφάνεια και υγιής ανταγωνισμός στην επιλογή Τ.Σ. για το 2021 (καταρτίστηκε η προκήρυξη με συμμετοχή όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, κατά τρόπο που να μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι, πλην την Neuorpublic, ανέβηκε προς διαβούλευση στην διαύγεια, τα σχόλια που έγιναν ελήφθησαν υπόψιν), γ) προσπάθησα να εκλογικεύσω και να περιορίσω αυθαίρετες εξουσίες της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και του Τ.Σ. επί της διαδικασίας, πχ η ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ στην on line αίτηση έδινε τη δυνατότητα μέσω λογισμικού της Neuorpublic μία IP να υποβάλει όχι περισσότερες από 5 αιτήσεις, απαγόρευση που δεν βασιζόταν σε οποιαδήποτε διάταξη και ζητήσαμε να αρθεί (υπάρχει σχετική αλληλογραφία και εισήγηση της νομικής υπηρεσίας), δ) Έδωσα εντολές ελέγχων για ενισχύσεις που δίδονταν χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις, εξέτασα τις διαδικασίες ελέγχου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, που δεν ήταν αποτελεσματικές και προσπάθησα να δημιουργήσω εγχειρίδια, που να

περιγράφουν τις διαδικασίες ελέγχου κατά τρόπο ορθολογικό. Όλα αυτά ενόχλησαν και προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις ενός συστήματος εντός και εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ, που ήλεγχε τον Οργανισμό και επιδίωξε την απομάκρυνσή μου....».

Προσφάτως, μάλιστα, είδε το φως της δημοσιότητας η από 26.6.2025 δήλωση – αναφορά του Γρ. Βάρρα προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, στην οποία καταγγέλλει «πόλεμο εξόντωσης», που υπέστη από στενούς συνεργάτες του τότε ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη και συγκεκριμένα καταγγέλλει προσπάθεια υπονόμευσης του από μία ομάδα Διευθυντών και τον πρώην αντιπρόεδρο Δημήτρη Μελά εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, τον Διευθυντή του Υπουργού [redacted] τον Τεχνικό Σύμβουλο (Neurorpublic / [redacted]) καθώς και ΚΥΔ που «είναι σήμερα υπόδικα». Απευθυνόμενος στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, δηλώνει έτοιμος να καταθέσει με λεπτομέρειες και ονοματεπώνυμα για τις προσπάθειες εξόντωσής του. Ως προς τον εξαναγκασμό του σε παραίτηση αναφέρει επί λέξη τα ακόλουθα, αποδίδοντας σαφώς στον ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη πρόθεση εξυπηρέτησης των ως άνω παρανόμων κυκλωμάτων: «...Στις 6.11.2020 απομακρύνθηκα από την θέση του προέδρου εσπευσμένα γιατί οι παράνομοι καταχραστές ενισχύσεων μαζί με τους προστάτες τους αισθάνθηκαν ότι κινδύνευαν πραγματικά και αυτή τους η ανησυχία βρήκε ευήκοα ώτα στον τότε Διευθυντή του [redacted] και τον ίδιο τον υπουργό κο Βορίδη που επέμενε με επιτάσεως χωρίς κανένα στοιχείο για την απομάκρυνση μου....» (βλ. σχετικά <https://www.tovima.gr/2025/07/12/society/polemo-eksontosis-kataggellei-proin-proedros-tou-opekepe/>)

(γ) Περαιτέρω, ερευνητέα είναι η απόφαση του πρώην Υπουργού περί έγκρισης με το 70688/18.9.2019 ευρισκόμενο στην δικογραφία έγγραφο της κατανομής τεραστίων εκτάσεων βοσκοτόπων προς τους κτηνοτρόφους της Κρήτης εκτός νησιού (483.950 στρέμματα στη Δυτική Μακεδονία, 381.400 στην Πελοπόννησο, 85.850 στην Κάρπαθο, 29.170 στην Κω και 89.020 στη Ρόδο, δηλαδή συνολικά περισσότερα από 1.000.000 στρέμματα), τα οποία παρανόμως κατανεμήθηκαν σε περιοχές εκτός Κρήτης, με δεδομένο ότι η τεχνική λύση βάσει της Κ.Υ.Α. 873/55993/2015 (ΦΕΚ Β΄ 942) που ίσχυε το 2019, προέβλεπε (στα άρθρα 4 και 5 αυτής που

εκτέθηκαν στο ιστορικό της παρούσας) την κατανομή βοσκοτόπων αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου ή μετακινούμενων κτηνοτρόφων μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας. Η απόφαση αυτή κατανομής για πρώτη φορά προς τους δικαιούχους ειδικά της Κρήτης μιας τόσο μεγάλης έκτασης εκτός Κρήτης (25 φορές μεγαλύτερης από την προηγουμένως κατανεμηθείσα, εξίσου παρανόμως προς τους αγρότες της Κρήτης, το 2018, που ήταν μόλις 40.000 στρέμματα στην Πελοπόννησο) χωρίς την οποία δεν θα ήταν δυνατή η σε τέτοια έκταση εγκληματική δραστηριότητα των εμπλεκομένων, παρίσταται παντελώς αδικαιολόγητη και αντίθετη προς τις κοινοτικές και εθνικές διατάξεις που θέτουν τους κανόνες επιμελούς διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων και προβλέπουν περί απαγόρευσης καταστρατήγησης, στήριξης μόνο της πραγματικής γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας και περί των νομίμων κριτηρίων κατανομής των βοσκοτόπων. Η απόφαση αυτή περαιτέρω αντικειμενικά διευκόλυνε την παράνομη δράση των εγκληματικών κυκλωμάτων, ενώ παράλληλα πολλαπλασίασε μαζί με τις σχετικές εκτάσεις το παράνομο όφελος που τα κυκλώματα αυτά αποκόμισαν, λαμβάνοντας άνευ δικαιώματος τα σχετικά ευρωπαϊκά κονδύλια, με αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη τόσο της Ε.Ε., όσο και των πραγματικών δικαιούχων που έβλεπαν κάθε χρόνο τα δικά τους δικαιώματα να μειώνονται, προσφέροντας έτσι άμεση συνδρομή κατά την διάπραξη της πράξεως της απιστίας, εφόσον χωρίς την ως άνω υπουργική έγκριση δεν θα είχε καταστεί δυνατή η απαιτηλή εκμετάλλευση από το κύκλωμα αυτής της τεράστιας έκτασης του 1 εκ. στρεμμάτων εκτός της χωρικής περιφέρειας της Κρήτης (και σε μικρότερη έκταση σε άλλες περιοχές).

(δ) Εξίσου επιβαρυντικά και ερευνητέα, καθώς φαίνεται να επιβεβαιώνουν την εκτίμηση του Γρηγορίου Βάρρα για τους λόγους απομάκρυνσής του, είναι και όσα ακολούθησαν μετά την έξοδό του από την προεδρία του ΟΠΕΚΕΠΕ, καθώς η νέα Διοίκηση που ορίστηκε από τον Μ. Βορίδη προχώρησε στην αποδέσμευση και πληρωμή των δεσμευμένων ΑΦΜ, αλλά και σε αλλαγή εκ νέου της διαδικασίας ελέγχου με αποτέλεσμα να επιτραπεί στους υπαίτιους να συνεχίσουν την εγκληματική τους δράση: Με την αντικατάστασή του Γ. Βάρρα από τον Θεοφάνη Παπά, ένα μεγάλο μέρος των δεσμευμένων

ΑΦΜ πληρώθηκε από τους Δ. Μελά και [REDACTED], χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι, ενώ για όσους ελέγχους είχαν ήδη ολοκληρωθεί ο Δ. Μελάς διέταξε επαναληπτικό έλεγχο. Παράλληλα η ως άνω εγκύκλιος ελέγχων άλλαξε εκ νέου από τις διάδοχες διοικήσεις Παπά και Μελά, κατόπιν εισηγήσεως της Διευθύντριας Τεχνικών Ελέγχων [REDACTED] με τις 4658/22.1.2021, 26457/26.4.2021, 76928/9.12.2021 και 33600/23.5.2022 τροποποιητικές εγκυκλίους, επιστρέφοντας στην ουσία στο προηγούμενο καθεστώς των «χαλαρών» ελέγχων. Τούτο είχε ως συνέπεια να καταλήγουν χωρίς ευρήματα έλεγχοι, οι οποίοι αφορούσαν ακόμη και προφανείς περιπτώσεις παραγωγών που δεν δικαιούνταν επιχορήγησης.

(ε) Όλα τα παραπάνω, που αντικειμενικά συνιστούν σοβαρές ενδείξεις συμμετοχής του πρώην Υπουργού Μ. Βορίδη και παροχής συνδρομής και στήριξης τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της τέλεσης των αξιόποινων πράξεων απιστίας, τις οποίες διέπρατταν κατά τα προεκτεθέντα οι Διοικήσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, ενδυναμώνονται ως προς το υποκειμενικό (γνωστικό και βουλευτικό) στοιχείο από τις συνομιλίες μελών του εγκληματικού κυκλώματος, οι οποίες περιλαμβάνονται στην δικογραφία και οι οποίες συνοψίζονται ιδανικά στην χαρακτηριστική φράση του [REDACTED] προς τον Κυριάκο Μπαμπασίδη «εφόσον στέκει το Μαξίμου και στέκει κι ο Μάκης είσαι βράχος που δεν πέφτει. Λοιπόν πάτα εκεί να τα γαμήσεις όλα»...

Με δεδομένο ότι η συνομιλία αυτή λαμβάνει χώρα πολύ μετά την αποχώρηση του Μ. Βορίδη από το ΥΠΑΑΤ, η συγκεκριμένη φράση, που σημειωτέον δεν αποκρούεται, ούτε φαίνεται να θεωρείται υπερβολική ή αποδοκιμαστέα από τον Κ. Μπαμπασίδη, καταδεικνύει ότι η στενή σχέση προστασίας και συνδρομής που φαίνεται να υπήρχε ανάμεσα στον Υπουργό και τα μέλη του κυκλώματος είναι διαχρονική και συνεχίζεται και μετά την αποχώρησή του από το Υπουργείο, στο οποίο άλλωστε παρέμειναν τα στελέχη της εμπιστοσύνης του, όπως ο Γεώργιος Στρατάκος αλλά και ο [REDACTED] σύμβουλος και κουμπάρος του Μ. Βορίδη (διορισθείς με την [REDACTED] απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη σε θέση άμισθου μετακλητού ειδικού συμβούλου στο Ιδιαίτερο Γραφείο του Υπουργού, ο οποίος φέρεται μάλιστα κατά την απόφαση

να προσφέρει τις υπηρεσίες του χωρίς μισθό και «εθελοντικά»), πολίτευτής της ΝΔ και στενός συνεργάτης της οικογένειας [REDACTED] καθώς συμμετείχε στην ίδρυση και στο Δ.Σ. ενός ΚΥΔ με συνεταίρο τον [REDACTED] με την επωνυμία ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΦΙΝΑ, το οποίο φέρεται να έχει βασικό ρόλο στο σκάνδαλο των παράνομων επιδοτήσεων, ενώ, παρεμπιπτόντως, συνδέεται και με τις κοινών συμφερόντων εταιρείες Neurorpublic και ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ έχοντας περάσει από το Δ.Σ. της δεύτερης. Το ίδιο καταδεικνύεται και από άλλες συνομιλίες του [REDACTED], στις οποίες εμφανίζεται να μιλά συχνά με τον Μ. Βορίδη, να κανονίζει μαζί του επεμβάσεις στους ελέγχους και στο έργο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελέα [REDACTED] αναφέροντας μάλιστα ότι ο ίδιος παρενέβη και στον Υπουργό Δικαιοσύνης Γ. Φλωρίδη προς τούτο. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί το αξιοπερίεργο ότι στην δικογραφία υπάρχουν πολλές αναφορές στον ρόλο και την συνδρομή του Μ. Βορίδη προς τους υπαίτιους των ως άνω αξιόποινων πράξεων της απιστίας, παρά το γεγονός ότι κατά την διάρκεια της θητείας του (Μ. Βορίδη) δεν είχε καν ενεργοποιηθεί ακόμα η διαδικασία επισύνδεσης μετά από δικαστική άρση απορρήτου: Παρά το γεγονός, δηλαδή, ότι όλες οι συνομιλίες είναι μεταγενέστερες της θητείας του στο ΥΠΑΑΤ, είναι τέτοια η διασύνδεσή του Μ. Βορίδη με τα εν λόγω πρόσωπα, ώστε να αναζητούν διαχρονικά την πολιτική του κάλυψη.

Δ6. Όσον αφορά τον πρώην Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, συνοψίζοντας όσα έχουν ήδη εκτεθεί ανωτέρω στο κεφ. Γ της παρούσας, σημειώνονται τα ακόλουθα:

(α) Οι ένορκες καταθέσεις του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Ευάγγελου Σημανδράκου περιγράφουν μία ανοιχτά εχθρική στάση, την οποία τήρησε απέναντί του ο Ελευθέριος Αυγενάκης χωρίς κανένα εμφανή λόγο, από την πρώτη ημέρα που ανέλαβε τον θώκο του ΥΠΑΑΤ, αρνούμενος ακόμα και να συναντηθεί μαζί του (!)... Το γεγονός αυτό από μόνο του θα ήταν απλά ένα ανεξήγητο, αν δεν συνδυαζόταν με την διαδικασία εξυγίανσης του ΟΠΕΚΕΠΕ, που είχε ξεκινήσει ο Ευάγγελος Σημανδράκος από τον διορισμό του από τον προκάτοχο του Ελ.

Αυγενάκη στο ΥΠΑΑΤ. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, που έγινε με την πολιτική κάλυψη του Γ. Γεωργαντά και με τη βοήθεια μιας μικρής ομάδας ευσυνειδητών υπαλλήλων, ο Ευ. Σημανδράκος προχώρησε κατά τη διάρκεια της θητείας του στην έναρξη της απεμπλοκής του ΟΠΕΚΕΠΕ από τις ιδιωτικές εταιρείες με μεταφορά των δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος, άλλαξε τις εγκυκλίους ώστε να γίνονται πραγματικοί και ουσιαστικοί έλεγχοι, διέταξε δεκάδες τέτοιους ελέγχους, προχώρησε στο μπλοκάρισμα χιλιάδων υπόπτων για απάτη ΑΦΜ, κατέθεσε μηνυτήριες αναφορές εκπροσωπώντας νομίμως τον ΟΠΕΚΕΠΕ καταθέτοντας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, κίνησε διαδικασίες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και γενικά επέφερε ένα πολύ σοβαρό χτύπημα στο εγκληματικό κύκλωμα, που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ, συνεχίζοντας με σαφώς μεγαλύτερη επιτυχία, ακριβώς επειδή αρχικά είχε την στήριξη του Υπουργού ΑΑΤ Γεωργαντά, την άδοξα διακοπείσα προσπάθεια του Γρ. Βάρρα.

(β) Σε όλη αυτή την προσπάθειά του να εξυγιάνει τον ΟΠΕΚΕΠΕ και να καταπολεμήσει την δράση των εγκληματικών κυκλωμάτων, ο Ευ. Σημανδράκος αντιμετώπισε έντονες αντιδράσεις όχι μόνο από την γνωστή ομάδα εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, που είχε αντιμετωπίσει και ο Γρ. Βάρρας, αλλά από τον ίδιο τον Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, ο οποίος, αμέσως μόλις ανέλαβε ως εποπτεύων Υπουργός τον Ιούνιο του 2023 άσκησε πίεση για την αποδέσμευση των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ. Η πίεση αυτή, που ασκούσαν και δια του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Γ. Στρατάκου, όπως καταθέτει χαρακτηριστικά ο Ευ. Σημανδράκος έγινε «αφόρητη» τον Οκτώβριο του 2023.

Μην αντέχοντας την πίεση της πολιτικής ηγεσίας και μετά από συνεχόμενες πιέσεις από τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Στρατάκο, που ζητούσε την παραίτησή του, ο Ευ. Σημανδράκος υπέβαλε τελικά την παραίτησή του, για την οποία στην από 26.2.2025 ένορκη κατάθεσή του αναφέρει ότι «εξαναγκάστηκε να αποχωρήσει» από τον Οργανισμό: «...Τον Οκτώβριο του 2023, όμως, η πίεση έγινε αφόρητη από τον κ. Αυγενάκη επειδή δεν πληρώθηκαν και πάλι τα 6.000 ΑΦΜ και την μετέφερε και σε άλλους στην Κυβέρνηση και είδα ότι με τους ανθρώπους του Μπαμπασίδη μέσα στον ΟΠΕΚΕΠΕ και την παράκαμψή μου από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ δεν ήταν πλέον ασφαλές το περιβάλλον για

να κάνω σωστά την δουλειά μου ήμουν συνεχώς εκτεθειμένος σε πολλαπλούς κινδύνους. Πρέπει να σημειώσω ότι από τα μέσα Νοέμβριου η πλειοψηφία των μελών της διοίκησης είχαν υποβάλει την παραίτησή τους, καθ' υπόδειξη και κατόπιν πιέσεων του Στρατάκου με εντολή Αυγενάκη. Ο δε Στρατάκος μου έκανε συχνά τηλεφωνικές κλήσεις λέγοντας ότι πρέπει να παραιτηθώ και πραγματοποιήσαμε τουλάχιστον 3 συναντήσεις, στις δυο εκ των οποίων ήταν παρών και ο Μπαμπασίδης και στην μια εκ των τριών ο Γλετζάκης. Έτσι, στις 27 ή 28 Δεκεμβρίου, με παράνομη εισήγηση της Γενικής Διευθύντριας [redacted] και την σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας και ενώ εγώ έλειπα σε υποχρέωση εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ γνωστή στα μέλη του ΔΣ (τους έγινε ενημέρωση), συγκάλεσαν Διοικητικό Συμβούλιο, που προέδρευε ο υπό παραίτηση Μπαμπασίδης και προχώρησαν σε αλλαγές των τριών Διευθυντών, που δεν ευθυγραμμίζονταν με το όλο κλίμα. Τότε, μην αντέχοντας τις πιέσεις της πολιτικής ηγεσίας υπέβαλα την παραίτηση μου εξαναγκαζόμενος σε έξοδο από τον Οργανισμό....». Η ως άνω κατάθεση, άλλωστε, μαζί με την αντίστοιχη του Γρ. Βάρρα, φαίνεται (βάσει της από 12.6.2025 Πρότασης των Ευρωπαϊκών Εισαγγελιών) ότι αποτέλεσαν βασικό λόγο της αποστολής της παρούσας δικογραφία στην Βουλή κατά το άρθρο 86 Σ.

Η περίπτωση του Ευάγγελου Σημανδράκου, κατά συνέπεια, είναι όμοια με την περίπτωση του Γρηγορίου Βάρρα: Οι ενέργειές του (καταιγιστικοί έλεγχοι με νέες αυστηρές διαδικασίες, μεταφορά δεδομένο στο νέφος .gov, μπλοκάρισμα χιλιάδων ΑΦΜ, μηνυτήριες αναφορές κλπ), τον καθιστούσαν ομοίως υπαρξιακή απειλή για τα εγκληματικά κυκλώματα που λυμαίνονταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ και φαίνεται πως στέρησαν εκατομμύρια ευρώ από τα παράνομα έσοδά τους, οριστικά ή προσωρινά. Και αυτός δεν έπρεπε να αφεθεί να συνεχίσει και να ολοκληρώσει το έργο του, κάτι που έγινε ευκολότερο όταν έπαψε να έχει πολιτική κάλυψη. Κατά συνέπεια, η απομάκρυνσή του από τον Ελευθέριο Αυγενάκη αντικειμενικά «έλυσε τα χέρια» του κυκλώματος που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ και είναι οπωσδήποτε ερευνητέα, καθώς παρείχε πολύτιμη συνδρομή κατά την τέλεση των μερικότερων πράξεων κατάχρησης των κοινοτικών πόρων στο κύκλωμα που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

(γ) Την όλη κατάσταση και ιδίως την αφόρητη πίεση που του ασκούσε η ως άνω ομάδα προσώπων με επικεφαλής τον Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, ο

Ευάγγελος Σημανδράκος τα είχε γνωστοποιήσει στον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό Ιωάννη Μπρατάκο με τις από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορές του, ενώ είχαν πραγματοποιηθεί σχετικά και δύο συσκέψεις στο Μ. Μαξίμου με την συμμετοχή των Ι. Μπρατάκου, Στ. Παπασταύρου και Μ. Βορίδη, στην δεύτερη εκ των οποίων ζητήθηκε η παραίτηση του Ευ. Σημανδράκου, όπως ο τελευταίος αναφέρει στο από 30.6.2025 email του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, που προστέθηκε στην δικογραφία. Στο ως άνω email επισυνάπτονται τα δύο σχετικά έγγραφα, στα οποία περιγράφεται η αφόρητη πίεση που υφίστατο ο Ευ. Σημανδράκος από τον Ελ. Αυγενάκη και τους συνεργάτες του λόγω των ελέγχων που είχε διατάξει και οι οποίοι κατέληξαν σε μη καταβολή ενισχύσεων προς χιλιάδες ύποπτα ΑΦΜ, η πλειοψηφία των οποίων προερχόταν από τους τέσσερις νομούς της Κρήτης (βλ. από 4.11.2023 αναφορά):

«...Ο Οργανισμός αλλά και εγώ προσωπικά βαλλόμαστε από έωλες καταγγελίες – δηλώσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, μέσω των ΜΜΕ....Ειδικότερα για το σημείο 3 - μη καταβολή ενισχύσεων σε βοσκοτόπια χωρίς ζώα - σας πληροφορώ ότι από τους 9.309 που δεν καταβλήθηκαν ενισχύσεις γιατί δεν πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας 5.586 (63%) προέρχονταν από τις τέσσερις περιφερειακές ενότητες Λασιθίου, Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων. Τη Δευτέρα, 30 Οκτωβρίου 2023, το πρωί στις 12.00 επικοινωνήσα μαζί μου πάλι ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ κ. Γιώργος Στρατάκος και μου ζήτησε εκ μέρους του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, για λόγους που έχουν σχέση με την πληρωμή της προκαταβολής, την υποβολή της παραίτησης όλων των μελών του ΔΣ και των εκλεγμένων από τους εργαζόμενους και το ΓΕΩΤΕΕ περιλαμβανομένων. Αξιότιμε κ. Υπουργέ, έχοντας αίσθημα ευθύνης για το έργο που έχω οριστεί να επιτελέσω, για το σημαντικό έργο που ο Οργανισμός υλοποιεί, γνωρίζοντας τον αντίκτυπο που το έργο του έχει στο κοινωνικό σύνολο, στην αγροτικό κόσμο και εν τέλει στο Κυβερνητικό έργο, αρνήθηκα καθώς η παραίτησή μου τον μόνο που εξυπηρετεί είναι αυτόν που την απαίτησε, χωρίς να είναι γνωστοί οι λόγοι και οι σκοποί του.....Είναι προφανές πως δεν είναι εφικτό το έργο αυτό να διαβάλλεται και να υπονομεύεται από δηλώσεις του αρμόδιου Υπουργού, οι οποίες είναι δεδομένο πως

λαμβάνονται υπόψη από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της οποίας αρμοδιότητα είναι να διασφαλίσει την σύννομη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Επειδή ο αρμόδιος πολιτικός προϊστάμενός μου, ουδέποτε από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του επιδίωξε θεσμικά να επικοινωνήσει μαζί μου, αλλά και επειδή η εν γένει δημόσια συμπεριφορά του και οι δηλώσεις του δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία του Οργανισμού.....σας ζητώ ακρόαση προκειμένου να σας δοθούν όλες οι πληροφορίες που χρειάζεστε...».

Στην από 8.12.2023 αναφορά και αφού είχε λάβει αρχικά την στήριξη του Μ. Μαξίμου ο Ευ. Σημανδράκος επανέρχεται με τα ακόλουθα ζητώντας και πάλι στήριξη και διαμεσολάβηση προς τον ... αρμόδιο Υπουργό που δεν δεχόταν καν να συνομιλήσει μαζί του ήδη από την πρώτη μέρα που ανέλαβε (!!):

«.....την ίδια ημέρα, που μαζί με την επιτροπή διαπίστευσης του Οργανισμού (η οποία αποτελείται από στελέχη του ΥΠΑΑΤ) και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ προσπαθούσαμε να δώσουμε την καλύτερη εντύπωση στους ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δίνοντας τεκμηριωμένες απαντήσεις στα ερωτήματά τους, υπήρχε δημοσίευμα της εφημερίδας «ΝΕΑ ΚΡΗΤΗ» με δηλώσεις του κ. Υπουργού όπως : «Θέλουμε να δημιουργήσουμε από 'δω και πέρα έναν νέο ΟΠΕΚΕΠΕ, πέρα από τις αγκυλώσεις και τη σαπίλα που τον χαρακτηρίζει σε επίπεδο προέδρου και κεντρικών διοικητικών στελεχών του». Επισημαίνω ότι το αντικείμενο και το πρόγραμμα ελέγχου των ελεγκτών της Ε.Ε. ήταν σε γνώση του κ. Υπουργού, καθώς όχι μόνο κοινοποιούνται τα έγγραφα αρμοδίως αλλά και η επιτροπή διαπίστευσης αναφέρεται απ' ευθείας στον ίδιο.....σας ζητώ να υπάρξει μια διαμεσολάβηση η οποία θα οδηγήσει σε αποκατάσταση της δημόσιας εικόνας του Οργανισμού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς το κύρος του και την εγκυρότητα του έργου του».

Σημειώνεται εδώ ότι ο Ελευθέριος Αυγενάκης είχε και δημοσίως καταφερθεί, ακόμα και με βαρύτατα προσβλητικούς χαρακτηρισμούς σε βάρος του Προέδρου του εποπτευόμενου υπ' αυτού ΟΠΕΚΕΠΕ, με προφανή στόχο να τον εκφοβίσει και εξαναγκάσει σε παραίτηση, όπως ο ίδιος υποστηρίζει, φτάνοντας στο σημείο να τον χαρακτηρίσει ως αναξιόπιστο, ανίκανο και με ... «μυαλό τζούφιο» σε τηλεοπτική του

συνέντευξη (βλ. σχετικά <https://www.topontiki.gr/2025/07/03/skandalo-o-pekepe-otan-o-avgenakis-charaktirize-anikano-ton-simandrako-apomakrinthike-10-meres-meta-video>). Όλες οι παραπάνω ενέργειες του εντάσσονται στο πλαίσιο της πολύτιμης συνδρομής, που προσέφερε στο κύκλωμα που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά την τέλεση των πράξεων απιστίας.

(δ) Τα ανωτέρω σημεία των ενόρκων καταθέσεων και των από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορών του Ευάγγελου Σημανδράκου προς το Μ. Μαξίμου καταδεικνύουν αναντίλεκτα και παραστατικά την δράση μίας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, με πολιτική κάλυψη, υλική και ψυχική συνδρομή τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της εγκληματικής του δράσης από τον Υπουργό Ελευθέριο Αυγενάκη και με στόχο την πάση θυσία πληρωμή ποσών που δεν δικαιούνταν στους εκλεκτούς της ομάδας, όπως η οικογένεια Ξυλούρη, γεγονός που αποδεικνύεται τόσο από την εκδίωξή του από τον Υπουργό ΑΑΤ Ελ. Αυγενάκη, όσο και από το γεγονός ότι μετά τον εξαναγκασμό του σε παραίτηση, η επόμενη διοίκηση υπό τον Κ. Μπαμπασίδη επιδίωξε την πληρωμή των αγροτών, των οποίων τα ΑΦΜ είχαν προηγουμένως μπλοκαριστεί, έχοντας αυτό ως πρώτη προτεραιότητά τους.

(ε) Ιδιαίτερα επιβαρυντικές όμως για τον Ελευθέριο Αυγενάκη, καθώς παρέχουν πειστικές ενδείξεις περί της γνώσης και της ενεργού συνδρομής του στις μερικότερες πράξεις απιστίας που τελούσαν οι διοικούντες τον ΟΠΕΚΕΠΕ και, μεταξύ αυτών, ο στενός συνεργάτης του Ελευθέριος Ζερβός και ο εκλεκτός του για την προεδρία Κυριάκος Μπαμπασίδης, είναι και οι απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες μελών του κυκλώματος όπως π.χ. ο [REDACTED] και άλλοι, αλλά και στενών του συνεργατών, όπως ο Ελευθέριος Ζερβός, ο Κυριάκος Μπαμπασίδης και υπαλλήλων, στελεχών και ελεγκτών του ΟΠΕΚΕΠΕ οι οποίες υπάρχουν στην δικογραφία και έχουν εκτεθεί ανωτέρω. Σύμφωνα με αυτές ο Ελ. Αυγενάκης μαζί με τον Ελ. Ζερβό επί μήνες αποκρύπτουν καταγγελίες σε βάρος προσώπων που έχουν λάβει παράνομες επιδοτήσεις, όπως ομολογεί ο ίδιος ο Ελ. Ζερβός, παρέχοντας έτσι άμεση συνδρομή στην κατάχρηση των κοινοτικών κονδυλίων, ενώ ο Υπουργός και οι στενοί του συνεργάτες φέρονται να παρεμποδίζουν τους ελέγχους, να επιδιώκουν ενεργά και να μεθοδεύουν την καταβολή ποσών σε πρόσωπα που δεν

δικαιούνται και, μετά την εκδίωξη του Ευ. Σημανδράκου, να θέτουν υπό διωγμό τίμιους υπαλλήλους, όπως η [REDACTED] και ο [REDACTED] που θεωρούν υπεύθυνους για τους ελέγχους αυτούς προσφέροντας ζωτική συνδρομή στο εγκληματικό κύκλωμα που λεηλατούσε τους κοινοτικούς πόρους που προορίζονταν για τους έντιμους Έλληνες αγρότες.

Όπως καταδεικνύεται στις συνομιλίες αυτές, οι εν λόγω ενέργειες γίνονται εν γνώσει και κατ' εντολή του Υπουργού Ελ. Αυγενάκη, ο οποίος προσφέρει υψηλή πολιτική κάλυψη για ψηφοθηρικούς ή άλλους λόγους, που πρέπει προφανώς να διερευνηθούν και που πάντως παρέχουν σοβαρές ενδείξεις ευθείας εμπλοκής του άλλοτε ως ηθικός αυτουργός (όταν πιέζει και επιτυγχάνει παράνομες πληρωμές από το Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ) και άλλοτε ως άμεσος ή απλός συνεργός (όταν απομακρύνει τα μη ελεγχόμενα πρόσωπα όπως ο Ευ. Σημανδράκος, ή όταν παρεμποδίζει την διαδικασία των ελέγχων, εξαφανίζει καταγγελίες ή μεθοδεύει διώξεις σε βάρος τίμιων υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ (όπως η [REDACTED]) στην εγκληματική δραστηριότητα του εν λόγω κυκλώματος.

Δ7. Οι απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες που μέχρι στιγμής έχουν περιληφθεί στην δικογραφία, τόσο σε ό,τι αφορά τον Μ. Βορίδη, όσο και τον Ελ. Αυγενάκη, είναι πειστικές όχι μόνο επειδή επιβεβαιώνονται από σωρεία εγγράφων και από την ίδια την μετέπειτα πορεία του τεράστιου αυτού σκανδάλου, δηλαδή από τα ίδια τα γεγονότα, αλλά και για έναν επιπλέον λόγο: Διότι περιλαμβάνουν τις εμπιστευτικές συνομιλίες ανθρώπων με κοινά συμφέροντα, με κοινή εγκληματική δράση και εντέλει με κοινούς κινδύνους σε περίπτωση αποκάλυψής τους. Πρόκειται για ανθρώπους που δεν έχουν κάποιον εμφανή τουλάχιστον λόγο να πουν ψέματα ο ένας στον άλλο, ακόμα και για πρακτικούς λόγους αποτελεσματικότητας και ορθού συντονισμού της κοινής τους εγκληματικής δράσης, ένα δίδαγμα της κοινής πείρας που αποτυπώνεται στο γνωστό «μεταξύ κατεργαρέων ειλικρίνεια».

Άλλωστε, με δεδομένο ότι πρόκειται για πρόσωπα με ισχυρές πολιτικές προσβάσεις, που μιλούν απευθείας με Υπουργούς και Γενικούς Γραμματείς

Υπουργείων, θα ήταν ανοησία να ψεύδονται μεταξύ τους και να εκθέτουν ισχυρά πολιτικά πρόσωπα, με κίνδυνο αυτό να φτάσει στα αυτιά τους και να προκαλέσει την οργή τους. Στο πλαίσιο αυτό, άνθρωποι όπως ο Δ. Μελάς, ο Ελ. Ζερβός, ο Γ. Στρατάκος, ο Κ. Μπαμπασίδης, ο [REDACTED] και λοιπά στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή πολιτικά στελέχη όπως ο [REDACTED], που είναι στενά συνδεδεμένοι με τον μηχανισμό της κυβερνητικής παράταξης, υπουργούς και βουλευτές, δεν έχουν πραγματικά κανένα λόγο να διασύρουν μιλώντας μεταξύ τους πρόσωπα τόσο υψηλά ιστάμενα στην παράταξή τους με ψέματα. Αντιθέτως, έχουν κάθε λόγο να ενημερώνουν αλλήλους με ακρίβεια, προς το σκοπό του καλού συντονισμού της κοινής τους δράσης.

Σε κάθε δε περίπτωση, το περιεχόμενο των συνομιλιών αυτών παρέχει πολύ σοβαρές ενδείξεις για την δράση του εγκληματικού κυκλώματος, με τη γνώση και συνδρομή των ερευνώμενων πολιτικών προσώπων, με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητη η κλήση όλων των πρωταγωνιστών των συνομιλιών αυτών ενώπιον της Βουλής στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης, ώστε να εξηγήσουν τις αναφορές τους στους Υπουργούς ΑΑΤ. Το ίδιο φυσικά ισχύει και για τους πρώην Προέδρους Γρ. Βάρρα και Ευ. Σημανδράκο, οι καταθέσεις των οποίων από μόνες τους θεμελιώνουν αναντίλεκτα ενδείξεις τέλεσης συμμετοχικών πράξεων απιστίας από τους Υπουργούς.

Επειδή, κατά τα προεκτεθέντα, οι πρώην Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδης και Ελ. Αυγενάκης φέρονται πως ενεργώντας με γνώση παρείχαν συνδρομή κατά την διάπραξη από τους νομίμους εκπροσώπους του ΟΠΕΚΕΠΕ και διαχειριστές των κονδυλίων των αγροτικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της ΚΑΠ, ύψους 3 δισ. ευρώ ετησίως, της πράξης της απιστίας, δια της έγκρισης και συναίνεσής τους σε παράνομες και καταχρηστικές κατανομές βοσκοτόπων, της συμβολής τους στην δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος απουσίας ουσιαστικών ελέγχων με την απομάκρυνση των «ενοχλητικών» προέδρων Γρ, Βάρρα και Ευ. Σημανδράκου, με τον επιχειρούμενο διωγμό τόσο της [REDACTED] όσο και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελέα [REDACTED] ακόμα και με την παρακράτηση και απόκρυψη καταγγελιών (ως προς τον Ελ. Αυγενάκη), παρείχαν πολιτική

κάλυψη και προστασία στην δράση του παράνομου κυκλώματος, η οποία ήταν απαραίτητη για την συνέχιση της δράσης του, όπως τα ίδια τα μέλη του αναφέρουν στις συνομιλίες τους και εντέλει ουδέποτε έπραξαν ο,τιδήποτε για την διαφύλαξη της νομιμότητας (όπως για παράδειγμα έπραξε ο Γ. Γεωργαντάς), ως είχαν καθήκον.

Επειδή κατά τα αναλυτικώς προεκτεθέντα, τα οποία στηρίζονται ευθέως στην διαβιβασθείσα στην Βουλή δικογραφία (τα σημαντικότερα αποδεικτικά μέσα της οποίας εκτίθενται ανωτέρω, αλλά και στο συνοδευτικό της παρούσας Παράρτημα), προκύπτουν κατά τη γνώμη μας σοβαρές ενδείξεις τέλεσης της συνέργειας σε απιστία κατ' εξακολούθηση, με βλάβη που υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ, για τους Μ. Βορίδη και Ελ. Αυγενάκη, ενώ για τον δεύτερο εξ αυτών, σε ό,τι αφορά ειδικά τις έντονες πιέσεις του για αποδεσμεύσεις υπόπτων ΑΦΜ και παράνομες καταβολές, προκύπτουν επιπρόσθετα ενδείξεις τέλεσης της πράξης της ηθικής αυτουργίας σε απιστία, τετελεσμένης και σε απόπειρα, με βλάβη που υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ.

Κατά συνέπεια, με την παρούσα, έχοντας λάβει υπόψη τα μέχρι σήμερα πορίσματα της ανακριτικής διαδικασίας, φρονούμε ότι ενόψει αυτών, προδήλως και κατ' ελάχιστον επιβάλλεται η διενέργεια ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης για την διερεύνηση ειδικά των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των ως άνω μελών της Κυβέρνησης, επιφυλασσόμενοι προφανώς να επανέλθουμε εφόσον διαβιβαστούν ή προκύψουν νεότερα στοιχεία και για έτερα μέλη της Κυβέρνησης ή άλλες πράξεις.

Για τους λόγους αυτούς

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

Όπως, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του Ν. 3126/2003 περί της «Ποινικής Ευθύνης Υπουργών», ως ισχύουν, συσταθεί Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη Διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης κατά των πρώην Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή (Μάκη) Βορίδη και Ελευθερίου Αυγενάκη, για την κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα διερεύνηση τυχόν αδικημάτων που έχουν τελεστεί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Ανδρουλάκης Νικόλαος

Μπιάγκης Δημήτριος

Τσίμαρης Ιωάννης

Γερουλάνος Παύλος

Μάντζος Δημήτριος

Χρηστίδης Παύλος

Αποστολάκη Μιλένα

Αχμέτ Ιλχάν

Βατσινά Ελένη

Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα (Νάντια)

Γρηγοράκου Παναγιώτα (Νάγια)

Δουδωνής Παναγιώτης

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)

Καζάνη Αικατερίνη

Κατρίνης Μιχάλης

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας

Λιακούλη Ευαγγελία
Μιχαηλίδης Σταύρος
Μουλκιώτης Γεώργιος
Νικητιάδης Γεώργιος
Νικολαΐδης Αναστάσιος
Πάνας Απόστολος
Παπανδρέου Γεώργιος
Παππάς Πέτρος
Παρασκευαΐδης Παναγιώτης
Παραστατίδης Στέφανος
Παρασύρης Φραγκίσκος
Πουλάς Ανδρέας
Σπυριδάκη Αικατερίνη
Σταρακά Χριστίνα
Χνάρης Εμμανουήλ
Χριστοδουλάκης Εμμανουήλ
Μπαράν Μπουρχάν
Σαρακιώτης Ιωάννης